

III

(Λοιπές πράξεις)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΖΕΣ αριθ. 269/21/COL

της 1ης Δεκεμβρίου 2021

για τη θέσπιση αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2022-2027 [2022/1047]

Η ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΖΕΣ (στο εξής: ΕΑΕ),

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (στο εξής: συμφωνία για τον ΕΟΧ), και ιδίως τα άρθρα 61 έως 63 και το πρωτόκολλο 26,

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία μεταξύ των κρατών της ΕΖΕΣ για τη σύσταση Εποπτεύουσας Αρχής και Δικαστηρίου (στο εξής: συμφωνία περί Εποπτείας και Δικαστηρίου), και ιδίως το άρθρο 24 και το άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο β),

Το πρωτόκολλο 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου (στο εξής: πρωτόκολλο 3), και ιδίως το άρθρο 1 παράγραφος 1 του μέρους I,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

Βάσει του άρθρου 24 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, η ΕΑΕ εφαρμόζει τις διατάξεις της συμφωνίας για τον ΕΟΧ σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις,

Βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 2 στοιχείο β) της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, η ΕΑΕ εκδίδει ανακοινώσεις και κατευθυντήριες γραμμές σε θέματα σχετικά με τη συμφωνία για τον ΕΟΧ, εάν αυτό προβλέπεται ρητά από την εν λόγω συμφωνία ή από τη συμφωνία περί Εποπτείας και Δικαστηρίου ή κρίνεται αναγκαίο από την ΕΑΕ,

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 1 του μέρους I του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, η ΕΑΕ παρακολουθεί συνεχώς όλα τα συστήματα ενισχύσεων που υπάρχουν στα κράτη της ΕΖΕΣ και προτείνει κάθε κατάλληλο μέτρο που απαιτείται λόγω της προοδευτικής εξέλιξης ή της λειτουργίας της συμφωνίας για τον ΕΟΧ,

Στις 19 Απριλίου 2021 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (στο εξής: Επιτροπή) εξέδωσε αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα ⁽¹⁾,

Οι κατευθυντήριες αυτές γραμμές παρουσιάζουν επίσης ενδιαφέρον για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο,

Η ενιαία εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στις χώρες ΕΟΧ πρέπει να εξασφαλισθεί στο σύνολο του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου σύμφωνα με τον στόχο της ομοιογένειας, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ,

Σύμφωνα με το σημείο II του τμήματος «ΓΕΝΙΚΑ», στη σελίδα 11 του παραρτήματος XV της συμφωνίας ΕΟΧ, η ΕΑΕ εκδίδει, κατόπιν διαβουλεύσεων με την Επιτροπή, πράξεις αντίστοιχες με εκείνες που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή,

Έπειτα από διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή,

(¹) Δημοσιεύτηκε στην ΕΕ C 153 της 29.4.2021, σ. 1.

Έπειτα από διαβούλευση με τα κράτη της ΕΖΕΣ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι ουσιαστικοί κανόνες στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων τροποποιούνται με την εισαγωγή αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα με ισχύ από την ημερομηνία της παρούσας απόφασης. Οι αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές επισυνάπτονται ως παράρτημα της παρούσας απόφασης και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής.

Άρθρο 2

Οι υφιστάμενες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για την περίοδο 2014-2021 αντικαθίστανται με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2022.

Άρθρο 3

Το κείμενο της παρούσας απόφασης στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό.

Βρυξέλλες, 1η Δεκεμβρίου 2021.

Για την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ

Bente ANGELL-HANSEN
Πρόεδρος
Αρμόδιο μέλος του Σώματος

Högni S. KRISTJANSSON
Μέλος του Σώματος

Stefan BARRIGA
Μέλος του Σώματος

Μελπομένη ΙΩΣΗΦΙΔΟΥ
Προσυπογράφουσα ως Διευθύντρια
Νομικών και Εκτελεστικών Υποθέσεων

Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα *

Πίνακας περιεχομένων

	Σελίδα
1. Εισαγωγή.....	83
2. Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί.....	85
2.1. Πεδίο εφαρμογής των περιφερειακών ενισχύσεων	85
2.2. Ορισμοί	86
3. Κοινοποιήσιμες περιφερειακές ενισχύσεις	89
4. Επιλέξιμες δαπάνες	89
4.1. Επενδυτικές ενισχύσεις	89
4.1.1. Επιλέξιμες δαπάνες που υπολογίζονται με βάση τις επενδυτικές δαπάνες	90
4.1.2. Επιλέξιμες δαπάνες που υπολογίζονται με βάση το μισθολογικό κόστος	91
4.2. Ενισχύσεις λειτουργίας	91
5. Αξιολόγηση της συμβατότητας των περιφερειακών ενισχύσεων	91
5.1. Συμβολή στην περιφερειακή ανάπτυξη και συνοχή	92
5.1.1. Καθεστώτα επενδυτικών ενισχύσεων	92
5.1.2. Κοινοποιήσιμες μεμονωμένες επενδυτικές ενισχύσεις	93
5.1.3. Καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας	94
5.2. Χαρακτήρας κινήτρου	94
5.2.1. Επενδυτικές ενισχύσεις	94
5.2.2. Καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας	96
5.3. Ανάγκη κρατικής παρέμβασης	96
5.4. Καταλληλότητα των περιφερειακών ενισχύσεων	96
5.4.1. Καταλληλότητα μεταξύ εναλλακτικών μέσων πολιτικής	97
5.4.2. Καταλληλότητα μεταξύ διαφορετικών μέσων ενισχύσεων	97
5.5. Αναλογικότητα του ποσού της ενίσχυσης (περιορισμός της ενίσχυσης στο ελάχιστο αναγκαίο)	97
5.5.1. Επενδυτικές ενισχύσεις	97
5.5.2. Καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας	99
5.6. Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές	99
5.6.1. Γενικά ζητήματα	99
5.6.2. Προφανείς αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές	100
5.6.3. Καθεστώτα επενδυτικών ενισχύσεων	101
5.6.4. Κοινοποιήσιμες μεμονωμένες επενδυτικές ενισχύσεις	102
5.6.5. Καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας	103
5.7. Διαφάνεια	103
6. Αξιολόγηση	104

(*) Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές αντιστοιχούν στις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ C 153 της 29.4.2021, σ. 1). Οι κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής δεν χαρακτηρίζονται ως νομοθετικές πράξεις και, ως εκ τούτου, δεν χρειάζεται να ενσωματωθούν στη συμφωνία για τον ΕΟΧ από τη Μεικτή Επιτροπή του ΕΟΧ.

7.	Χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων	105
7.1.	Πληθυσμιακή κάλυψη επιλέξιμη για περιφερειακές ενισχύσεις	106
7.2.	Η παρέκκλιση του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α)	106
7.3.	Η παρέκκλιση του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ)	107
7.3.1.	Προκαθορισμένες περιοχές «γ»	107
7.3.2.	Μη προκαθορισμένες περιοχές «γ»	108
7.4.	Μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που ισχύουν για τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις	109
7.4.1.	Μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης σε περιοχές «α»	109
7.4.2.	Μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης σε περιοχές «γ»	110
7.4.3.	Αυξημένες εντάσεις ενισχύσεων για τις ΜΜΕ	110
7.4.4.	Αυξημένες εντάσεις ενισχύσεων για εδάφη που προσδιορίζονται για στήριξη από το ΤΔΜ ()	110
7.4.5.	Αυξημένες εντάσεις ενίσχυσης για τις περιφέρειες που αντιμετωπίζουν μείωση πληθυσμού	110
7.5.	Κοινοποίηση των χαρτών περιφερειακών ενισχύσεων και αξιολόγησή τους	110
7.6.	Τροποποιήσεις	111
7.6.1.	Πληθυσμιακό απόθεμα	111
7.6.2.	Ενδιάμεση επανεξέταση	111
8.	Τροποποίηση των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020	111
9.	Δυνατότητα εφαρμογής των κανόνων για τις περιφερειακές ενισχύσεις	112
10.	Υποβολή εκθέσεων και παρακολούθηση	112
11.	Αναθεώρηση	112

1. Εισαγωγή

1. Η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ (στο εξής: ΕΑΕ) μπορεί να θεωρήσει ότι τα ακόλουθα είδη κρατικών ενισχύσεων είναι συμβατά με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ, βάσει του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της συμφωνίας ΕΟΧ:

- α) οι ενισχύσεις για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών, στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθιστα χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση και
- β) κρατικές ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών περιοχών στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (στο εξής: ΕΟΧ) ⁽¹⁾.

Οι κρατικές ενισχύσεις αυτού του είδους είναι γνωστές ως κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα.

2. Στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές καθορίζονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να θεωρηθεί ότι οι περιφερειακές ενισχύσεις είναι συμβατές με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ. Καθορίζονται επίσης τα κριτήρια για τον προσδιορισμό των περιοχών που πληρούν τις προϋποθέσεις συμβατότητας σύμφωνα με το άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της συμφωνίας ΕΟΧ.

3. Πρωταρχικός στόχος του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα των περιφερειακών ενισχύσεων είναι να διασφαλιστεί ότι οι ενισχύσεις για την περιφερειακή ανάπτυξη και την εδαφική συνοχή ⁽²⁾ δεν αλλοιώνουν κατά τρόπο αδικαιολόγητο τους όρους των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών του ΕΟΧ ⁽³⁾. Ειδικότερα, επιδιώκεται να αποφευχθεί ο αγώνας πλειοδοσίας επιδοτήσεων στον οποίο ενδέχεται να επιδοθούν τα κράτη μέλη του ΕΟΧ στην προσπάθειά τους να προσελκύσουν ή να διατηρήσουν επιχειρηματικές δραστηριότητες σε ενισχυόμενες περιοχές του ΕΟΧ, καθώς και να περιοριστούν στο ελάχιστο αναγκαίο οι επιπτώσεις των περιφερειακών ενισχύσεων στις συναλλαγές και στον ανταγωνισμό.

4. Ο στόχος της περιφερειακής ανάπτυξης και της εδαφικής συνοχής διακρίνει τις περιφερειακές ενισχύσεις από άλλες μορφές ενισχύσεων, όπως οι ενισχύσεις για έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία, απασχόληση, κατάρτιση, ενέργεια ή για την προστασία του περιβάλλοντος, οι οποίες επιδιώκουν άλλους στόχους οικονομικής ανάπτυξης βάσει του άρθρου 61 παράγραφος 3 της συμφωνίας ΕΟΧ. Σε ορισμένες περιπτώσεις ενδέχεται να επιτραπούν υψηλότερες εντάσεις ενίσχυσης για τους εν λόγω άλλους τύπους ενισχύσεων, όταν χορηγούνται σε επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε ενισχυόμενες περιοχές, ως αναγνώριση των ιδιαίτερων δυσχερειών που αντιμετωπίζουν στις περιοχές αυτές ⁽⁴⁾.

5. Οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν να διαδραματίσουν αποτελεσματικό ρόλο μόνον εφόσον χρησιμοποιούνται με φειδώ και αναλογικά και επικεντρώνονται σε ενισχυόμενες περιοχές του ΕΟΧ ⁽⁵⁾. Ειδικότερα, τα επιτρεπόμενα ανώτατα όρια της ενίσχυσης θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν την έκταση των προβλημάτων που πλήττουν την ανάπτυξη των οικείων περιοχών. Τα πλεονεκτήματα της ενίσχυσης όσον αφορά την ανάπτυξη μιας ενισχυόμενης περιοχής πρέπει να υπερβαίνουν τη στρέβλωση του ανταγωνισμού και των συναλλαγών την οποία μπορεί να προκαλέσει ⁽⁶⁾. Η βαρύτητα που αποδίδεται στα θετικά αποτελέσματα της ενίσχυσης ενδέχεται να ποικίλλει ανάλογα με την παρέκκλιση δυνάμει του άρθρου 61 παράγραφος 3 της συμφωνίας ΕΟΧ, που σημαίνει ότι μπορεί να γίνεται αποδεκτή μεγαλύτερη στρέβλωση του ανταγωνισμού στις πλέον μειονεκτούσες περιοχές που καλύπτονται από το άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) σε σύγκριση με τις περιοχές που καλύπτονται από το άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Οι περιοχές που είναι επιλέξιμες για περιφερειακές ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συμφωνίας ΕΟΧ, που συνήθως αναφέρονται ως περιοχές «α», συνήθως βρίσκονται στην πλέον μειονεκτική θέση εντός του ΕΟΧ από άποψη οικονομικής ανάπτυξης. Οι περιοχές που είναι επιλέξιμες για ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας ΕΟΧ, που αναφέρονται ως περιοχές «γ», επίσης βρίσκονται συνήθως σε μειονεκτική θέση, ωστόσο σε μικρότερο βαθμό. Λόγω του σχετικά υψηλού κατά κεφαλήν ΑΕΠ στα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ, καμία περιφέρεια στα εν λόγω κράτη δεν κρίνεται επιλέξιμη επί του παρόντος για την παρέκκλιση του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συμφωνίας ΕΟΧ.

⁽²⁾ [...]

⁽³⁾ Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές αφορούν ενισχύσεις που χορηγούνται εντός του ΕΟΧ από τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ, δηλαδή την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία. Όταν γίνεται αναφορά σε «κράτη μέλη», η ΕΑΕ συμπεριλαμβάνει το έδαφος της Βόρειας Ιρλανδίας, όπως συμφωνήθηκε στο πλαίσιο του «πρωτοκόλλου για τις Ιρλανδία/Βόρεια Ιρλανδία» που προσαρτάται στη συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας.

⁽⁴⁾ Επομένως, οι περιφερειακές πριμοδοτήσεις των ενισχύσεων αυτής της μορφής δεν θεωρούνται περιφερειακές ενισχύσεις.

⁽⁵⁾ Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ δύνανται να προσδιορίσουν τις περιοχές αυτές σε έναν χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην ενότητα 7.

⁽⁶⁾ Βλέπε απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 1980, Philip Morris Holland BV κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, υπόθεση 730/79, ECLI:EU:C:1980:209, σκέψη 17, και απόφαση της 14ης Ιανουαρίου 1997, Ισπανία κατά Επιτροπής, C-169/95, ECLI:EU:C:1997:10, σκέψη 20.

⁽⁷⁾ Βλέπε απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 1996, AUIFFASS και ΑΚΤ κατά Επιτροπής, T-380/94, ECLI:EU:T:1996:195, σκέψη 54.

6. Επιπλέον, οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν να διαδραματίσουν αποτελεσματικό ρόλο στην προώθηση ή τη διευκόλυνση της οικονομικής ανάπτυξης των ενισχυόμενων περιοχών, μόνον εφόσον χορηγούνται με σκοπό την τόνωση πρόσθετων επενδύσεων ή οικονομικών δραστηριοτήτων στις εν λόγω περιοχές. Σε ορισμένες, πολύ λίγες και σαφώς προσδιορισμένες περιπτώσεις, τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι περιοχές αυτές όσον αφορά την προσέλκυση ή τη διατήρηση της οικονομικής δραστηριότητας ενδέχεται να είναι τόσο σοβαρά ή μόνιμα που οι επενδυτικές ενισχύσεις να μην επαρκούν για να καταστήσουν δυνατή την ανάπτυξη της περιοχής. Στην περίπτωση αυτήν είναι δυνατόν οι περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις να συμπληρώνονται με περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας.

7. Το 2019 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (στο εξής: Επιτροπή) δρομολόγησε αξιολόγηση του πλαισίου των περιφερειακών ενισχύσεων προκειμένου να αξιολογήσει αν οι κατευθυντήριες γραμμές της για τις περιφερειακές ενισχύσεις εξακολουθούσαν να είναι κατάλληλες για τον επιδιωκόμενο σκοπό. Από τα αποτελέσματα (*) προέκυψε ότι, καταρχήν, οι κανόνες είναι αποτελεσματικοί, αλλά απαιτούνται ορισμένες βελτιώσεις ώστε να αποτυπωθούν οι οικονομικές εξελίξεις. Επιπλέον, κατά την αξιολόγηση του αντικτύπου των περιφερειακών ενισχύσεων, η Επιτροπή μπορεί να λάβει υπόψη τις ανακοινώσεις με τίτλο «Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία» (*), «Μία νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη» (10) και «Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης» (11), σύμφωνα με τις οποίες απαιτούνται ορισμένες τροποποιήσεις των κανόνων. Στο πλαίσιο αυτό, και άλλοι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις βρίσκονται σε διαδικασία αναθεώρησης και η Επιτροπή δίνει ιδιαίτερη προσοχή στο πεδίο εφαρμογής καθενός από τις θεματικές κατευθυντήριες γραμμές, καθώς και στις δυνατότητες ενδεχόμενου συνδυασμού διαφόρων ειδών ενισχύσεων για την ίδια επένδυση. Ως εκ τούτου, η στήριξη για αρχικές επενδύσεις σε νέες φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες που συμβάλλουν στην απαλλαγή των παραγωγικών διαδικασιών από τις ανθρακούχες εκπομπές στη βιομηχανία, συμπεριλαμβανομένων των ενεργοβόρων βιομηχανικών κλάδων, όπως ο χάλυβας, μπορεί να αξιολογηθεί, ανάλογα με τα ακριβή χαρακτηριστικά τους, ιδίως βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία ή για την προστασία του περιβάλλοντος και την ενέργεια. Οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν επίσης να συνδυαστούν με άλλα είδη ενισχύσεων. Για παράδειγμα, για το ίδιο επενδυτικό σχέδιο, είναι δυνατόν να συνδυαστούν οι περιφερειακές ενισχύσεις με τη στήριξη βάσει των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος και την ενέργεια, εάν το εν λόγω επενδυτικό σχέδιο διευκολύνει την ανάπτυξη μιας ενισχυόμενης περιοχής και ταυτόχρονα αυξάνει το επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος σε βαθμό που η επένδυση ή μέρος αυτής πληροί τις προϋποθέσεις για στήριξη τόσο βάσει των θεματικών κανόνων όσο και σύμφωνα με τις διατάξεις και των δύο δεσμών κανόνων. Με τον τρόπο αυτόν, τα κράτη μέλη του ΕΟΧ μπορούν να παρέχουν κίνητρα για την επίτευξη και των δύο στόχων με βέλτιστο τρόπο, αποφεύγοντας παράλληλα την υπεραντιστάθμιση. [...]

7α. Η ΕΑΕ επισημαίνει ότι ορισμένα μέσα πολιτικής και νομοθετικές διατάξεις στις οποίες παραπέμπει η Επιτροπή ενδέχεται να μην ενσωματώνονται στη συμφωνία ΕΟΧ. Ενώ λαμβάνει υπόψη την ιδιαίτερη νομοθετική κατάσταση των κρατών της ΕΖΕΣ μελών του ΕΟΧ, η ΕΑΕ, ωστόσο, με σκοπό τη διασφάλιση ομοιόμορφης εφαρμογής των διατάξεων για τις κρατικές ενισχύσεις και ισότιμους όρους ανταγωνισμού σε ολόκληρο τον ΕΟΧ, κατά γενικό κανόνα θα εφαρμόσει τα ίδια σημεία αναφοράς με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής κατά την αξιολόγηση της συμβατότητας των περιφερειακών ενισχύσεων με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ *. Κατά συνέπεια, οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές περιλαμβάνουν αναφορές στη νομοθεσία και στα έγγραφα πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης που περιλαμβάνονται στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής **. Αυτό δεν σημαίνει ότι τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ υποχρεούνται να συμμορφώνονται με νομοθεσία που δεν έχει μεταφερθεί στη συμφωνία ΕΟΧ.

(*) Βλέπε το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με τα αποτελέσματα του ελέγχου καταλληλότητας [SWD(2020) 257 final της 30ής Οκτωβρίου 2020].

(9) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών [COM(2019) 640 final της 11ης Δεκεμβρίου 2019].

(10) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών [COM(2020) 102 final της 10ης Μαρτίου 2020].

(11) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών [COM(2020) 67 final της 19ης Φεβρουαρίου 2020].

(12) [...].

(*) Με βάση την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης [COM(2020) 22 final], η Επιτροπή συμπεριέλαβε επίσης στις κατευθυντήριες γραμμές της ειδικές διατάξεις για τη διευκόλυνση της στήριξης στο πλαίσιο του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (στο εξής: ΤΔΜ) σύμφωνα με τις αρχές συνοχής. Οι διατάξεις αυτές δεν περιλαμβάνονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, δεδομένου ότι, κατά τη στιγμή της έγκρισής τους, δεν ήταν αρκετά σαφής ο τρόπος αντιμετώπισης του ΤΔΜ στο πλαίσιο της συμφωνίας ΕΟΧ για τον καθορισμό όρων. Ανάλογα με τις μελλοντικές εξελίξεις, η ΕΑΕ μπορεί να εξετάσει το ενδεχόμενο αναθεώρησης των παρούσων κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με αυτά και άλλα σημεία.

(**) Ωστόσο, ορισμένα κείμενα διαγράφηκαν σε σύγκριση με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής. Οι διαγραφές αυτές περιλαμβάνουν κείμενα που αναφέρονται σε νομικές πράξεις και διατάξεις που δεν αποτελούν μέρος ή δεν έχουν ισοδύναμες διατάξεις στη συμφωνία ΕΟΧ, και κείμενα στα οποία, όπως αναφέρεται στην προηγούμενη υποσημείωση, είναι υπερβολικά ασαφές επί του παρόντος ποιες θα είναι οι συνέπειες της εν λόγω νομικής πράξης στο πλαίσιο της συμφωνίας ΕΟΧ. Στις περιπτώσεις που κείμενο έχει διαγραφεί, αντικαθίσταται από [...] ως θέση κειμένου.

8. Για την αντιμετώπιση της οικονομικής αναταραχής που προκλήθηκε λόγω της πανδημίας COVID-19, η Επιτροπή έχει θέσει σε εφαρμογή στοχευμένα μέσα, όπως το προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης⁽¹³⁾. Η πανδημία ενδέχεται να έχει πιο μακροχρόνιες επιπτώσεις σε ορισμένες περιοχές απ' ό,τι σε άλλες. Την παρούσα χρονική στιγμή είναι πολύ νωρίς για να προβλεφθεί ο αντίκτυπος της πανδημίας σε μεσοπρόθεσμο έως μακροπρόθεσμο ορίζοντα, καθώς και για να προσδιοριστούν οι περιοχές που θα πληγούν ιδιαίτερα. Ως εκ τούτου, η ΕΑΕ σχεδιάζει ενδιάμεση επανεξέταση των χαρτών περιφερειακών ενισχύσεων το 2023, στην οποία θα ληφθούν υπόψη τα τελευταία διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία.

2. Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

2.1. Πεδίο εφαρμογής των περιφερειακών ενισχύσεων

9. Οι προϋποθέσεις συμβατότητας που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται τόσο σε κοινοποιησίμα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων όσο και σε κοινοποιησίμες μεμονωμένες ενισχύσεις.

10. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές δεν καλύπτουν τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται στους τομείς του χάλυβα⁽¹⁴⁾, του λιγνίτη⁽¹⁵⁾ και του άνθρακα⁽¹⁶⁾.

11. Η ΕΑΕ θα εφαρμόσει τις αρχές που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές στις περιφερειακές ενισχύσεις σε όλους τους άλλους τομείς οικονομικής δραστηριότητας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας ΕΟΧ, εκτός από τους τομείς που υπόκεινται σε ειδικούς κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, ειδικότερα, στις [...] ⁽¹⁷⁾ ⁽¹⁸⁾ μεταφορές ⁽¹⁹⁾, την ευρεία ζώνη ⁽²⁰⁾ και την ενέργεια ⁽²¹⁾, εκτός από τις περιπτώσεις όπου χορηγείται κρατική ενίσχυση σε αυτούς τους τομείς ως μέρος ενός καθεστώτος οριζόντιων περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας.

12. Η ΕΑΕ θα εφαρμόζει τις αρχές που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές σε σχέση με τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων σε μη γεωργικά προϊόντα και στη διάθεσή τους στην αγορά ⁽²²⁾.

13. Οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν την τάση να επηρεάζονται λιγότερο σε σχέση με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) από τους περιφερειακούς περιορισμούς όσον αφορά την πραγματοποίηση επενδύσεων ή τη διατήρηση της οικονομικής δραστηριότητας σε μια ενισχυόμενη περιοχή. Πρώτον, οι μεγάλες επιχειρήσεις μπορούν ευκολότερα να αντλήσουν κεφάλαια και πιστώσεις από τις παγκόσμιες αγορές, ενώ η πιο περιορισμένη προσφορά χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στις ενισχυόμενες περιοχές αποτελεί μικρότερο πρόβλημα για αυτές. Δεύτερον, οι επενδύσεις των μεγάλων επιχειρήσεων μπορούν να δημιουργήσουν οικονομίες κλίμακας οι οποίες μειώνουν το αρχικό κόστος που σχετίζεται με τον τόπο εγκατάστασης και, από πολλές απόψεις, δεν είναι συνδεδεμένες με την περιοχή στην οποία πραγματοποιείται η επένδυση. Τρίτον, οι μεγάλες επιχειρήσεις που προγραμματίζουν επενδύσεις διαθέτουν συνήθως σημαντική διαπραγματευτική ισχύ έναντι των αρχών, γεγονός που ενδέχεται να οδηγήσει σε χορήγηση ενισχύσεων χωρίς να υπάρχει ανάγκη ή χωρίς δέουσα αιτιολόγηση. Τέλος, οι μεγάλες επιχειρήσεις είναι πιθανότερο να αποτελούν σημαντικούς παράγοντες στην οικεία αγορά και, κατά συνέπεια, η επένδυση για την οποία χορηγείται η ενίσχυση μπορεί να προκαλέσει στρέβλωση στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές στην εσωτερική αγορά.

⁽¹³⁾ ΕΕ C 91I της 20.3.2020, σ. 1.

⁽¹⁴⁾ Όπως ορίζεται στο παράρτημα VI.

⁽¹⁵⁾ «Λιγνίτης»: χαμηλής ποιότητας «Γ» ή ορθο-λιγνίτης και χαμηλής ποιότητας «Β» ή μετα-λιγνίτης, όπως ορίζονται από το διεθνές σύστημα κωδικοποίησης ανθράκων της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη.

⁽¹⁶⁾ «Λιθάνθρακας» ή «άνθρακας»: ο άνθρακας υψηλής, μέσης και χαμηλής ποιότητας της κατηγορίας «Α» και «Β», όπως ορίζεται από το διεθνές σύστημα κωδικοποίησης ανθράκων της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη και όπως διευκρινίζεται στην απόφαση του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 2010, σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων (ΕΕ L 336 της 21.12.2010, σ. 24).

⁽¹⁷⁾ [...].

⁽¹⁸⁾ [...].

⁽¹⁹⁾ Ως μεταφορές νοούνται οι εναέριες, θαλάσσιες, οδικές και σιδηροδρομικές μεταφορές επιβατών, καθώς και οι υπηρεσίες εσωτερικών πλωτών μεταφορών ή οι εμπορευματικές μεταφορές για λογαριασμό τρίτων. Οι υποδομές μεταφορών που καλύπτονται από ειδικές κατευθυντήριες γραμμές, όπως οι αερολιμένες, επίσης εξαιρούνται από τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές [βλέπε τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις σε αερολιμένες και αεροπορικές εταιρείες (ΕΕ L 318 της 24.11.2016, σ. 17 και συμπλήρωμα για τον ΕΟΧ αριθ. 66 της 24.11.2016, σ. 1)].

⁽²⁰⁾ Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή των κανόνων στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων όσον αφορά την ταχεία ανάπτυξη των ευρυζωνικών δικτύων [(ΕΕ L 135 της 8.5.2014, σ. 49) και συμπλήρωμα για τον ΕΟΧ αριθ. 27 της 8.5.2014, σ. 1].

⁽²¹⁾ Η ΕΑΕ θα αξιολογεί τη συμβατότητα των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της ενέργειας με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2014-2020) [(ΕΕ L 131 της 28.5.2015, σ. 1), και συμπλήρωμα για τον ΕΟΧ αριθ. 30 της 28.5.2015, σ. 1].

⁽²²⁾ [...].

14. Δεδομένου ότι είναι απίθανο οι περιφερειακές ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις για τις επενδύσεις τους να έχουν χαρακτήρα κινήτρου, κατά κανόνα δεν μπορούν να θεωρηθούν συμβατές με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ βάσει του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας ΕΟΧ, εκτός εάν χορηγούνται για αρχικές επενδύσεις που δημιουργούν νέες οικονομικές δραστηριότητες στις εν λόγω περιοχές «γ» σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές. [...] ⁽²³⁾ ⁽²⁴⁾.

15. Οι περιφερειακές ενισχύσεις που στοχεύουν στη μείωση των τρεχουσών δαπανών μιας επιχείρησης αποτελούν ενισχύσεις λειτουργίας. Οι ενισχύσεις λειτουργίας μπορούν να θεωρηθούν συμβατές μόνον εάν μπορεί να αποδειχθεί ότι είναι αναγκαίες για την ανάπτυξη της περιοχής, για παράδειγμα εάν στοχεύουν στον μετριασμό ορισμένων ειδικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ στις πλέον μειονεκτούσες περιοχές [σύμφωνα με το άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συμφωνίας ΕΟΧ], εάν αντισταθμίζουν τις πρόσθετες δαπάνες που συνεπάγεται η άσκηση οικονομικής δραστηριότητας σε εξόχως απόκεντρες περιοχές ή εάν αποτρέπουν ή αναχαιτίζουν τη μείωση του πληθυσμού σε αραιοκατοικημένες και πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές.

16. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές δεν καλύπτουν τις ενισχύσεις λειτουργίας που χορηγούνται σε επιχειρήσεις των οποίων η κύρια δραστηριότητα εμπίπτει στον τομέα Κ «Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες» της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων της NACE αναθ. 2 ⁽²⁵⁾ ή σε επιχειρήσεις που εκτελούν ενδοομιλικές δραστηριότητες και των οποίων η κύρια δραστηριότητα εμπίπτει στις τάξεις 70.10 «Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων» ή 70.22 «Δραστηριότητες παροχής επιχειρηματικών συμβουλών και άλλων συμβουλών διαχείρισης» της NACE αναθ. 2.

17. Περιφερειακές ενισχύσεις δεν μπορούν να χορηγούνται σε προβληματικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται για τους σκοπούς των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών από τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων ⁽²⁶⁾.

18. Κατά την αξιολόγηση περιφερειακών ενισχύσεων που χορηγούνται σε επιχείρηση για την οποία εκκρεμεί εντολή ανάκτησης ενισχύσεων κατόπιν προηγούμενης απόφασης της ΕΑΕ με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ, η ΕΑΕ θα λαμβάνει υπόψη τυχόν ενίσχυση που απομένει να ανακτηθεί ⁽²⁷⁾.

2.2. Ορισμοί

19. Για τους σκοπούς των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «περιοχές “α”»: οι περιοχές που καθορίζονται στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων σύμφωνα με το άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συμφωνίας ΕΟΧ· και «περιοχές “γ”»: οι περιοχές που καθορίζονται στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων σύμφωνα με το άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας ΕΟΧ·
- 2) «ενίσχυση ad hoc»: ενίσχυση που δεν χορηγείται βάσει καθεστώτος ενισχύσεων·
- 3) «προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης»: το ανώτατο επιτρεπόμενο ποσό ενίσχυσης για ένα μεγάλο επενδυτικό σχέδιο που υπολογίζεται σύμφωνα με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$3.1. \text{ προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης} = R \times (A + 0,50 \times B + 0,34 \times C)$$

3.2. όπου: R είναι η μέγιστη ένταση ενίσχυσης που εφαρμόζεται στη συγκεκριμένη περιοχή, εκτός της αυξημένης έντασης ενίσχυσης για τις ΜΜΕ. A είναι το μέρος των επιλέξιμων δαπανών που ισούται με 50 εκατ. EUR, B είναι το μέρος των επιλέξιμων δαπανών μεταξύ 50 εκατ. EUR και 100 εκατ. EUR και C είναι το μέρος των επιλέξιμων δαπανών άνω των 100 εκατ. EUR·

⁽²³⁾ [...].

⁽²⁴⁾ [...].

⁽²⁵⁾ NACE είναι το ακρωνύμιο του γαλλικού τίτλου «Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européennes» (Στατιστική ονοματολογία των οικονομικών δραστηριοτήτων στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες) το οποίο χρησιμοποιείται για να δηλώσει τις διάφορες στατιστικές ταξινομήσεις των οικονομικών δραστηριοτήτων στην ΕΕ. Βλέπε κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE—αναθεώρηση 2 και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου και ορισμένων κανονισμών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικών με ειδικούς στατιστικούς τομείς (ΕΕ L 393 της 30.12.2006, σ. 1). Ο κανονισμός ενσωματώνεται στο παράρτημα XXI της συμφωνίας ΕΟΧ με την απόφαση αριθ. 61/2007 της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ [(ΕΕ L 266 της 11.10.2007, σ. 25) και συμπλήρωμα για τον ΕΟΧ αριθ. 48 της 11.10.2007, σ. 18].

⁽²⁶⁾ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων [(ΕΕ L 271 της 16.10.2015, σ. 35) και συμπλήρωμα για τον ΕΟΧ αριθ. 62 της 15.10.2015, σ. 1]. Όπως εξηγείται στην παράγραφο 23 των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών, δεδομένου ότι απειλείται η ίδια της η ύπαρξη, μια προβληματική επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί κατάλληλο όχημα για την προώθηση άλλων στόχων δημόσιας πολιτικής έως ότου διασφαλιστεί η βιωσιμότητά της.

⁽²⁷⁾ Βλέπε απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 1995, TWD Textilwerke Deggendorf GmbH κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-244/93 και T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160, σκέψη 56, και ανακοίνωση της ΕΑΕ σχετικά με την ανάκτηση παράνομων και ασυμβίβαστων κρατικών ενισχύσεων [(ΕΕ L 105 της 21.4.2011, σ. 32) και συμπλήρωμα για τον ΕΟΧ αριθ. 23 της 21.4.2011, σ. 1].

- 4) «ένταση ενίσχυσης»: το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης εκφραζόμενο ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών·
- 5) «ενισχυόμενη περιοχή»: είτε περιοχή «α» είτε περιοχή «γ»·
- 6) «ολοκλήρωση της επένδυσης»: η στιγμή κατά την οποία η επένδυση θεωρείται ολοκληρωθείσα από τις εθνικές αρχές ή τρία έτη μετά την έναρξη των εργασιών, ανάλογα με το ποιο γεγονός προηγείται·
- 7) «ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης»: η ημερομηνία της απονομής στον δικαιούχο της ενίσχυσης του εννόμου δικαιώματος να λάβει την ενίσχυση σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό νομικό καθεστώς·
- 8) «EE27»: το σύνολο των 27 κρατών μελών (εξαιρουμένης της Βόρειας Ιρλανδίας) *·
 - 8α) «κράτη μέλη του ΕΟΧ»: η ΕΕ των 27 και τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ·
 - 8β) «κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ»: η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και η Νορβηγία·
- 9) «σχέδιο αξιολόγησης»: έγγραφο που καλύπτει ένα ή περισσότερα καθεστώτα ενισχύσεων και περιέχει τουλάχιστον τις ακόλουθες ελάχιστες πτυχές: τους στόχους προς αξιολόγηση, τα ερωτήματα αξιολόγησης, τους δείκτες αποτελεσμάτων, την προβλεπόμενη μέθοδο διεξαγωγής της αξιολόγησης, τις απαιτήσεις συλλογής δεδομένων, το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα της αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένης της ημερομηνίας υποβολής της ενδιάμεσης και της τελικής έκθεσης αξιολόγησης, την περιγραφή του ανεξάρτητου φορέα που θα διενεργήσει την αξιολόγηση ή τα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν για την επιλογή του και τις λεπτομέρειες για τη δημοσιοποίηση της αξιολόγησης·
- 10) «ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης»: το προεξοφλημένο ποσό της ενίσχυσης που ισοδυναμεί με το ποσό στο οποίο θα ανερχόταν εάν είχε παρασχεθεί υπό τη μορφή επιχορήγησης στον δικαιούχο της ενίσχυσης, προ φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων, όπως υπολογίζεται την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης ή τη στιγμή της κοινοποίησης της ενίσχυσης στην ΕΑΕ, ανάλογα με το ποιο από τα δύο προηγείται, βάσει του επιτοκίου αναφοράς που ισχύει τη συγκεκριμένη ημερομηνία·
- 11) «καθεστώς οριζόντιων περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας»: πράξη βάσει της οποίας, χωρίς περαιτέρω μέτρα εφαρμογής, μπορούν να χορηγούνται μεμονωμένες ενισχύσεις λειτουργίας σε επιχειρήσεις που ορίζονται στην πράξη κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο. Για τους σκοπούς του παρόντος ορισμού, ένα καθεστώς τομεακών ενισχύσεων δεν μπορεί να θεωρηθεί καθεστώς οριζόντιων περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας·
- 12) «μεμονωμένη ενίσχυση»: ενίσχυση ad hoc ή κοινοποιήσιμη ενίσχυση που χορηγείται σε μεμονωμένους δικαιούχους βάσει καθεστώτος ενισχύσεων·
- 13) «αρχική επένδυση»:
 - α) επένδυση σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία σχετικά με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:
 - τη δημιουργία νέας εγκατάστασης·
 - την επέκταση της παραγωγικής ικανότητας υφιστάμενης εγκατάστασης·
 - τη διαφοροποίηση της παραγωγής υφιστάμενης εγκατάστασης σε προϊόντα ⁽²⁸⁾ που δεν παρήγαγε προηγουμένως η εγκατάσταση· ή
 - θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία των προϊόντων που αφορά η επένδυση στην εγκατάσταση· ή
 - β) απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει εάν δεν είχε αγοραστεί. Η απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης δεν χαρακτηρίζεται ως αρχική επένδυση.

Συνεπώς, η επένδυση αντικατάστασης δεν συνιστά αρχική επένδυση·
- 14) «αρχική επένδυση που δημιουργεί νέα οικονομική δραστηριότητα»:
 - α) επένδυση σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία σχετικά με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:
 - τη δημιουργία νέας εγκατάστασης· ή
 - τη διαφοροποίηση της δραστηριότητας μιας εγκατάστασης, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα δεν είναι ίδια ή παρόμοια με τη δραστηριότητα που ασκούσαν προηγουμένως στην εγκατάσταση· ή

(*) Στο πλαίσιο αυτό, πρβλ. επίσης την υποσημείωση 3.

⁽²⁸⁾ Η έννοια του προϊόντος καλύπτει επίσης τις υπηρεσίες στο πλαίσιο των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών.

- β) απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει εάν δεν είχε αγοραστεί, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα που θα ασκείται με χρήση των αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων δεν είναι η ίδια ή παρόμοια δραστηριότητα με εκείνη που ασκούσαν στην εγκατάσταση πριν από την απόκτηση. Η απλή απόκτηση των μετοχών μιας επιχείρησης δεν χαρακτηρίζεται ως αρχική επένδυση που δημιουργεί νέα οικονομική δραστηριότητα·
- 15) «άυλα περιουσιακά στοιχεία»: τα περιουσιακά στοιχεία που δεν έχουν φυσική ή χρηματοοικονομική υπόσταση, όπως δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, άδειες εκμετάλλευσης, τεχνονγνωσία ή άλλη διανοητική ιδιοκτησία·
- 16) «δημιουργία θέσεων απασχόλησης»: η καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων που απασχολούνται στη συγκεκριμένη εγκατάσταση σε σύγκριση με τον μέσο όρο κατά τους προηγούμενους 12 μήνες, μετά την αφαίρεση από τον αριθμό των θέσεων απασχόλησης που δημιουργήθηκαν τυχόν απωλειών θέσεων απασχόλησης που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου, εκφρασμένων σε ετήσιες μονάδες εργασίας·
- 17) «μεγάλες επιχειρήσεις»: επιχειρήσεις οι οποίες δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστούν ΜΜΕ σύμφωνα με την παράγραφο 28)·
- 18) «μεγάλο επενδυτικό σχέδιο»: η αρχική επένδυση με επιλέξιμες δαπάνες άνω των 50 εκατ. EUR·
- 19) «μέγιστη ένταση ενίσχυσης»: η ένταση ενίσχυσης που αποτυπώνεται στους χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων που καθορίζονται στην υποενότητα 7.4, συμπεριλαμβανομένης της αυξημένης έντασης ενίσχυσης για τις ΜΜΕ·
- 20) «αριθμός εργαζομένων»: ο αριθμός των ετήσιων μονάδων εργασίας, δηλαδή ο αριθμός των εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που έχουν εργαστεί κατά τη διάρκεια ενός έτους· τα άτομα που απασχολούνται υπό καθεστώς μερικής ή εποχιακής απασχόλησης υπολογίζονται ως κλάσμα των ετήσιων μονάδων εργασίας·
- 21) [...] ⁽²⁹⁾·
- 22) «ενισχύσεις λειτουργίας»: ενισχύσεις που στοχεύουν στη μείωση των τρεχουσών δαπανών μιας επιχείρησης, στις οποίες περιλαμβάνονται κατηγορίες δαπανών όπως οι δαπάνες προσωπικού, υλικών, υπηρεσιών που ανατίθενται σε τρίτους, επικοινωνίας, ενέργειας, συντήρησης, μισθωμάτων και διοίκησης, αλλά δεν περιλαμβάνονται αποσβέσεις και έξοδα χρηματοδότησης εάν αυτά έχουν περιληφθεί στις επιλέξιμες δαπάνες κατά τη χορήγηση της περιφερειακής επενδυτικής ενίσχυσης·
- 23) «χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων»: ο κατάλογος των περιοχών που έχουν οριστεί από κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές και έχουν εγκριθεί από την ΕΑΕ·
- 24) «μετεγκατάσταση»: μεταφορά της ίδιας ή παρόμοιας δραστηριότητας ή μέρους αυτής από εγκατάσταση στο έδαφος συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (αρχική εγκατάσταση) σε εγκατάσταση στην οποία πραγματοποιείται η ενισχυόμενη επένδυση στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (ενισχυόμενη εγκατάσταση). Μεταφορά υπάρχει όταν το προϊόν ή η υπηρεσία στην αρχική και στην ενισχυόμενη εγκατάσταση εξυπηρετεί, τουλάχιστον εν μέρει, τον ίδιο σκοπό και καλύπτει τις απαιτήσεις ή τις ανάγκες του ίδιου τύπου πελατών και χάνονται θέσεις εργασίας στην ίδια ή παρόμοια δραστηριότητα σε μία από τις αρχικές εγκαταστάσεις του δικαιούχου της ενίσχυσης στον ΕΟΧ·
- 25) «ίδια ή παρόμοια δραστηριότητα»: δραστηριότητα που υπάγεται στην ίδια τάξη (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE αναθ. 2·
- 26) «καθεστώς τομεακών ενισχύσεων»: καθεστώς που καλύπτει δραστηριότητες οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής λιγότερων από πέντε τάξεων (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) της στατιστικής ταξινόμησης NACE αναθ. 2·
- 27) «ενιαίο επενδυτικό σχέδιο»: κάθε αρχική επένδυση σχετική με την ίδια ή παρόμοια δραστηριότητα στην οποία προβαίνει ο δικαιούχος της ενίσχυσης (σε επίπεδο ομίλου) εντός τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών για άλλη ενισχυόμενη επένδυση στην ίδια στατιστική περιφέρεια στο επίπεδο 3 ⁽³⁰⁾·
- 28) «ΜΜΕ»: οι επιχειρήσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΕ, της 19ης Απριλίου 2006, σχετικά με τις ενισχύσεις υπέρ των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων ⁽³¹⁾·

⁽²⁹⁾ [...]·

⁽³⁰⁾ Στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές ο όρος «στατιστική περιφέρεια» χρησιμοποιείται αντί του ακρωνυμίου «NUTS» που περιλαμβάνεται στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής. Το ακρωνύμιο NUTS προέρχεται από τον τίτλο «Ονοματολογία των εδαφικών στατιστικών μονάδων» σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2003, για τη θέσπιση μιας κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS) (ΕΕ L 154 της 21.6.2003, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2019/1755 της Επιτροπής (ΕΕ L 270 της 24.10.2019, σ. 1). Ο εν λόγω κανονισμός δεν έχει ενσωματωθεί στη συμφωνία ΕΟΧ. Ωστόσο, για να υπάρχουν κοινοί ορισμοί ενόψει της συνεχώς αυξανόμενης ζήτησης στατιστικών πληροφοριών σε περιφερειακό επίπεδο, η στατιστική υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Eurostat, και τα εθνικά ινστιτούτα των υποψηφίων για προσχώρηση χωρών και των χωρών της ΕΖΕΣ έχουν συμφωνήσει να δημιουργηθούν στατιστικές περιφέρειες παρόμοιες με την ονοματολογία NUTS. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές βασίζονται στην εν λόγω ονοματολογία του 2021.

⁽³¹⁾ Απόφαση της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ αριθ. 94/06/COL, της 19ης Απριλίου 2006, για την τροποποίηση για πεντηκοστή έβδομη φορά των διαδικαστικών και ουσιαστικών κανόνων στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων (ΕΕ L 36 της 5.2.2009, σ. 62) και συμπλήρωμα για τον ΕΟΧ αριθ. 6 της 5.2.2009, σ. 1).

- 29) «έναρξη των εργασιών»: είτε η έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση, είτε η πρώτη νομικά δεσμευτική ανάληψη υποχρέωσης για την παραγωγή εξοπλισμού, είτε οποιαδήποτε άλλη ανάληψη υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση, ανάλογα με το ποιο γεγονός προηγείται. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η απόκτηση αδειών και η διεξαγωγή προκαταρκτικών μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών. Για τις εξαγορές, η «έναρξη των εργασιών» είναι η ημερομηνία απόκτησης των περιουσιακών στοιχείων που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση·
- 30) «αραιοκατοικημένες περιοχές»: οι περιοχές που ορίζονται από το κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ σύμφωνα με την παράγραφο 169·
- 31) «υλικά περιουσιακά στοιχεία»: τα περιουσιακά στοιχεία, όπως η γη, τα κτίρια και η μονάδα παραγωγής, τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός·
- 32) «πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές»: στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 2 με λιγότερους από οκτώ κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ή τμήματα των εν λόγω στατιστικών περιφερειών που έχει καθορίσει το κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ σύμφωνα με την παράγραφο 169·
- 33) «μισθολογικό κόστος»: το συνολικό ποσό που πράγματι επιβαρύνει τον δικαιούχο της ενίσχυσης όσον αφορά τις σχετικές θέσεις απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των ακαθάριστων αποδοχών προ φόρων και των υποχρεωτικών εισφορών, όπως εκείνες που αφορούν την κοινωνική ασφάλιση, τις δαπάνες παιδικής μέριμνας και τις δαπάνες φροντίδας γονέων στη διάρκεια μιας καθορισμένης χρονικής περιόδου.

3. Κοινοποιήσιμες περιφερειακές ενισχύσεις

20. Καταρχήν, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 3 του μέρους I του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας μεταξύ των κρατών της ΕΖΕΣ για τη σύσταση Εποπτεύουσας Αρχής και Δικαστηρίου (στο εξής: πρωτόκολλο 3), τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ οφείλουν καταρχήν να κοινοποιούν τις περιφερειακές ενισχύσεις, με εξαίρεση τα μέτρα τα οποία πληρούν τους όρους που καθορίζονται σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία που έχει ενσωματωθεί στη συμφωνία ΕΟΧ με το παράρτημα XV ⁽³²⁾.

21. Η ΕΑΕ θα εφαρμόζει τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές σε κοινοποιήσιμα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων και σε κοινοποιήσιμες μεμονωμένες περιφερειακές ενισχύσεις.

22. Οι μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει κοινοποιηθέντος καθεστώτος εξακολουθούν να υπόκεινται στην υποχρέωση κοινοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 3 του μέρους I του πρωτοκόλλου 3, εάν η ενίσχυση από κάθε πηγή υπερβαίνει το όριο κοινοποίησης μεμονωμένης ενίσχυσης που προβλέπεται στον γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ⁽³³⁾ (στο εξής: ΓΚΑΚ) για τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις.

23. Οι μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει κοινοποιηθέντος καθεστώτος εξακολουθούν επίσης να υπόκεινται στην υποχρέωση κοινοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 3 του μέρους I του πρωτοκόλλου 3, εκτός εάν ο δικαιούχος:

- έχει επιβεβαιώσει ότι, κατά τη διετία που προηγείται της αίτησης ενίσχυσης, δεν έχει πραγματοποιήσει μετεγκατάσταση στην εγκατάσταση στην οποία πρόκειται να πραγματοποιηθεί η ενισχυόμενη αρχική επένδυση, και
- έχει δεσμευτεί ότι δεν θα προβεί σε τέτοια μετεγκατάσταση για περίοδο έως δύο ετών που έπεται της ολοκλήρωσης της αρχικής επένδυσης.

4. Επιλέξιμες δαπάνες

4.1. Επενδυτικές ενισχύσεις

24. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

- επενδυτικές δαπάνες σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία· ή
- το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος που προκύπτει από τη δημιουργία θέσεων εργασίας ως αποτέλεσμα αρχικής επένδυσης, υπολογιζόμενο σε περίοδο δύο ετών· ή
- συνδυασμός μέρους των δαπανών που αναφέρονται στα σημεία 1) και 2), που δεν υπερβαίνει ωστόσο το ποσό του σημείου 1) ή 2), όποιο είναι υψηλότερο.

⁽³²⁾ [...].

⁽³³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1). Ο κανονισμός ενσωματώθηκε στο σημείο 11 του παραρτήματος XV της συμφωνίας ΕΟΧ με την απόφαση αριθ. 152/2014 της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ [(ΕΕ L 342 της 27.11.2014, σ. 63) και συμπλήρωμα για τον ΕΟΧ αριθ. 71 της 27.11.2014, σ. 61].

25. Εάν οι επιλέξιμες δαπάνες καθορίζονται με βάση τις επενδυτικές δαπάνες σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, επιλέξιμες είναι μόνον οι δαπάνες περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν μέρος της αρχικής επένδυσης στην εγκατάσταση του δικαιούχου της ενίσχυσης που βρίσκεται στη στοχευόμενη ενισχυόμενη περιοχή.

26. Κατά παρέκκλιση από την προϋπόθεση της παραγράφου 25, τα περιουσιακά στοιχεία που αφορούν εργαλεία του πωλητή ⁽³⁴⁾ μπορούν να συμπεριληφθούν στις επιλέξιμες δαπάνες της επιχείρησης που τα απέκτησε (ή παρήγαγε), εάν χρησιμοποιούνται για ολόκληρη την ελάχιστη περίοδο συντήρησης πέντε ετών για τις μεγάλες επιχειρήσεις, και τριών ετών για τις ΜΜΕ, για εργασίες μεταποίησης ή συναρμολόγησης του δικαιούχου της ενίσχυσης που συνδέονται άμεσα με παραγωγική διαδικασία που βασίζεται στην ενισχυόμενη αρχική επένδυση του δικαιούχου της ενίσχυσης. Η παρέκκλιση αυτή εφαρμόζεται υπό την προϋπόθεση ότι η εγκατάσταση του προμηθευτή βρίσκεται σε ενισχυόμενη περιοχή, ο ίδιος ο προμηθευτής δεν λαμβάνει περιφερειακή επενδυτική ενίσχυση ή επενδυτική ενίσχυση για ΜΜΕ σύμφωνα με το άρθρο 17 του ΓΚΑΚ για τα σχετικά περιουσιακά στοιχεία, και η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη σχετική μέγιστη ένταση ενίσχυσης που ισχύει για τον τόπο εγκατάστασης του προμηθευτή. Οποιαδήποτε προσαρμογή της έντασης της ενίσχυσης για μεγάλα επενδυτικά σχέδια εφαρμόζεται επίσης στην ενίσχυση που υπολογίζεται για τις δαπάνες για τα περιουσιακά στοιχεία που αφορούν εργαλεία του πωλητή, οι οποίες θεωρείται ότι αποτελούν μέρος των συνολικών επενδυτικών δαπανών της αρχικής επένδυσης.

4.1.1. Επιλέξιμες δαπάνες που υπολογίζονται με βάση τις επενδυτικές δαπάνες

27. Τα αποκτηθέντα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να είναι νέα, εκτός από την περίπτωση των ΜΜΕ ή της απόκτησης μιας εγκατάστασης ⁽³⁵⁾.

28. Για τις ΜΜΕ, έως και το 50 % των δαπανών για προκαταρκτικές μελέτες ή συμβουλές οι οποίες συνδέονται με την επένδυση μπορούν επίσης να θεωρηθούν επιλέξιμες δαπάνες.

29. Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις για την υλοποίηση θεμελιώδους αλλαγής στην παραγωγική διαδικασία, οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να υπερβαίνουν τις αποσβέσεις των περιουσιακών στοιχείων που συνδέονται με τη δραστηριότητα που πρόκειται να εκσυγχρονιστεί κατά τα τρία προηγούμενα οικονομικά έτη.

30. Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται για διαφοροποίηση υφιστάμενης εγκατάστασης, οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να υπερβαίνουν κατά τουλάχιστον 200 % τη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που επαναχρησιμοποιούνται, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της έναρξης των εργασιών.

31. Οι δαπάνες που σχετίζονται με τη μίσθωση υλικών περιουσιακών στοιχείων μπορούν να λαμβάνονται υπόψη υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- 1) για τη γη και τα κτίρια, η μίσθωση πρέπει να συνεχίζεται για τουλάχιστον πέντε έτη μετά την αναμενόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης για μεγάλες επιχειρήσεις ή τρία έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ·
- 2) για τις μονάδες παραγωγής ή τα μηχανήματα, η μίσθωση πρέπει να λαμβάνει τη μορφή χρηματοδοτικής μίσθωσης και να περιλαμβάνει υποχρέωση αγοράς των περιουσιακών στοιχείων κατά τη λήξη της διάρκειας της μίσθωσης από τον δικαιούχο της ενίσχυσης.

32. Σε περίπτωση αρχικής επένδυσης όπως αναφέρεται στην παράγραφο 19 σημείο 13) στοιχείο β) ή στην παράγραφο 19 σημείο 14) στοιχείο β), θα πρέπει, καταρχήν, να λαμβάνονται υπόψη μόνον οι δαπάνες αγοράς των περιουσιακών στοιχείων από τρίτους που δεν σχετίζονται με τον αγοραστή. Ωστόσο, σε περίπτωση που ένα μέλος της οικογένειας ή ένας υπάλληλος του αρχικού ιδιοκτήτη αναλαμβάνει μια μικρή επιχείρηση, δεν ισχύει ο όρος ότι τα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να αγοράζονται από τρίτους που δεν σχετίζονται με τον αγοραστή. Οι σχετικές συναλλαγές πρέπει να πραγματοποιούνται υπό τους όρους της αγοράς. Εάν η απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων μιας εγκατάστασης συνοδεύεται από πρόσθετη επένδυση η οποία είναι επιλέξιμη για περιφερειακή ενίσχυση, οι επιλέξιμες δαπάνες της πρόσθετης αυτής ενίσχυσης θα πρέπει να προστεθούν στο κόστος απόκτησης των περιουσιακών στοιχείων της εγκατάστασης.

⁽³⁴⁾ Τα εργαλεία του πωλητή είναι η απόκτηση (ή αυτοπαραγωγή) μηχανημάτων, εργαλείων ή εξοπλισμού και σχετικού λογισμικού από μια επιχείρηση (σε επίπεδο ομίλου), τα οποία αποκτώνται (ή παράγονται) όχι για χρήση σε μία από τις εγκαταστάσεις της (σε επίπεδο ομίλου), αλλά διατίθενται σε επιλεγμένους προμηθευτές για την παραγωγή προϊόντων που πρόκειται να κατασκευαστούν στις εγκαταστάσεις του προμηθευτή, τα οποία θα χρησιμεύσουν ως ενδιάμεσα προϊόντα για τη διαδικασία παραγωγής της επιχείρησης. Τα περιουσιακά στοιχεία που αφορούν εργαλεία του πωλητή παραμένουν στην κυριότητα της αποκτώντας επιχείρησης, αλλά τίθενται στη διάθεση του προμηθευτή για τις εργασίες και υπό τους όρους που καθορίζονται σε σύμβαση προμήθειας ή παρόμοια συμφωνία. Συνδέονται με σαφώς καθορισμένες εργασίες μεταποίησης ή συναρμολόγησης σε μία ή περισσότερες από τις εγκαταστάσεις της επιχείρησης (σε επίπεδο ομίλου) και ενδέχεται να πρέπει να επιστραφούν στον ιδιοκτήτη μετά την ολοκλήρωση της παραγγελίας ή τη λήξη ή την καταγγελία της σύμβασης-πλαισίου.

⁽³⁵⁾ Ορίζεται στην παράγραφο 19 σημεία 13) και 14).

33. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, οι δαπάνες άυλων περιουσιακών στοιχείων είναι επιλέξιμες μόνον έως το 50 % των συνολικών επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών για την αρχική επένδυση. Για τις ΜΜΕ, είναι επιλέξιμο το 100 % των δαπανών σε άυλα περιουσιακά στοιχεία.

34. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία, τα οποία μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των επενδυτικών δαπανών, πρέπει να παραμένουν συνδεδεμένα με την οικεία περιοχή και να μην μεταφέρονται σε άλλες περιοχές. Για τον σκοπό αυτόν, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- 1) πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση·
- 2) πρέπει να είναι αποσβέσιμα·
- 3) πρέπει να αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή·
- 4) πρέπει να περιλαμβάνονται στο ενεργητικό της επιχείρησης που λαμβάνει την ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένα με το σχέδιο για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση επί τουλάχιστον πέντε έτη (τρία έτη για τις ΜΜΕ).

4.1.2. Επιλέξιμες δαπάνες που υπολογίζονται με βάση το μισθολογικό κόστος

35. Οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν επίσης να υπολογίζονται σε συνάρτηση με το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος που προκύπτει από τη δημιουργία θέσεων εργασίας ως αποτέλεσμα αρχικής επένδυσης. Οι ενισχύσεις μπορούν να αντισταθμίσουν μόνο το μισθολογικό κόστος που συνδέεται με τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, υπολογιζόμενο σε διάστημα δύο ετών, και η προκύπτουσα ένταση ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει την ισχύουσα μέγιστη ένταση ενίσχυσης στην οικεία περιοχή.

36. Όταν οι επιλέξιμες δαπάνες υπολογίζονται με βάση το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 35, πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- 1) το επενδυτικό σχέδιο πρέπει να οδηγεί στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης·
- 2) η πλήρωση κάθε θέσης εργασίας πρέπει να πραγματοποιείται εντός τριών ετών από την ολοκλήρωση της επένδυσης·
- 3) κάθε θέση απασχόλησης που δημιουργείται μέσω της επένδυσης πρέπει να διατηρείται στη συγκεκριμένη περιοχή για τουλάχιστον πέντε έτη, ή τρία έτη για τις ΜΜΕ, από την ημερομηνία πλήρωσης της θέσης για πρώτη φορά.

4.2. Ενισχύσεις λειτουργίας

37. Οι επιλέξιμες δαπάνες όσον αφορά τα καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας πρέπει να είναι προκαθορισμένες και να καταλογίζονται εξολοκλήρου στα προβλήματα που η ενίσχυση έχει σκοπό να αντιμετωπίσει, όπως καταδεικνύονται από το κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ.

38. [...].

5. Αξιολόγηση της συμβατότητας των περιφερειακών ενισχύσεων

39. Η ΕΑΕ θα θεωρεί ένα μέτρο περιφερειακής ενίσχυσης συμβατό με το άρθρο 61 παράγραφος 3 της συμφωνίας ΕΟΧ μόνον εάν η ενίσχυση συμβάλλει στην περιφερειακή ανάπτυξη και συνοχή. Ο στόχος πρέπει να είναι είτε η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης των περιοχών «α» είτε η διευκόλυνση της ανάπτυξης των περιοχών «γ» (ενότητα 5.1) και επιπλέον πρέπει να πληρούνται όλα τα ακόλουθα κριτήρια:

- 1) δημιουργία κινήτρων: η ενίσχυση πρέπει να μεταβάλλει τη συμπεριφορά των οικείων επιχειρήσεων κατά τέτοιον τρόπο ώστε αυτές να ασκούν πρόσθετη δραστηριότητα την οποία δεν θα ασκούσαν χωρίς την ενίσχυση ή την οποία θα ασκούσαν με περιορισμένο ή διαφορετικό τρόπο ή σε διαφορετική τοποθεσία· (ενότητα 5.2)
- 2) ανάγκη κρατικής παρέμβασης: ένα μέτρο κρατικής ενίσχυσης πρέπει να στοχεύει σε καταστάσεις όπου η ενίσχυση μπορεί να επιφέρει ουσιαστική βελτίωση την οποία δεν δύναται να επιτύχει η ίδια η αγορά, για παράδειγμα επανορθώνοντας μια ανεπάρκεια της αγοράς ή αντιμετωπίζοντας κάποιο πρόβλημα σχετικά με την ισότητα μεταχείρισης ή τη συνοχή· (ενότητα 5.3)
- 3) καταλληλότητα του μέτρου ενίσχυσης: το προτεινόμενο μέτρο ενίσχυσης πρέπει να αποτελεί κατάλληλο μέσο πολιτικής για την εκπλήρωση του στόχου του· (ενότητα 5.4)
- 4) αναλογικότητα της ενίσχυσης (ενίσχυση στον ελάχιστο απαραίτητο βαθμό): το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο για την τόνωση των πρόσθετων επενδύσεων ή δραστηριοτήτων στην οικεία περιοχή· (ενότητα 5.5)

- 5) αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών του ΕΟΧ: οι αρνητικές επιπτώσεις της ενίσχυσης στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές πρέπει να αντισταθμίζονται από τα θετικά αποτελέσματα· (ενότητα 5.6)
- 6) διαφάνεια της ενίσχυσης: τα κράτη μέλη του ΕΟΧ, η ΕΑΕ, οι οικονομικοί φορείς και το κοινό πρέπει να διαθέτουν εύκολη πρόσβαση σε όλες τις σχετικές πράξεις και πληροφορίες που αφορούν την ενίσχυση που χορηγήθηκε (ενότητα 5.7).

40. Η συνολική στάθμιση ορισμένων κατηγοριών καθεστώτων μπορεί επίσης να υπόκειται στην απαίτηση διενέργειας εκ των υστέρων αξιολόγησης, όπως περιγράφεται στην ενότητα 6. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η ΕΑΕ δύναται να περιορίσει τη διάρκεια των καθεστώτων (συνήθως σε τέσσερα έτη ή λιγότερο), με δυνατότητα εκ νέου κοινοποίησης της παράτασής τους στη συνέχεια.

41. Εάν ένα μέτρο κρατικής ενίσχυσης, οι όροι που το συνοδεύουν (συμπεριλαμβανομένης της μεθόδου χρηματοδότησης όταν αυτή αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του μέτρου κρατικής ενίσχυσης) ή η δραστηριότητα την οποία χρηματοδοτεί επιφέρουν παράβαση σχετικής διάταξης του δικαίου του ΕΟΧ, η ενίσχυση δεν μπορεί να κηρυχθεί συμβατή με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ ⁽³⁶⁾.

5.1. Συμβολή στην περιφερειακή ανάπτυξη και συνοχή

42. Πρωταρχικός στόχος των περιφερειακών ενισχύσεων είναι η οικονομική ανάπτυξη των μειονεκτουσών περιοχών εντός του ΕΟΧ. Με την προώθηση και τη διευκόλυνση της βιώσιμης ανάπτυξης των ενισχυόμενων περιοχών, οι ενισχύσεις βελτιώνουν την οικονομική και κοινωνική συνοχή μέσω της μείωσης των ανισοτήτων στο επίπεδο ανάπτυξης μεταξύ των περιοχών.

5.1.1. Καθεστώτα επενδυτικών ενισχύσεων

43. Τα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων θα πρέπει να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος μιας στρατηγικής περιφερειακής ανάπτυξης με σαφώς καθορισμένους στόχους.

44. Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να αποδεικνύουν ότι το καθεστώς συνάδει με τη στρατηγική ανάπτυξης της οικείας περιοχής και συμβάλλει σε αυτήν. Για τον σκοπό αυτόν, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ μπορούν να ανατρέχουν σε αξιολογήσεις προηγούμενων καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων, εκτιμήσεις επιπτώσεων που διενεργούνται από τις χορηγούμενες αρχές ή γνώμες εμπειρογνομόνων. Για να διασφαλιστεί ότι το καθεστώς ενισχύσεων συμβάλλει στην αναπτυξιακή στρατηγική, πρέπει να περιλαμβάνει μια μέθοδο που να επιτρέπει στις χορηγούμενες αρχές να ιεραρχούν κατά προτεραιότητα και να επιλέγουν τα επενδυτικά σχέδια που εκπληρώνουν τους στόχους του καθεστώτος (π.χ. με τη χρήση μεθόδου επίσημης βαθμολόγησης).

45. Καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων μπορούν να τίθενται σε εφαρμογή σε περιοχές «α» με σκοπό τη στήριξη αρχικών επενδύσεων που πραγματοποιούνται από ΜΜΕ ή μεγάλες επιχειρήσεις. Σε περιοχές «γ», καθεστώτα ενισχύσεων μπορούν να τίθενται σε εφαρμογή για τη στήριξη αρχικών επενδύσεων που πραγματοποιούνται από ΜΜΕ και αρχικών επενδύσεων οι οποίες δημιουργούν νέα οικονομική δραστηριότητα και πραγματοποιούνται από μεγάλες επιχειρήσεις.

46. Κατά τη χορήγηση ενίσχυσης σε μεμονωμένα επενδυτικά σχέδια στο πλαίσιο καθεστώτος, η χορηγούσα αρχή πρέπει να επαληθεύει ότι το επιλεγέν σχέδιο θα συμβάλει στην επίτευξη του στόχου του καθεστώτος και, κατά συνέπεια, στην αναπτυξιακή στρατηγική της οικείας περιοχής. Για τον σκοπό αυτόν, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ θα πρέπει να ανατρέχουν στις πληροφορίες που παρέχει ο αιτών την ενίσχυση στο έντυπο της αίτησης ενίσχυσης, όπου περιγράφονται τα θετικά αποτελέσματα της επένδυσης στην ανάπτυξη της οικείας περιοχής ⁽³⁷⁾.

47. Για να διασφαλιστεί ότι η επένδυση συμβάλλει πραγματικά και με βιώσιμο τρόπο στην ανάπτυξη της οικείας περιοχής, η επένδυση πρέπει να διατηρείται στην εν λόγω περιοχή για τουλάχιστον πέντε έτη, ή τρία έτη για τις ΜΜΕ, μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης ⁽³⁸⁾.

⁽³⁶⁾ Βλέπε αποφάσεις της 19ης Σεπτεμβρίου 2000, Γερμανία κατά Επιτροπής, C-156/98, ECLI:EU:C:2000:467, σκέψη 78, και της 22ας Δεκεμβρίου 2008, Régie Networks κατά Rhône-Alpes Bourgogne, C-333/07, ECLI:EU:C:2008:764, σκέψεις 94 έως 116.

⁽³⁷⁾ Βλέπε παράρτημα VII.

⁽³⁸⁾ Η υποχρέωση διατήρησης της επένδυσης στην οικεία περιοχή τουλάχιστον για περίοδο 5 ετών (3 έτη για τις ΜΜΕ) δεν θα πρέπει να εμποδίζει την αντικατάσταση μονάδας παραγωγής ή εξοπλισμού που έχει καταστεί απαρχαιωμένος ή έχει υποστεί βλάβη εντός της περιόδου αυτής, υπό την προϋπόθεση ότι η οικονομική δραστηριότητα διατηρείται στην οικεία περιοχή για την ελάχιστη απαιτούμενη περίοδο. Ωστόσο, οι περιφερειακές ενισχύσεις δεν μπορούν να χορηγούνται για αντικατάσταση της συγκεκριμένης μονάδας παραγωγής ή εξοπλισμού.

48. Για να διασφαλίζεται ότι η επένδυση είναι βιώσιμη, το κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ πρέπει να εξασφαλίζει ότι ο δικαιούχος της ενίσχυσης συνεισφέρει τουλάχιστον το 25 % ⁽³⁹⁾ των επιλέξιμων δαπανών είτε μέσω ιδίων πόρων είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης, με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης ⁽⁴⁰⁾.

49. Για να αποφευχθούν οι επιζήμιες επιπτώσεις των μέτρων κρατικής ενίσχυσης στο περιβάλλον, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει επίσης να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση προς την περιβαλλοντική νομοθεσία του ΕΟΧ, συμπεριλαμβανομένης ειδικότερα της ανάγκης για διενέργεια εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων στις περιπτώσεις στις οποίες απαιτείται εκ του νόμου, καθώς και της ανάγκης για εξασφάλιση όλων των σχετικών αδειών.

5.1.2. Κοινοποιήσιμες μεμονωμένες επενδυτικές ενισχύσεις

50. Για να αποδειχθεί η συμβολή των κοινοποιήσιμων μεμονωμένων επενδυτικών ενισχύσεων στην περιφερειακή ανάπτυξη, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ μπορούν να χρησιμοποιούν πληθώρα δεικτών, όπως εκείνους που αναφέρονται κατωτέρω, οι οποίοι μπορεί να έχουν τόσο άμεσο (π.χ. δημιουργούμενες άμεσες θέσεις απασχόλησης) όσο και έμμεσο χαρακτήρα (π.χ. τοπική καινοτομία):

- 1) Ο αριθμός των δημιουργούμενων, μέσω της επένδυσης, άμεσων θέσεων απασχόλησης αποτελεί σημαντικό δείκτη της συμβολής στην περιφερειακή ανάπτυξη και συνοχή. Η ποιότητα και η διάρκεια των δημιουργούμενων θέσεων απασχόλησης και το απαιτούμενο επίπεδο δεξιοτήτων θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη.
- 2) Ένας ακόμη μεγαλύτερος αριθμός θέσεων απασχόλησης μπορεί να δημιουργηθεί στο τοπικό δίκτυο (υπο-)προμηθευτών και να συμβάλει στην καλύτερη ένταξη της επένδυσης στην εκάστοτε περιοχή, καθώς και να εξασφαλίσει ευρύτερα δευτερογενή αποτελέσματα. Ο αριθμός των δημιουργούμενων έμμεσων θέσεων απασχόλησης αποτελεί, συνεπώς, έναν δείκτη που θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη.
- 3) Η δέσμευση του δικαιούχου της ενίσχυσης να αναλάβει ευρείας κλίμακας εκπαιδευτικές δραστηριότητες για τη βελτίωση των δεξιοτήτων (γενικών και ειδικών) του προσωπικού που απασχολεί θα θεωρείται παράγων ο οποίος συμβάλλει στην περιφερειακή ανάπτυξη και συνοχή. Έμφαση θα δίνεται επίσης στη χορήγηση περιόδων πρακτικής άσκησης και μαθητείας, ειδικά σε νέους και στην εκπαίδευση που βελτιώνει τις γνώσεις και τις δυνατότητες απασχόλησης εργαζομένων εκτός της επιχείρησης.
- 4) Εξωτερικές οικονομίες κλίμακας ή άλλα οφέλη από πλευράς περιφερειακής ανάπτυξης μπορεί να προκύψουν λόγω γεωγραφικής εγγύτητας (δημιουργία συστάδων επιχειρήσεων). Η δημιουργία συστάδων από επιχειρήσεις του ίδιου κλάδου επιτρέπει στις επιμέρους μονάδες παραγωγής να ειδικευθούν περισσότερο, κάτι που οδηγεί σε μεγαλύτερη αποδοτικότητα. Ωστόσο, η σημασία του δείκτη αυτού για τον καθορισμό της συμβολής στην περιφερειακή ανάπτυξη και συνοχή εξαρτάται από την πορεία της ανάπτυξης της συστάδας επιχειρήσεων.
- 5) Οι επενδύσεις συνιστούν ένα σύνολο τεχνικών γνώσεων που μπορεί να αποτελέσει πηγή σημαντικής μεταφοράς τεχνολογίας (διάχυση γνώσεων). Οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται σε κλάδους εντάσεως τεχνολογίας είναι πιθανότερο να συνεπάγονται τη μεταφορά τεχνολογίας στην αποδέκτρια περιφέρεια. Ο βαθμός διάδοσης γνώσεων, καθώς και το αντικείμενο το οποίο αφορά αποτελούν επίσης σημαντικά στοιχεία.
- 6) Μπορεί επίσης να ληφθεί υπόψη η συμβολή των σχεδίων στην ικανότητα της περιοχής να δημιουργήσει νέες τεχνολογίες μέσω τοπικής καινοτομίας. Η συνεργασία με τοπικούς οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων, όπως πανεπιστήμια ή ερευνητικά ιδρύματα, μπορεί να θεωρηθεί θετικό στοιχείο εν προκειμένω.
- 7) Η διάρκεια της επένδυσης και το ενδεχόμενο πραγματοποίησης άλλων συναφών επενδύσεων στο μέλλον αποτελούν ένδειξη της μονιμότερης δέσμευσης μιας επιχείρησης στην οικεία περιοχή.

51. Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ μπορούν να ανατρέχουν στο επιχειρηματικό πρόγραμμα του δικαιούχου της ενίσχυσης, το οποίο ενδέχεται να παρέχει πληροφορίες ως προς τον αριθμό των δημιουργούμενων θέσεων απασχόλησης, τους καταβαλλόμενους μισθούς (αύξηση του πλούτου των νοικοκυριών ως δευτερογενές αποτέλεσμα), τον όγκο αγορών από τοπικούς παραγωγούς, τον κύκλο εργασιών που προκύπτει από την επένδυση και ωφελεί, ενδεχομένως, την περιφέρεια λόγω επιπρόσθετων φορολογικών εσόδων.

52. Για τις κοινοποιήσιμες μεμονωμένες επενδυτικές ενισχύσεις, ισχύουν οι απαιτήσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 47 έως 49.

⁽³⁹⁾ [...].

⁽⁴⁰⁾ Αυτό δεν ισχύει, για παράδειγμα, για τα επιδοτούμενα δάνεια, τα κρατικά δάνεια μετοχικού κεφαλαίου ή τις δημόσιες συμμετοχές που δεν πληρούν τις αρχές της οικονομίας της αγοράς, για τις κρατικές εγγυήσεις που περιέχουν στοιχεία ενίσχυσης ή για δημόσια στήριξη που χορηγείται βάσει του κανόνα de minimis.

53. Όσον αφορά τις ενισχύσεις ad hoc ⁽⁴¹⁾, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να αποδεικνύουν, πέραν των απαιτήσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 50 έως 52, ότι το σχέδιο συνάδει με την αναπτυξιακή στρατηγική της οικείας περιοχής και συμβάλλει στην υλοποίησή της.

5.1.3. Καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας

54. Τα καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας προωθούν την ανάπτυξη των ενισχυόμενων περιοχών μόνον εφόσον οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι περιοχές αυτές είναι σαφώς καθορισμένες εκ των προτέρων. Τα εμπόδια όσον αφορά την προσέλκυση ή τη διατήρηση της οικονομικής δραστηριότητας ενδέχεται να είναι τόσο σοβαρά ή μόνιμα που οι επενδυτικές ενισχύσεις να μην επαρκούν από μόνες τους για την ανάπτυξη των εν λόγω περιοχών.

55. Για τη μείωση ορισμένων ειδικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ στις περιοχές «α», τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να αποδεικνύουν την ύπαρξη και την κλίμακα των εν λόγω ειδικών δυσκολιών, καθώς επίσης και την αναγκαιότητα εφαρμογής καθεστώτος ενισχύσεων λειτουργίας, διότι οι εν λόγω ειδικές δυσκολίες δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με επενδυτικές ενισχύσεις.

56. [...].

57. Όσον αφορά τις ενισχύσεις λειτουργίας για την πρόληψη ή την ανάσχεση της μείωσης του πληθυσμού σε αραιοκατοικημένες και πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να αποδεικνύουν τον κίνδυνο μείωσης του πληθυσμού σε περίπτωση μη χορήγησης ενίσχυσης λειτουργίας.

5.2. Χαρακτήρας κινήτρου

5.2.1. Επενδυτικές ενισχύσεις

58. Οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν να θεωρηθούν συμβατές με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ, μόνον εφόσον έχουν χαρακτήρα κινήτρου. Οι κρατικές ενισχύσεις θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου όταν μεταβάλλουν τη συμπεριφορά μιας επιχείρησης κατά τρόπον ώστε η επιχείρηση να ασκεί πρόσθετες δραστηριότητες που συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας περιοχής, τις οποίες δεν θα ασκούσε ή τις οποίες θα ασκούσε μόνο με περιορισμένο ή διαφορετικό τρόπο ή σε διαφορετική τοποθεσία, εάν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση. Οι ενισχύσεις δεν πρέπει να επιδοτούν το κόστος μιας δραστηριότητας την οποία θα ασκούσε ούτως ή άλλως μια επιχείρηση και δεν πρέπει να αντισταθμίζουν τον συνήθη επιχειρηματικό κίνδυνο μιας οικονομικής δραστηριότητας.

59. Ο χαρακτήρας κινήτρου μπορεί να αποδειχθεί με δύο τρόπους:

- 1) η ενίσχυση παρέχει κίνητρο για τη λήψη θετικής απόφασης για επένδυση στην οικεία περιοχή, διότι σε διαφορετική περίπτωση η επένδυση δεν θα ήταν επαρκώς κερδοφόρα για τον δικαιούχο της ενίσχυσης οπουδήποτε στον ΕΟΧ ⁽⁴²⁾ (σενάριο 1, απόφαση σχετικά με την πραγματοποίηση επένδυσης).
- 2) η ενίσχυση παρέχει κίνητρο για την πραγματοποίηση μιας προγραμματιζόμενης επένδυσης στην οικεία περιοχή αντί σε άλλη, διότι με αυτήν αντισταθμίζονται τα καθαρά μειονεκτήματα και το καθαρό κόστος της επένδυσης στην οικεία περιοχή (σενάριο 2, απόφαση σχετικά με την τοποθεσία).

60. Εάν η ενίσχυση δεν μεταβάλλει τη συμπεριφορά του δικαιούχου της ενίσχυσης οδηγώντας σε (επιπρόσθετες) επενδύσεις στην οικεία περιοχή, μπορεί να θεωρηθεί ότι η ίδια επένδυση θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί στην περιοχή ακόμη και χωρίς την ενίσχυση. Η εν λόγω ενίσχυση δεν έχει, συνεπώς, χαρακτήρα κινήτρου για την επίτευξη του στόχου περιφερειακής ανάπτυξης και συνοχής και δεν μπορεί να εγκριθεί ως συμβατή με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.

61. Ωστόσο, όσον αφορά τις περιφερειακές ενισχύσεις που χορηγούνται από τα ταμεία πολιτικής συνοχής σε περιοχές «α» για επενδύσεις που είναι αναγκαίες για την επίτευξη των προτύπων που καθορίζονται από το δίκαιο του ΕΟΧ, η ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει χαρακτήρα κινήτρου, εάν, ελλείψει της ενίσχυσης, η επένδυση στην οικεία περιοχή δεν θα ήταν επαρκώς κερδοφόρα για τον δικαιούχο της ενίσχυσης, και θα είχε ως αποτέλεσμα το κλείσιμο μιας υφιστάμενης εγκατάστασης στη συγκεκριμένη περιοχή.

⁽⁴¹⁾ Οι ενισχύσεις ad hoc υπόκεινται στις ίδιες απαιτήσεις με τις μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει καθεστώτος, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

⁽⁴²⁾ Τέτοιες επενδύσεις μπορούν να δημιουργήσουν τις συνθήκες για την πραγματοποίηση περαιτέρω επενδύσεων οι οποίες είναι βιώσιμες χωρίς επιπρόσθετες ενισχύσεις.

5.2.1.1. Καθεστώτα επενδυτικών ενισχύσεων

62. Οι εργασίες για μια μεμονωμένη επένδυση μπορούν να αρχίσουν μόνο μετά την υποβολή του εντύπου αίτησης ενίσχυσης.

63. Εάν οι εργασίες αρχίσουν πριν από την υποβολή του εντύπου αίτησης ενίσχυσης, τυχόν ενισχύσεις που χορηγούνται για την εν λόγω μεμονωμένη επένδυση δεν θα θεωρούνται συμβατές με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ.

64. Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να υποβάλλουν τυποποιημένο έντυπο αίτησης ενίσχυσης το οποίο να περιέχει τουλάχιστον όλες τις πληροφορίες που απαριθμούνται στο παράρτημα VII. Στο έντυπο της αίτησης, οι ΜΜΕ και οι μεγάλες επιχειρήσεις πρέπει να εξηγούν με την παράθεση αντιπαραδειγμάτων τι θα συνέβαινε εάν δεν τους χορηγηθεί η ενίσχυση, αναφέροντας ποιο από τα σενάρια που περιγράφονται στην παράγραφο 59 ισχύει.

65. Επιπλέον, οι μεγάλες επιχειρήσεις πρέπει να υποβάλλουν αποδεικτικά στοιχεία προς υποστήριξη του αντιπαραδείγματος που περιγράφεται στο έντυπο της αίτησης. Οι ΜΜΕ δεν υπόκεινται στην υποχρέωση αυτήν όσον αφορά τις μη κοινοποιήσιμες ενισχύσεις που χορηγούνται στο πλαίσιο καθεστώτος.

66. Η χορηγούσα αρχή πρέπει να διενεργεί έλεγχο αξιοπιστίας του αντιπαραδείγματος και να επαληθεύει ότι η περιφερειακή ενίσχυση έχει τον απαιτούμενο χαρακτήρα κινήτρου που αντιστοιχεί σε ένα από τα σενάρια που περιγράφονται στην παράγραφο 59. Ένα αντιπάρδειγμα είναι αξιόπιστο εφόσον είναι αληθινό και σχετίζεται με τους παράγοντες λήψης αποφάσεων που επικρατούν κατά τον χρόνο της απόφασης από τον δικαιούχο της ενίσχυσης όσον αφορά την επένδυση.

5.2.1.2. Κοινοποιήσιμες μεμονωμένες επενδυτικές ενισχύσεις

67. Πέραν των απαιτήσεων των παραγράφων 62 έως 66, όσον αφορά τις κοινοποιήσιμες μεμονωμένες ενισχύσεις, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να παρέχουν σαφείς αποδείξεις ότι η ενίσχυση έχει αντίκτυπο στην απόφαση σχετικά με την πραγματοποίηση επένδυσης ή στην επιλογή της τοποθεσίας⁽⁴³⁾. Πρέπει να προσδιορίζουν ποιο από τα σενάρια που περιγράφονται στην παράγραφο 59 ισχύει. Για να καταστεί δυνατή μια διεξοδική αξιολόγηση, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να παρέχουν όχι μόνο πληροφορίες για το σχέδιο αλλά και διεξοδική περιγραφή του αντιπαραδείγματος, δηλαδή της περίπτωσης στην οποία ο δικαιούχος δεν λαμβάνει καμία ενίσχυση από δημόσια αρχή εντός του ΕΟΧ.

68. Στο σενάριο 1, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ δύνανται να αποδείξουν ότι η ενίσχυση έχει χαρακτήρα κινήτρου, προσκομίζοντας έγγραφα της επιχείρησης από τα οποία προκύπτει ότι η επένδυση δεν θα ήταν επαρκώς κερδοφόρα χωρίς τη χορήγηση ενίσχυσης.

69. Στο σενάριο 2, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ δύνανται να αποδείξουν ότι η ενίσχυση έχει χαρακτήρα κινήτρου, προσκομίζοντας έγγραφα της επιχείρησης από τα οποία προκύπτει ότι έχει πραγματοποιηθεί σύγκριση του κόστους και του οφέλους που συνεπάγεται η εγκατάσταση στην οικεία περιοχή με εκείνα που συνεπάγεται η εγκατάσταση σε εναλλακτικές περιοχές. Η ΕΑΕ επαληθεύει αν οι συγκρίσεις αυτές είναι ρεαλιστικές.

70. Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ καλούνται να αξιοποιούν γνώσια και επίσημα έγγραφα του διοικητικού συμβουλίου, εκτιμήσεις κινδύνων (συμπεριλαμβανομένων των εκτιμήσεων των κινδύνων που αφορούν συγκεκριμένη τοποθεσία), οικονομικές εκθέσεις, εσωτερικά επιχειρηματικά σχέδια, γνώμες εμπειρογνομόνων και άλλες μελέτες που σχετίζονται με το υπό αξιολόγηση επενδυτικό σχέδιο. Τα έγγραφα αυτά πρέπει να είναι σύγχρονα με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με την επένδυση ή την τοποθεσία της. Για την απόδειξη του χαρακτήρα κινήτρου, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ θα μπορούσαν να χρησιμοποιούν έγγραφα που περιλαμβάνουν πληροφορίες για την προβλεπόμενη ζήτηση, προβλέψεις ως προς το κόστος, οικονομικές προβλέψεις, έγγραφα τα οποία υποβάλλονται σε επενδυτική επιτροπή και στα οποία αναλύονται επενδυτικά σενάρια ή έγγραφα που παρέχονται στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

⁽⁴³⁾ Τα αντιπαραδείγματα περιγράφονται στην παράγραφο 64.

71. Στο πλαίσιο αυτό, και ειδικότερα στο σενάριο 1, το επίπεδο της κερδοφορίας μπορεί να αξιολογείται με τη χρήση μεθόδων που αποτελούν πάγια πρακτική στον συγκεκριμένο κλάδο, οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν μεθόδους για τον υπολογισμό της καθαρής παρούσας αξίας (ΚΠΑ) του σχεδίου ⁽⁴⁴⁾, του εσωτερικού ποσοστού απόδοσης (ΕΠΑ) ⁽⁴⁵⁾ ή της μέσης απόδοσης του απασχολούμενου κεφαλαίου (ΑΑΚ). Η κερδοφορία του σχεδίου συγκρίνεται με τα κανονικά ποσοστά απόδοσης που εφαρμόζει ο δικαιούχος σε άλλα παρόμοια επενδυτικά έργα. Στις περιπτώσεις που τα ποσοστά αυτά δεν είναι διαθέσιμα, η κερδοφορία του σχεδίου πρέπει να συγκρίνεται με το κόστος κεφαλαίου του δικαιούχου ως συνόλου ή με τα ποσοστά απόδοσης που παρατηρούνται συνήθως στον οικείο κλάδο.

72. Εάν η ενίσχυση δεν μεταβάλλει τη συμπεριφορά του δικαιούχου της ενίσχυσης οδηγώντας σε (επιπρόσθετες) επενδύσεις στην περιοχή, δεν υφίσταται θετικός αντίκτυπος για την περιοχή. Ως εκ τούτου, μια ενίσχυση δεν θα θεωρείται συμβατή με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ, εάν φαίνεται ότι η ίδια επένδυση θα πραγματοποιούνταν στην περιοχή ακόμα και χωρίς τη χορήγηση της ενίσχυσης.

5.2.2. Καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας

73. Όσον αφορά τα καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας, θεωρείται ότι η ενίσχυση έχει χαρακτήρα κινήτρου αν είναι πιθανό ότι, ελλείψει της ενίσχυσης, το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας στην οικεία περιοχή θα μειωνόταν σημαντικά λόγω των προβλημάτων που η ενίσχυση αυτή έχει σκοπό να αντιμετωπίσει.

74. Η ΕΑΕ θα θεωρεί, επομένως, ότι οι ενισχύσεις λειτουργίας παρέχουν κίνητρο για πρόσθετη οικονομική δραστηριότητα στην περιοχή, εάν το κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ έχει αποδείξει την ύπαρξη και τον ουσιώδη χαρακτήρα των προβλημάτων αυτών στην εν λόγω περιοχή (βλέπε παραγράφους 54 έως 57).

5.3. Ανάγκη κρατικής παρέμβασης

75. Προκειμένου να εκτιμηθεί αν μια κρατική ενίσχυση είναι απαραίτητη για την επίτευξη του στόχου της περιφερειακής ανάπτυξης και συνοχής, είναι αναγκαίο να έχει προηγηθεί διάγνωση του προβλήματος που χρήζει αντιμετώπισης. Η κρατική ενίσχυση θα πρέπει να στοχεύει σε καταστάσεις όπου η ενίσχυση μπορεί να επιφέρει ουσιαστική βελτίωση την οποία δεν δύναται να επιτύχει η αγορά. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε περίπτωση στενότητας δημόσιων πόρων.

76. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα μέτρα κρατικών ενισχύσεων μπορούν να διορθώσουν ανεπάρκειες της αγοράς και να συμβάλουν έτσι στην αποτελεσματική λειτουργία των αγορών και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Στις περιπτώσεις που οι αγορές παρέχουν πράγματι αποδοτικά αποτελέσματα, αλλά τα εν λόγω αποτελέσματα δεν κρίνονται ικανοποιητικά από την άποψη της ισότητας ή της συνοχής, οι κρατικές ενισχύσεις μπορούν να χρησιμοποιούνται για την επίτευξη περισσότερο επιθυμητών και δίκαιων αποτελεσμάτων στην αγορά.

77. Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται για την ανάπτυξη περιοχών που περιλαμβάνονται στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων σύμφωνα με τους κανόνες της ενότητας 7 των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, η ΕΑΕ θεωρεί ότι στις περιοχές αυτές η αγορά δεν παράγει αποτελέσματα που οδηγούν σε επαρκές επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης και συνοχής χωρίς κρατική παρέμβαση. Ως εκ τούτου, η ενίσχυση που χορηγείται στις εν λόγω περιοχές θεωρείται αναγκαία.

5.4. Καταλληλότητα των περιφερειακών ενισχύσεων

78. Το μέτρο ενίσχυσης πρέπει να αποτελεί κατάλληλο μέσο πολιτικής για την επίτευξη του εκάστοτε στόχου πολιτικής. Ένα μέτρο ενίσχυσης δεν θα θεωρείται συμβατό, εάν η ίδια θετική συμβολή στην περιφερειακή ανάπτυξη και συνοχή είναι δυνατόν να επιτευχθεί με άλλα λιγότερο στρεβλωτικά μέσα πολιτικής ή μέσα ενίσχυσης.

⁽⁴⁴⁾ Η ΚΠΑ ενός έργου είναι η διαφορά μεταξύ των θετικών και αρνητικών ταμειακών ροών κατά τη διάρκεια ζωής της επένδυσης, οι οποίες ανάγονται στην τρέχουσα αξία τους (συνήθως χρησιμοποιείται το κόστος κεφαλαίου).

⁽⁴⁵⁾ Το εσωτερικό ποσοστό απόδοσης (ΕΠΑ) δεν βασίζεται στα λογιστικά έσοδα ενός συγκεκριμένου έτους, αλλά λαμβάνει υπόψη τις μελλοντικές ταμειακές ροές που αναμένει να λάβει ο επενδυτής καθ' όλη τη διάρκεια ζωής της επένδυσης. Ορίζεται ως το προεξοφλητικό επιτόκιο για το οποίο η ΚΠΑ ενός συνόλου ταμειακών ροών ισούται με το μηδέν.

5.4.1. Καταλληλότητα μεταξύ εναλλακτικών μέσων πολιτικής

5.4.1.1. Επενδυτικές ενισχύσεις

79. Οι περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις δεν συνιστούν το μοναδικό μέσο πολιτικής που διαθέτουν τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ για την ενίσχυση των επενδύσεων και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης σε ενισχυόμενες περιοχές. Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ μπορούν να χρησιμοποιούν και άλλα μέτρα, όπως η ανάπτυξη υποδομών, η ενίσχυση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης ή η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

80. Κατά την κοινοποίηση καθεστώτος επενδυτικών ενισχύσεων, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να αναφέρουν τους λόγους για τους οποίους οι περιφερειακές ενισχύσεις αποτελούν κατάλληλο μέσο που θα βοηθήσει στην ανάπτυξη της περιοχής.

81. Εάν ένα κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ αποφασίσει να θέσει σε εφαρμογή καθεστώς τομεακών ενισχύσεων, πρέπει να αποδείξει τα πλεονεκτήματα αυτού έναντι της χρήσης πολυτομεακού καθεστώτος ή άλλων επιλογών πολιτικής.

82. Ειδικότερα, η ΕΑΕ θα λαμβάνει υπόψη τις εκτιμήσεις των επιπτώσεων του προτεινόμενου καθεστώτος ενίσχυσης τις οποίες θέτουν στη διάθεσή της τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ. Ομοίως, μπορεί να λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα των εκ των υστέρων αξιολογήσεων που περιγράφονται στην ενότητα 6 για την εκτίμηση της καταλληλότητας του προτεινόμενου καθεστώτος.

83. Στην περίπτωση των επενδυτικών ενισχύσεων *ad hoc*, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να αποδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο η ενίσχυση μπορεί να συμβάλει καλύτερα στην ανάπτυξη της περιοχής σε σύγκριση με τις ενισχύσεις βάσει καθεστώτος ή άλλους τύπους μέτρων.

5.4.1.2. Καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας

84. Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να αποδεικνύουν ότι η ενίσχυση είναι κατάλληλη για την επίτευξη του στόχου του καθεστώτος σχετικά με τα προβλήματα τα οποία αποσκοπεί να αντιμετωπίσει η ενίσχυση. Για να αποδείξουν ότι η ενίσχυση είναι κατάλληλη, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ μπορούν να υπολογίζουν εκ των προτέρων το ποσό της ενίσχυσης ως ένα κατ' αποκοπή ποσό που καλύπτει το αναμενόμενο πρόσθετο κόστος κατά τη διάρκεια δεδομένης χρονικής περιόδου, με στόχο την ενθάρρυνση των επιχειρήσεων να περιορίσουν το κόστος και να αναπτύξουν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα με αποτελεσματικότερο τρόπο σε βάθος χρόνου ⁽⁴⁶⁾.

5.4.2. Καταλληλότητα μεταξύ διαφορετικών μέσων ενισχύσεων

85. Οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται σε διάφορες μορφές. Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ θα πρέπει, ωστόσο, να εξασφαλίζουν ότι η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή που είναι πιθανόν να έχει τον μικρότερο αντίκτυπο ως προς τις στρεβλώσεις του εμπορίου και του ανταγωνισμού. Εάν η ενίσχυση χορηγείται σε μορφές που παρέχουν άμεσο οικονομικό όφελος (για παράδειγμα, άμεσες επιχορηγήσεις, απαλλαγές ή μειώσεις φόρων, εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή άλλων υποχρεωτικών επιβαρύνσεων, ή παροχή γης, αγαθών ή υπηρεσιών σε ευνοϊκές τιμές), τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να αποδείξουν τον λόγο για τον οποίο δεν είναι κατάλληλες άλλες δυνητικά λιγότερο στρεβλωτικές μορφές ενισχύσεων, όπως επιστρεπτές προκαταβολές ή ενισχύσεις που βασίζονται σε χρεωστικούς ή συμμετοχικούς τίτλους (για παράδειγμα, δάνεια με χαμηλό επιτόκιο ή επιδοτήσεις επιτοκίου, κρατικές εγγυήσεις, αγορά μετοχών ή εναλλακτική εισφορά κεφαλαίων υπό ευνοϊκούς όρους).

86. Για την εκτίμηση της καταλληλότητας του προτεινόμενου μέσου ενίσχυσης μπορούν να λαμβάνονται υπόψη τα αποτελέσματα των εκ των υστέρων αξιολογήσεων, όπως περιγράφονται στην ενότητα 6.

5.5. Αναλογικότητα του ποσού της ενίσχυσης (περιορισμός της ενίσχυσης στο ελάχιστο αναγκαίο)

5.5.1. Επενδυτικές ενισχύσεις

87. Το ποσό της περιφερειακής ενίσχυσης πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο για την τόνωση πρόσθετων επενδύσεων ή δραστηριοτήτων στην οικεία περιοχή.

88. Για την εξασφάλιση της προβλεψιμότητας και των ίσων όρων ανταγωνισμού, η ΕΑΕ εφαρμόζει μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ⁽⁴⁷⁾ για τις επενδυτικές ενισχύσεις.

⁽⁴⁶⁾ Ωστόσο, σε περίπτωση που η εξέλιξη των μελλοντικών δαπανών και εσόδων περιβάλλεται από υψηλό βαθμό αβεβαιότητας και υπάρχει έντονη ασυμμετρία πληροφοριών, η δημόσια αρχή μπορεί επίσης να επιθυμεί να υιοθετήσει μοντέλα αντιστάθμισης που δεν είναι εντελώς εκ των προτέρων, αλλά αποτελούν συνδυασμό εκ των προτέρων και εκ των υστέρων μοντέλων (για παράδειγμα, με τη χρησιμοποίηση ανακτήσεων που θα επιτρέπουν μια ισορροπημένη κατανομή των μη αναμενόμενων κερδών).

⁽⁴⁷⁾ Βλέπε ενότητα 7.4 για τους χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων.

89. Για ένα αρχικό επενδυτικό σχέδιο, η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης και το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης ⁽⁴⁸⁾ [προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης ⁽⁴⁹⁾ και η σχετική μειωμένη ένταση ενίσχυσης για μεγάλο επενδυτικό σχέδιο] πρέπει να υπολογίζονται από τη χορηγούσα αρχή κατά τη χορήγηση της ενίσχυσης ή την κοινοποίηση της ενίσχυσης στην ΕΑΕ, ανάλογα με το ποιο από τα δύο συμβαίνει πρώτο.

90. Δεδομένου ότι τα μεγάλα επενδυτικά σχέδια είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μεγαλύτερες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και των συναλλαγών, το ποσό της ενίσχυσης για τα σχέδια αυτά δεν πρέπει να υπερβαίνει το προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης.

91. Όταν η αρχική επένδυση αποτελεί μέρος ενός ενιαίου επενδυτικού σχεδίου και το ενιαίο επενδυτικό σχέδιο είναι μεγάλο επενδυτικό σχέδιο, το ποσό της ενίσχυσης για το ενιαίο επενδυτικό σχέδιο δεν πρέπει να υπερβαίνει το προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης. Η συναλλαγματική ισοτιμία και το προεξοφλητικό επιτόκιο που εφαρμόζονται για τους σκοπούς του παρόντος κανόνα είναι εκείνα που ισχύουν κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης για το πρώτο σχέδιο στο ενιαίο επενδυτικό σχέδιο.

92. Οι μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων εξυπηρετούν διττό σκοπό.

93. Πρώτον, όσον αφορά τα κοινοποιήσιμα καθεστώτα, οι εν λόγω μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων χρησιμεύουν ως καταφύγιο για τις ΜΜΕ: υπό την προϋπόθεση ότι η ένταση της ενίσχυσης παραμένει χαμηλότερη από το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο, η ενίσχυση θεωρείται αναλογική.

94. Δεύτερον, για όλες τις άλλες περιπτώσεις, οι μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων χρησιμοποιούνται ως ανώτατο όριο για την προσέγγιση του «καθαρού πρόσθετου κόστους» που περιγράφεται στις παραγράφους 95 έως 97.

95. Κατά γενικό κανόνα, η ΕΑΕ θα θεωρεί ότι οι κοινοποιήσιμες μεμονωμένες ενισχύσεις περιορίζονται στο ελάχιστο, εάν το ποσό της ενίσχυσης αντιστοιχεί στις καθαρές πρόσθετες δαπάνες της επένδυσης στην οικεία περιοχή, σε σύγκριση με το αντιπαράδειγμα στην περίπτωση απουσίας ενίσχυσης ⁽⁵⁰⁾, με μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ως ανώτατο όριο. Ομοίως, για τις επενδυτικές ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις στο πλαίσιο κοινοποιήσιμων καθεστώτων, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να διασφαλίζουν ότι το ποσό της ενίσχυσης περιορίζεται στο ελάχιστο με βάση μια «προσέγγιση των καθαρών πρόσθετων δαπανών», με μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ως ανώτατο όριο.

96. Κατά συνέπεια, για τις περιπτώσεις του σεναρίου 1 (αποφάσεις σχετικά με την πραγματοποίηση επένδυσης), το ποσό της ενίσχυσης δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το ελάχιστο αναγκαίο για να καταστεί το σχέδιο επαρκώς κερδοφόρο, όπως για να αυξηθεί το ΕΠΑ πέραν του κανονικού ποσοστού που εφαρμόζει η επιχείρηση σε άλλα παρόμοια επενδυτικά σχέδια, ή ενδεχομένως να αυξηθεί το ΕΠΑ άνω του κόστους κεφαλαίου του δικαιούχου ως συνόλου ή άνω των ποσοστών απόδοσης που επιτυγχάνονται συνήθως στον συγκεκριμένο κλάδο.

97. Για τις περιπτώσεις του σεναρίου 2 (κίνητρα εγκατάστασης), το ποσό της ενίσχυσης δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ της ΚΠΑ της επένδυσης στην περιοχή-στόχο και της ΚΠΑ στην εναλλακτική τοποθεσία. Πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλες οι σχετικές δαπάνες και τα οφέλη, όπως διοικητικά έξοδα, έξοδα μεταφοράς, έξοδα εκπαίδευσης που δεν καλύπτονται από τις ενισχύσεις κατάρτισης, καθώς και οι μισθολογικές διαφορές. Ωστόσο, εάν η εναλλακτική τοποθεσία βρίσκεται στον ΕΟΧ, οι επιδοτήσεις που χορηγούνται στην εν λόγω τοποθεσία δεν μπορούν να λαμβάνονται υπόψη.

98. Οι υπολογισμοί που πραγματοποιούνται για την ανάλυση του χαρακτήρα κινήτρου μπορούν επίσης να χρησιμεύσουν για να αξιολογηθεί αν η ενίσχυση είναι αναλογική. Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να αποδεικνύουν την αναλογικότητα με έγγραφα, όπως εκείνα που αναφέρονται στην παράγραφο 70.

99. Οι επενδυτικές ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται ταυτόχρονα στο πλαίσιο περισσότερων καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων ή να σωρεύονται με περιφερειακές ενισχύσεις ad hoc, υπό την προϋπόθεση ότι η συνολική ενίσχυση από κάθε πηγή δεν υπερβαίνει τη μέγιστη ένταση ενίσχυσης ανά σχέδιο, η οποία πρέπει να υπολογίζεται εκ των προτέρων από την πρώτη χορηγούσα αρχή. Είναι δυνατή η σωρευση οποιωνδήποτε άλλων κρατικών ενισχύσεων που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες αλληλεπικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, μόνον εάν αυτό δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζεται στην ενίσχυση αυτή δυνάμει των εφαρμοστέων θεματικών κανόνων. Οι έλεγχοι σωρευσης πρέπει να διενεργούνται τόσο κατά τη χορήγηση της ενίσχυσης όσο και κατά την καταβολή της ⁽⁵¹⁾. Εάν το κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ επιτρέπει τη σωρευση κρατικής ενίσχυσης στο πλαίσιο ενός καθεστώτος με κρατική ενίσχυση στο πλαίσιο άλλων καθεστώτων, πρέπει να προσδιορίζει για κάθε καθεστώς τη μέθοδο με την οποία θα διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τους όρους της παρούσας παραγράφου.

⁽⁴⁸⁾ Εκφραζόμενο ως ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης.

⁽⁴⁹⁾ Ό.π.

⁽⁵⁰⁾ Κατά τη σύγκριση αντιπαραδειγμάτων, η ενίσχυση πρέπει να προεξοφλείται με τον ίδιο συντελεστή με αυτόν που εφαρμόζεται στην αντίστοιχη επένδυση και στα αντιπαραδείγματα.

⁽⁵¹⁾ Η απαίτηση βάσει της οποίας η μέγιστη επιτρεπόμενη ένταση ενίσχυσης ανά σχέδιο πρέπει να υπολογίζεται εκ των προτέρων από την πρώτη χορηγούσα αρχή δεν ισχύει όταν η ενίσχυση χορηγείται μέσω αυτόματων καθεστώτων ενίσχυσης υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτιμάτων. Στην περίπτωση αυτή, η διενέργεια ελέγχων σωρευσης δεν είναι καταρχήν δυνατή κατά τη χορήγηση της ενίσχυσης και θα πρέπει να πραγματοποιείται κατά την καταβολή της.

100. Για αρχική επένδυση που συνδέεται με έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (ΕΕΣ) που πληρούν τα κριτήρια του κανονισμού σχετικά με τον καθορισμό των ειδικών διατάξεων για τον στόχο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (Interreg) ⁽⁵²⁾, η ένταση της ενίσχυσης που εφαρμόζεται στην περιοχή στην οποία πραγματοποιείται η αρχική επένδυση ισχύει για όλους τους δικαιούχους που συμμετέχουν στο έργο. Εάν η αρχική επένδυση πραγματοποιείται σε δύο ή περισσότερες ενισχυόμενες περιοχές, η μέγιστη ένταση ενίσχυσης για την αρχική επένδυση είναι αυτή που εφαρμόζεται στην ενισχυόμενη περιοχή όπου πραγματοποιείται το μεγαλύτερο μέρος των επιλέξιμων δαπανών. Οι αρχικές επενδύσεις που πραγματοποιούνται από μεγάλες επιχειρήσεις σε περιοχές «γ» μπορούν να λάβουν περιφερειακές ενισχύσεις στο πλαίσιο έργων ΕΕΣ μόνον εφόσον πρόκειται για αρχικές επενδύσεις που δημιουργούν νέα οικονομική δραστηριότητα.

5.5.2. Καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας

101. Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να αποδείξουν ότι το ύψος της ενίσχυσης είναι ανάλογο προς τα προβλήματα που έχει σκοπό να αντιμετωπίσει η ενίσχυση.

102. Ειδικότερα, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- 1) το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να υπολογίζεται σε συνάρτηση με προκαθορισμένο σύνολο επιλέξιμων δαπανών που καταλογίζονται εξολοκλήρου στα προβλήματα που η ενίσχυση αυτή έχει σκοπό να αντιμετωπίσει, όπως καταδεικνύονται από το κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ·
- 2) η ενίσχυση πρέπει να περιορίζεται σε ένα συγκεκριμένο ποσοστό αυτού του προκαθορισμένου συνόλου επιλέξιμων δαπανών και δεν πρέπει να υπερβαίνει τις δαπάνες αυτές·
- 3) το ποσό της ενίσχυσης ανά δικαιούχο ενίσχυσης πρέπει να είναι ανάλογο προς το επίπεδο των προβλημάτων που αντιμετωπίζει στην πραγματικότητα ο κάθε δικαιούχος ενίσχυσης.

103. Όσον αφορά τις ενισχύσεις για τον μετριασμό ορισμένων ειδικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ σε περιοχές «α», το ύψος της ενίσχυσης πρέπει να μειώνεται σταδιακά κατά τη διάρκεια ισχύος του καθεστώτος ⁽⁵³⁾. Αυτό δεν ισχύει για καθεστώτα για την πρόληψη της μείωσης του πληθυσμού σε αραιοκατοικημένες και πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές.

5.6. Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές

104. Προκειμένου η ενίσχυση να είναι συμβατή, οι αρνητικές επιπτώσεις του μέτρου ενίσχυσης όσον αφορά τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και τον αντίκτυπο στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών του ΕΟΧ πρέπει, αφενός, να είναι περιορισμένες και, αφετέρου, να μην υπερτερούν των θετικών αποτελεσμάτων της ενίσχυσης κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον.

5.6.1. Γενικά ζητήματα

105. Κατά τη συνολική στάθμιση των θετικών αποτελεσμάτων της ενίσχυσης (ενότητα 5.1) και των αρνητικών επιπτώσεών της στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές, η ΕΑΕ μπορεί να λάβει υπόψη, κατά περίπτωση, το γεγονός ότι, πέραν της συμβολής της στην περιφερειακή ανάπτυξη και συνοχή, η ενίσχυση παράγει και άλλα θετικά αποτελέσματα. Αυτό μπορεί να συμβαίνει για παράδειγμα όταν αποδεικνύεται ότι η αρχική επένδυση, πέραν της δημιουργίας τοπικών θέσεων απασχόλησης, της εισαγωγής νέων δραστηριοτήτων και/ή της δημιουργίας εσόδων σε τοπικό επίπεδο, συμβάλλει σημαντικά ειδικότερα στην ψηφιακή μετάβαση ή στη μετάβαση προς περιβαλλοντικά βιώσιμες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων χαμηλών εκπομπών άνθρακα, κλιματικά ουδέτερων ή ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή. Η ΕΑΕ θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το ενωσιακό σύστημα ταξινόμησης ⁽⁵⁴⁾, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη πρόκλησης σημαντικής ζημίας, ή σε άλλες συγκρίσιμες μεθοδολογίες. Τέλος, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και στο εμπόριο, η ΕΑΕ μπορεί να λαμβάνει υπόψη, κατά περίπτωση, τις αρνητικές εξωγενείς παραμέτρους της ενισχυόμενης δραστηριότητας, όταν οι εν λόγω εξωγενείς παράμετροι επηρεάζουν αρνητικά τον ανταγωνισμό και το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών του ΕΟΧ κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον, δημιουργώντας ή επιδεινώνοντας τις ανεπάρκειες της αγοράς ⁽⁵⁵⁾.

⁽⁵²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού ειδικών διατάξεων για την υποστήριξη του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 259) ή κανονισμός που περιέχει ειδικές διατάξεις για τον στόχο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (Interreg) που εφαρμόζονται κατά την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027, ανάλογα με το ποιος ισχύει για δεδομένη αρχική επένδυση.

⁽⁵³⁾ Συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης κατά την οποία τα καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας κοινοποιούνται για την παράταση υφιστάμενων μέτρων ενίσχυσης.

⁽⁵⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (ΕΕ L 198 της 22.6.2020, σ. 13).

⁽⁵⁵⁾ Αυτό θα μπορούσε επίσης να συμβεί στην περίπτωση που η ενίσχυση στρεβλώνει τη λειτουργία των οικονομικών μέσων που έχουν τεθεί σε εφαρμογή για την εσωτερική τους των αρνητικών εξωγενών παραμέτρων (π.χ. επηρεάζοντας τα μηνύματα των τιμών που παρέχει το σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ ή παρόμοιο μέσο).

106. Όσον αφορά τις αρνητικές επιπτώσεις, οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν να προκαλέσουν δύο βασικά είδη δυνητικών στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών. Πρόκειται για τις στρεβλώσεις της αγοράς προϊόντων και τις επιπτώσεις ως προς την τοποθεσία. Και τα δύο είδη στρεβλώσεων μπορούν να συντελέσουν σε αναποτελεσματική κατανομή των πόρων (υπονομεύοντας την οικονομική απόδοση της εσωτερικής αγοράς) και σε προβλήματα κατανομής (κατανομή της οικονομικής δραστηριότητας μεταξύ των περιοχών).

107. Μία δυνητικά επιβλαβής συνέπεια των κρατικών ενισχύσεων είναι ότι εμποδίζουν την αγορά να παράγει αποδοτικά αποτελέσματα μέσω της επιβράβευσης των πλέον αποδοτικών παραγωγών και της άσκησης πίεσης στους λιγότερο αποδοτικούς για βελτίωση, αναδιάρθρωση ή έξοδο από την αγορά. Οι κρατικές ενισχύσεις που οδηγούν σε σημαντική επέκταση της παραγωγικής ικανότητας σε μια υποτονική αγορά μπορούν να στρεβλώσουν αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό, καθώς η δημιουργία ή η διατήρηση πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας μπορεί να συμπίπτει τα περιθώρια κέρδους, να μειώσει τις επενδύσεις των ανταγωνιστών ή ακόμη και να οδηγήσει στην έξοδο ανταγωνιστών από την αγορά. Αυτό μπορεί να έχει ως συνέπεια να εκτοπιστούν από την αγορά ανταγωνιστές οι οποίοι υπό άλλες συνθήκες θα ήταν σε θέση να ανταγωνίζονται στην αγορά. Μπορεί επίσης να αποτρέψει την είσοδο ή την επέκταση επιχειρήσεων στην αγορά, ενώ επίσης μπορεί να εξασθενήσει τα κίνητρα καινοτομίας εκ μέρους των ανταγωνιστών. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε μη αποδοτικές δομές της αγοράς, οι οποίες βλάπτουν μακροπρόθεσμα και τους καταναλωτές. Επίσης, η διαθεσιμότητα ενισχύσεων ενδέχεται να ενθαρρύνει τον εφησυχασμό ή αδικαιολόγητα ρισκοκίνδυνη συμπεριφορά εκ μέρους των δυνητικών δικαιούχων. Είναι πιθανό να έχει αρνητικές μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στις συνολικές επιδόσεις του κλάδου.

108. Οι ενισχύσεις μπορούν επίσης να έχουν στρεβλωτικές επιπτώσεις όσον αφορά την αύξηση ή τη διατήρηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά για τον δικαιούχο της ενίσχυσης. Ακόμη και όταν οι ενισχύσεις δεν συμβάλλουν άμεσα στην αύξηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά, μπορεί να το πράξουν έμμεσα, με την αποθάρρυνση της επέκτασης των υφιστάμενων ανταγωνιστών, με αποτέλεσμα την έξοδό τους από την αγορά ή την αποθάρρυνση της εισόδου νέων ανταγωνιστών.

109. Εκτός από στρεβλώσεις στις αγορές προϊόντων, οι περιφερειακές ενισχύσεις, εκ φύσεως, επηρεάζουν επίσης την τοποθεσία της οικονομικής δραστηριότητας. Εάν μια περιοχή προσελκύει επενδύσεις ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης, μια άλλη περιοχή χάνει την ευκαιρία αυτήν. Οι αρνητικές αυτές επιπτώσεις στις περιοχές που επηρεάζονται δυσμενώς από τις ενισχύσεις μπορούν να γίνουν αισθητές με την απώλεια οικονομικής δραστηριότητας και θέσεων απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των θέσεων απασχόλησης για υπεργολάβους. Οι αρνητικές επιπτώσεις μπορούν επίσης να γίνουν αισθητές και λόγω της απώλειας θετικών εξωγενών επιδράσεων (για παράδειγμα, δημιουργία συστάδων επιχειρήσεων, διάχυση γνώσεων, εκπαίδευση και κατάρτιση).

110. Η γεωγραφική ιδιαιτερότητα των περιφερειακών ενισχύσεων τις διακρίνει από άλλες μορφές οριζόντιων ενισχύσεων. Αποτελεί ειδικό χαρακτηριστικό των περιφερειακών ενισχύσεων το ότι έχουν ως στόχο να επηρεάζουν την επιλογή των επενδυτών σχετικά με τον τόπο εγκατάστασης των επενδυτικών σχεδίων τους. Όταν οι περιφερειακές ενισχύσεις αντισταθμίζουν το επιπλέον κόστος που απορρέει από τους περιφερειακούς περιορισμούς και στηρίζουν την πραγματοποίηση επιπρόσθετων επενδύσεων σε ενισχυόμενες περιοχές χωρίς να τις προσελκύουν από άλλες εξίσου ή λιγότερο ανεπτυγμένες ενισχυόμενες περιοχές, συμβάλλουν όχι μόνο στην ανάπτυξη της περιοχής, αλλά και στη συνοχή, και εντέλει ωφελούν ολόκληρο τον ΕΟΧ. Οι δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις των περιφερειακών ενισχύσεων ως προς την τοποθεσία ήδη περιορίζονται έως έναν βαθμό από τους χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων, οι οποίοι ορίζουν τις περιοχές στις οποίες μπορεί να χορηγηθεί περιφερειακή ενίσχυση, σύμφωνα με τους στόχους της περιφερειακής οικονομικής ανάπτυξης και της πολιτικής συνοχής, καθώς και τις μέγιστες επιτρεπόμενες εντάσεις ενίσχυσης. Ωστόσο, παραμένει σημαντικό να καταστεί σαφές ποιο θα ήταν το αποτέλεσμα σε περίπτωση απουσίας της ενίσχυσης, προκειμένου να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος της ενίσχυσης στην ανάπτυξη της περιοχής και στη συνοχή.

5.6.2. Προφανείς αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές

111. Η ΕΑΕ προσδιορίζει διάφορες περιπτώσεις στις οποίες οι αρνητικές επιπτώσεις της περιφερειακής επενδυτικής ενίσχυσης στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών του ΕΟΧ υπερτερούν καταφανώς οποιωνδήποτε θετικών αποτελεσμάτων, με αποτέλεσμα να μην είναι πιθανό να κηρυχθεί η ενίσχυση συμβατή με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ.

5.6.2.1. Δημιουργία πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας σε μια αγορά που βρίσκεται σε απόλυτη παρακμή

112. Όπως επισημαίνεται στην παράγραφο 107, για να αξιολογηθούν οι αρνητικές επιπτώσεις της ενίσχυσης, η ΕΑΕ λαμβάνει υπόψη την πρόσθετη παραγωγική ικανότητα που δημιουργείται από το σχέδιο όταν η αγορά είναι υποτονική.

113. Όταν λόγω κρατικών ενισχύσεων καθίστανται δυνατές επενδύσεις που αυξάνουν την παραγωγική ικανότητα σε μια αγορά, υφίσταται κίνδυνος να επηρεαστούν αρνητικά η παραγωγή ή οι επενδύσεις σε άλλες περιοχές του ΕΟΧ. Αυτό είναι ιδιαίτερα πιθανό αν η αύξηση της παραγωγικής ικανότητας υπερβαίνει την ανάπτυξη της αγοράς ή πραγματοποιείται σε αγορά με πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα.

114. Ως εκ τούτου, όταν η επένδυση οδηγεί στη δημιουργία ή την αύξηση της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας σε μια αγορά που βρίσκεται σε απόλυτη διαρθρωτική παρακμή (δηλαδή η αγορά συρρικνώνεται) ⁽⁵⁶⁾, η ΕΑΕ θεωρεί ότι η ενίσχυση έχει αρνητική επίπτωση, η οποία δεν είναι πιθανό να αντισταθμιστεί από οποιοδήποτε θετικό αποτέλεσμα. Αυτό ισχύει ειδικότερα για τις περιπτώσεις του σεναρίου 1 (αποφάσεις σχετικά με την πραγματοποίηση επένδυσης).

115. Για τις περιπτώσεις του σεναρίου 2 (αποφάσεις σχετικά με την τοποθεσία), όπου η επένδυση θα πραγματοποιούνταν σε κάθε περίπτωση στην ίδια γεωγραφική αγορά ή, κατ' εξαίρεση, σε διαφορετική γεωγραφική αγορά, αλλά όπου οι πωλήσεις στοχεύουν την ίδια γεωγραφική αγορά, η ενίσχυση —υπό τον όρο ότι περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο για την αντιστάθμιση του μειονεκτήματος της τοποθεσίας και δεν παρέχει πρόσθετη ρευστότητα στον δικαιούχο της ενίσχυσης— επηρεάζει μόνο την απόφαση σχετικά με την τοποθεσία. Στην περίπτωση αυτήν, η επένδυση θα πρόσθετε επιπλέον παραγωγική ικανότητα στη δεδομένη γεωγραφική αγορά ανεξάρτητα από την ενίσχυση. Ως εκ τούτου, τα πιθανά αποτελέσματα όσον αφορά την πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα θα ήταν, καταρχήν, τα ίδια ανεξάρτητα από την ενίσχυση. Ωστόσο, εάν η εναλλακτική τοποθεσία επένδυσης βρίσκεται σε διαφορετική γεωγραφική αγορά και η ενίσχυση οδηγεί στη δημιουργία πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας σε μια αγορά που βρίσκεται σε απόλυτη διαρθρωτική παρακμή, ισχύουν επίσης τα συμπεράσματα της παραγράφου 114.

5.6.2.2. Αρνητικές επιπτώσεις στη συνοχή

116. Όπως αναφέρεται στις παραγράφους 109 και 110, για την εκτίμηση των αρνητικών επιπτώσεων της ενίσχυσης, η ΕΑΕ πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις επιπτώσεις στην τοποθεσία της οικονομικής δραστηριότητας.

117. Στις περιπτώσεις του σεναρίου 2 (αποφάσεις σχετικά με την τοποθεσία), όπου χωρίς την ενίσχυση η επένδυση θα είχε πραγματοποιηθεί σε περιοχή με υψηλότερη ή ίδια ένταση περιφερειακής ενίσχυσης ⁽⁵⁷⁾ με την περιοχή-στόχο, αυτό συνιστά αρνητική επίπτωση η οποία δεν είναι πιθανό να αντισταθμιστεί από τυχόν θετικά αποτελέσματα, διότι αντιβαίνει στο ίδιο το σκεπτικό στο οποίο βασίζονται οι περιφερειακές ενισχύσεις.

5.6.2.3. Μετεγκατάσταση

118. Κατά την αξιολόγηση των κοινοποιήσιμων μέτρων, η ΕΑΕ θα ζητά να λάβει όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες για να κρίνει αν η κρατική ενίσχυση είναι πιθανό να οδηγήσει σε σημαντική απώλεια θέσεων εργασίας σε υφιστάμενες τοποθεσίες εντός του ΕΟΧ. Στην περίπτωση αυτή και εάν η επένδυση παρέχει στον δικαιούχο της ενίσχυσης τη δυνατότητα μετεγκατάστασης μιας δραστηριότητας στην περιοχή-στόχο, εάν υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της ενίσχυσης και της μετεγκατάστασης, αυτό αποτελεί αρνητική επίπτωση που δεν είναι πιθανό να αντισταθμιστεί από τυχόν θετικά αποτελέσματα.

5.6.3. Καθεστώτα επενδυτικών ενισχύσεων

119. Τα καθεστώτα επενδυτικών ενισχύσεων δεν πρέπει να οδηγούν σε σημαντικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και των συναλλαγών. Συγκεκριμένα, ακόμη και στην περίπτωση που μπορεί να θεωρηθεί ότι οι στρεβλώσεις περιορίζονται σε επιμέρους περιπτώσεις (υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται όλοι οι όροι για τις επενδυτικές ενισχύσεις), τα καθεστώτα ενδέχεται σε σωρευτική βάση να εξακολουθούν να οδηγούν σε υψηλά επίπεδα στρεβλώσεων. Τέτοιες στρεβλώσεις θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις αγορές προϊόντων με τη δημιουργία ή την επιδείνωση μιας κατάστασης πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας, ή με τη δημιουργία, αύξηση ή διατήρηση της σημαντικής ισχύος ορισμένων αποδεκτών στην αγορά κατά τρόπο που επηρεάζει αρνητικά τα δυναμικά κίνητρα. Οι ενισχύσεις που διατίθενται στο πλαίσιο καθεστώτων θα μπορούσαν επίσης να οδηγήσουν σε σημαντική απώλεια της οικονομικής δραστηριότητας σε άλλες περιοχές του ΕΟΧ. Εάν ένα καθεστώς επικεντρώνεται σε ορισμένους κλάδους, ο κίνδυνος τέτοιων στρεβλώσεων είναι ακόμη εντονότερος.

120. Ως εκ τούτου, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να αποδείξουν ότι οι αρνητικές αυτές επιπτώσεις θα περιοριστούν στο ελάχιστο, λαμβανομένων υπόψη, για παράδειγμα, του μεγέθους των σχεδίων, των μεμονωμένων και σωρευτικών ποσών των ενισχύσεων, των αναμενόμενων δικαιούχων, καθώς και των χαρακτηριστικών των στοχευόμενων κλάδων. Για να αξιολογήσει η ΕΑΕ τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ μπορούν να υποβάλουν όλες τις διαθέσιμες εκτιμήσεις επιπτώσεων και εκ των υστέρων αξιολογήσεις που διενεργήθηκαν για παρόμοια προγενέστερα καθεστώτα.

⁽⁵⁶⁾ Η ΕΑΕ θα αξιολογεί την κατάσταση αυτή τόσο από άποψη όγκου όσο και από άποψη αξίας και θα λαμβάνει υπόψη τον οικονομικό κύκλο.

⁽⁵⁷⁾ Για την επαλήθευση αυτού, θα πρέπει να χρησιμοποιείται το κανονικό ισχύον ανώτατο όριο ενίσχυσης σε περιοχές «γ» που γειτνιάζουν με περιοχές «α», ανεξάρτητα από τις αυξημένες εντάσεις των ενισχύσεων σύμφωνα με την παράγραφο 184.

121. Κατά τη χορήγηση ενίσχυσης σε μεμονωμένα σχέδια βάσει καθεστώτος, η χορηγούσα αρχή πρέπει να επαληθεύει και να επιβεβαιώνει ότι η ενίσχυση δεν συνεπάγεται προφανείς αρνητικές επιπτώσεις, όπως περιγράφονται στις παραγράφους 111 έως 118. Η επαλήθευση αυτή μπορεί να βασίζεται στις πληροφορίες που διαβιβάζει ο δικαιούχος της ενίσχυσης κατά την υποβολή αίτησης ενίσχυσης και στη δήλωση που πραγματοποιείται στο τυποποιημένο έντυπο της αίτησης ενίσχυσης, στην οποία θα πρέπει να αναφέρεται η εναλλακτική τοποθεσία ελλείψει ενίσχυσης.

5.6.4. Κοινοποιήσιμες μεμονωμένες επενδυτικές ενισχύσεις

122. Κατά την αξιολόγηση των αρνητικών επιπτώσεων των μεμονωμένων ενισχύσεων, η ΕΑΕ διακρίνει μεταξύ των δύο αντιπαραδειγμάτων που περιγράφονται στις παραγράφους 96 και 97.

5.6.4.1. Περιπτώσεις του σεναρίου 1 (απόφαση σχετικά με την πραγματοποίηση επένδυσης)

123. Στις περιπτώσεις του σεναρίου 1, η ΕΑΕ δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις αρνητικές επιπτώσεις που συνδέονται με τη συσσώρευση της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας σε παρακμάζουσες αγορές, την πρόληψη της εξόδου, και την έννοια της σημαντικής ισχύος στην αγορά. Οι αρνητικές αυτές επιπτώσεις περιγράφονται στις παραγράφους 124 έως 133 και πρέπει να αντισταθμίζονται από τα θετικά αποτελέσματα της ενίσχυσης. Ωστόσο, εάν αποδειχθεί ότι η ενίσχυση θα προκαλούσε τις προφανείς αρνητικές επιπτώσεις που περιγράφονται στην παράγραφο 114, η ενίσχυση δεν είναι πιθανό να αντισταθμιστεί από τυχόν θετικά αποτελέσματα και, ως εκ τούτου, να θεωρηθεί συμβατή με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ.

124. Για τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση των δυνητικών στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ θα πρέπει να παρέχουν στοιχεία που να επιτρέπουν στην ΕΑΕ να προσδιορίσει τις σχετικές αγορές προϊόντων (προϊόντα που επηρεάζονται από τη μεταβολή στη συμπεριφορά του δικαιούχου της ενίσχυσης) και να προσδιορίσει τους ανταγωνιστές και τους πελάτες/καταναλωτές που επηρεάζονται. Το οικείο προϊόν είναι συνήθως το προϊόν που καλύπτεται από το επενδυτικό σχέδιο ⁽⁵⁸⁾. Εάν το σχέδιο αφορά ενδιάμεσο προϊόν, ένα δε μεγάλο μέρος της παραγωγής δεν πωλείται στη αγορά, το οικείο προϊόν είναι δυνατόν να αποτελεί προϊόν του επομένου σταδίου παραγωγής. Η σχετική αγορά προϊόντος περιλαμβάνει το οικείο προϊόν και τα υποκατάστατά του, όπως αυτά χαρακτηρίζονται είτε από τον καταναλωτή (λόγω των χαρακτηριστικών, της τιμής και της χρήσης για την οποία προορίζονται) είτε από τον παραγωγό (λόγω της ευελιξίας των εγκαταστάσεων παραγωγής).

125. Η ΕΑΕ θα χρησιμοποιεί πολλαπλά κριτήρια για την αξιολόγηση των δυνητικών αυτών στρεβλώσεων, όπως η διάρθρωση της αγοράς του οικείου προϊόντος, η απόδοση της αγοράς (παρακμάζουσα ή αναπτυσσόμενη αγορά), η διαδικασία επιλογής του δικαιούχου της ενίσχυσης, οι φραγμοί εισόδου και εξόδου, η διαφοροποίηση των προϊόντων.

126. Η συστηματική εξάρτηση μιας επιχείρησης από κρατικές ενισχύσεις θα μπορούσε να υποδεικνύει ότι η επιχείρηση δεν είναι σε θέση να αντεπεξέλθει στον ανταγωνισμό από μόνη της ή ότι αποκομίζει αθέμιτα πλεονεκτήματα σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές της.

127. Η ΕΑΕ διακρίνει δύο κύριες πηγές δυνητικών αρνητικών επιπτώσεων στις αγορές προϊόντων:

- 1) περιπτώσεις επέκτασης της παραγωγικής ικανότητας που προκαλεί ή επιδεινώνει την υπάρχουσα κατάσταση της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας, ιδίως σε μια παρακμάζουσα αγορά και
- 2) περιπτώσεις κατά τις οποίες ο δικαιούχος της ενίσχυσης έχει σημαντική ισχύ στην αγορά.

128. Προκειμένου να αξιολογηθεί αν η ενίσχυση χρησιμεύει για τη δημιουργία ή τη διατήρηση μη αποδοτικών δομών της αγοράς, η ΕΑΕ θα λαμβάνει υπόψη την επιπρόσθετη παραγωγική ικανότητα που δημιουργείται με το σχέδιο, καθώς και αν η αγορά είναι υποτονική.

129. Εάν η εν λόγω αγορά αναπτύσσεται, δεν υφίσταται συνήθως έντονη ανησυχία ότι η ενίσχυση θα επηρεάζει αρνητικά τα δυναμικά κίνητρα ή θα παρεμποδίζει αδικαιολόγητα την έξοδο ή την είσοδο στην αγορά.

⁽⁵⁸⁾ Για τα επενδυτικά σχέδια που αφορούν την παραγωγή πολλών διαφορετικών προϊόντων, κάθε προϊόν πρέπει να αξιολογείται.

130. Μεγαλύτερη ανησυχία είναι δικαιολογημένη όταν οι αγορές είναι παρακαμάζουσες. Η ΕΑΕ διακρίνει μεταξύ των περιπτώσεων στις οποίες, σε μακροπρόθεσμη προοπτική, η αγορά βρίσκεται σε διαρθρωτική παρακμή (δηλαδή συρρικνώνεται) και των περιπτώσεων στις οποίες η αγορά βρίσκεται σε σχετική παρακμή (δηλαδή εξακολουθεί μεν να αναπτύσσεται, αλλά ο ρυθμός ανάπτυξης της δεν υπερβαίνει ένα ποσοστό αναφοράς).

131. Η υποτονικότητα της αγοράς μετράται συνήθως σε σχέση με το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) του ΕΟΧ κατά τα τρία έτη πριν από την έναρξη του σχεδίου (ποσοστό αναφοράς). Μπορεί επίσης να μετρηθεί με βάση τους προβλεπόμενους ρυθμούς ανάπτυξης για τα επόμενα τρία έως πέντε έτη. Στους δείκτες μπορεί να περιλαμβάνονται η αναμενόμενη μελλοντική ανάπτυξη της οικείας αγοράς, οι επακόλουθοι αναμενόμενοι συντελεστές αξιοποίησης της παραγωγικής ικανότητας και ο πιθανός αντίκτυπος της αύξησης της παραγωγικής ικανότητας στους ανταγωνιστές από την άποψη των τιμών και των περιθωρίων κέρδους.

132. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η αξιολόγηση της ανάπτυξης της αγοράς προϊόντων στον ΕΟΧ ενδέχεται να μην αποτελεί το κατάλληλο κριτήριο για την αξιολόγηση όλων των επιπτώσεων της ενίσχυσης, ειδικότερα όταν η γεωγραφική αγορά είναι παγκόσμια. Στις περιπτώσεις αυτές, η ΕΑΕ θα εξετάζει τις επιπτώσεις της ενίσχυσης στις οικείες δομές της αγοράς, αναλύοντας ιδίως αν έχει τη δυνατότητα να παραγκωνίσει παραγωγούς του ΕΟΧ.

133. Η ΕΑΕ, προκειμένου να αξιολογήσει την ύπαρξη σημαντικής ισχύος στην αγορά, θα λαμβάνει υπόψη τη θέση του δικαιούχου της ενίσχυσης στη διάρκεια μιας συγκεκριμένης περιόδου πριν από τη λήψη της ενίσχυσης και την αναμενόμενη θέση στην αγορά μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης. Η ΕΑΕ θα λαμβάνει υπόψη τα μερίδια αγοράς του δικαιούχου της ενίσχυσης, καθώς και τα μερίδια αγοράς των ανταγωνιστών του και άλλους σχετικούς παράγοντες. Για παράδειγμα, θα αξιολογεί τη δομή της αγοράς εξετάζοντας τον βαθμό συγκέντρωσης της αγοράς, τους πιθανούς φραγμούς εισόδου ⁽⁵⁹⁾, την αγοραστική ισχύ ⁽⁶⁰⁾ και τους φραγμούς επέκτασης ή εξόδου.

5.6.4.2. Περιπτώσεις του σεναρίου 2 (απόφαση σχετικά με την τοποθεσία)

134. Ωστόσο, εάν από το αντιπαράδειγμα προκύπτει ότι η επένδυση θα είχε πραγματοποιηθεί σε άλλη τοποθεσία (σενάριο 2) στην ίδια γεωγραφική αγορά για το οικείο προϊόν, και εάν η ενίσχυση είναι αναλογική, το αποτέλεσμα από άποψη πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας ή σημαντικής ισχύος στην αγορά είναι, καταρχήν, πιθανό να είναι το ίδιο ανεξαρτήτως της ενίσχυσης. Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι θετικές επιπτώσεις της ενίσχυσης είναι πιθανό να αντισταθμίζουν τις περιορισμένες αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό. Ωστόσο, εάν η εναλλακτική τοποθεσία βρίσκεται στον ΕΟΧ, η ΕΑΕ ανησυχεί ιδιαίτερα για τις αρνητικές επιπτώσεις που συνδέονται με την εναλλακτική τοποθεσία. Ως εκ τούτου, εάν η ενίσχυση προκαλέσει προφανείς αρνητικές επιπτώσεις, όπως περιγράφονται στις παραγράφους 117 και 118, αυτές δεν είναι πιθανό να αντισταθμιστούν από τυχόν θετικά αποτελέσματα και, ως εκ τούτου, δεν είναι πιθανό η ενίσχυση να θεωρηθεί συμβατή με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ.

5.6.5. Καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας

135. Εάν η ενίσχυση είναι αναγκαία και αναλογική για την επίτευξη της συμβολής στην περιφερειακή ανάπτυξη και συνοχή που περιγράφεται στην υποενότητα 5.1.3, οι αρνητικές επιπτώσεις της ενίσχυσης στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών του ΕΟΧ είναι πιθανό να αντισταθμιστούν από θετικά αποτελέσματα. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, η ενίσχυση μπορεί να οδηγήσει σε αλλαγές στη διάρθρωση της αγοράς ή στα χαρακτηριστικά ενός τομέα ή κλάδου, οι οποίες θα μπορούσαν να στρεβλώσουν σημαντικά τον ανταγωνισμό μέσω φραγμών εισόδου ή εξόδου από την αγορά, αποτελεσμάτων υποκατάστασης ή μετατόπισης των εμπορικών ροών. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αρνητικές επιπτώσεις δεν είναι πιθανό να αντισταθμιστούν από τυχόν θετικά αποτελέσματα.

5.7. Διαφάνεια

136. Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να δημοσιεύουν τις ακόλουθες πληροφορίες στην εφαρμογή Transparency Award Module της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ⁽⁶¹⁾ ή σε εμπεριστατωμένο δικτυακό τόπο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο:

- 1) το πλήρες κείμενο της απόφασης χορήγησης μεμονωμένης ενίσχυσης ή του εγκριθέντος καθεστώτος ενισχύσεων και τις σχετικές διατάξεις εφαρμογής, ή σχετικό σύνδεσμο·
- 2) πληροφορίες σχετικά με κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που χορηγήθηκε και η οποία υπερβαίνει τα 100 000 EUR, με τη χρήση της δομής του παραρτήματος VIII.

⁽⁵⁹⁾ Οι εν λόγω φραγμοί εισόδου περιλαμβάνουν νομικά εμπόδια (ιδίως δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας), οικονομίες κλίμακας και φάσματος και φραγμούς πρόσβασης σε δίκτυα και υποδομές. Εάν η ενίσχυση αφορά αγορά στην οποία ο δικαιούχος της ενίσχυσης αποτελεί κατεστημένο φορέα, ενδεχόμενοι φραγμοί εισόδου μπορούν να αυξήσουν τη δυναμική σημαντική ισχύ που ασκείται στην αγορά από τον δικαιούχο της ενίσχυσης και κατ' επέκταση τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις της εν λόγω ισχύος στην αγορά.

⁽⁶⁰⁾ Όταν υπάρχουν ισχυροί αγοραστές στην αγορά, ο δικαιούχος της ενίσχυσης είναι λιγότερο πιθανό να είναι σε θέση να αυξήσει τις τιμές του έναντι των ισχυρών αυτών αγοραστών.

⁽⁶¹⁾ Δημόσια αναζήτηση στη βάση δεδομένων «Διαφάνεια των Κρατικών Ενισχύσεων», διαθέσιμη στον ακόλουθο δικτυακό τόπο: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=el>.

137. Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται για έργα ΕΕΣ, οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 136 πρέπει να αναρτώνται στον δικτυακό τόπο του κράτους μέλους του ΕΟΧ στο οποίο έχει την έδρα της η αρμόδια διαχειριστική αρχή ⁽⁶²⁾. Εναλλακτικά, τα συμμετέχοντα κράτη μέλη του ΕΟΧ μπορούν να αποφασίσουν ότι καθένα από αυτά θα παρέχει τις πληροφορίες που αφορούν τα μέτρα ενίσχυσης εντός της επικράτειάς του στον αντίστοιχο δικτυακό τόπο.

138. Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να οργανώνουν τους εμπεριστατωμένους δικτυακούς τόπους τους για τις κρατικές ενισχύσεις, όπως αναφέρονται στην παράγραφο 136, κατά τρόπο που να καθιστά δυνατή την εύκολη πρόσβαση στις πληροφορίες. Οι πληροφορίες πρέπει να δημοσιεύονται σε κοινόχρηστο μορφότυπο δεδομένων λογιστικού φύλλου που επιτρέπει την αναζήτηση, την εξαγωγή, την τηλεφόρτωση και την εύκολη δημοσίευση στο διαδίκτυο, για παράδειγμα σε μορφότυπο CSV ή XML. Το ευρύ κοινό πρέπει να έχει πρόσβαση στον δικτυακό τόπο χωρίς περιορισμούς, μεταξύ άλλων, και χωρίς προηγούμενη εγγραφή χρήστη.

139. Όσον αφορά τα καθεστώτα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 136 σημείο 2) θα θεωρείται ότι πληρούνται εάν τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ δημοσιεύουν τις απαιτούμενες πληροφορίες για τα ποσά των μεμονωμένων ενισχύσεων με βάση τις ακόλουθες κλίμακες (σε εκατ. EUR):

0,1-0,5·

0,5-1·

1-2·

2-5·

5-10·

10-30·

30-60·

60-100·

100-250· και

250 και άνω.

140. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 136 σημείο 2) πρέπει να δημοσιεύονται εντός έξι μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης ή, για ενισχύσεις υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, εντός ενός έτους από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της φορολογικής δήλωσης ⁽⁶³⁾. Για τις ενισχύσεις που είναι παράνομες, αλλά στη συνέχεια κρίθηκαν συμβατές, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να δημοσιεύουν τις πληροφορίες αυτές εντός έξι μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της ΕΑΕ με την οποία η ενίσχυση κηρύχθηκε συμβατή. Για να καταστεί δυνατή η εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις βάσει της συμφωνίας ΕΟΧ, οι πληροφορίες πρέπει να είναι διαθέσιμες για τουλάχιστον 10 έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.

141. Η ΕΑΕ θα δημοσιεύει στον δικτυακό της τόπο τον σύνδεσμο προς τον δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις που αναφέρεται στην παράγραφο 136.

6. Αξιολόγηση

142. Για να διασφαλιστεί περαιτέρω ο περιορισμός των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών, η ΕΑΕ μπορεί να απαιτήσει να υπόκεινται σε εκ των υστέρων αξιολόγηση τα καθεστώτα ενισχύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 143. Οι αξιολογήσεις θα διενεργούνται για καθεστώτα στα οποία οι δυνητικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και των συναλλαγών είναι ιδιαίτερα έντονες, δηλαδή που υπάρχει κίνδυνος να οδηγήσουν σε σημαντικό περιορισμό ή στρέβλωση του ανταγωνισμού εάν η εφαρμογή δεν επανεξεταστεί σε εύθετο χρόνο.

143. Εκ των υστέρων αξιολόγηση μπορεί να απαιτείται για καθεστώτα με μεγάλους προϋπολογισμούς ενίσχυσης, ή τα οποία περιέχουν καινοτόμα χαρακτηριστικά, ή όταν προβλέπονται σημαντικές αλλαγές στην αγορά ή τεχνολογικές ή κανονιστικές αλλαγές. Σε κάθε περίπτωση, η αξιολόγηση θα απαιτείται για καθεστώτα των οποίων ο προϋπολογισμός κρατικών ενισχύσεων ή οι λογιστικοποιημένες δαπάνες υπερβαίνουν τα 150 εκατ. EUR σε δεδομένο έτος ή τα 750 εκατ. EUR για τη συνολική τους διάρκεια, δηλαδή για τη συνδυασμένη διάρκεια του καθεστώτος και κάθε προγενέστερου καθεστώτος που καλύπτει παρόμοιο στόχο και γεωγραφική περιοχή, αρχής γενομένης από την 1η Ιανουαρίου 2022. Λαμβανομένων υπόψη των στόχων της αξιολόγησης, και προκειμένου να αποφευχθεί η δυσανάλογη επιβάρυνση για τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ, εκ των υστέρων αξιολογήσεις απαιτούνται μόνο για καθεστώτα ενισχύσεων των οποίων η συνολική διάρκεια υπερβαίνει τα τρία έτη, αρχής γενομένης από την 1η Ιανουαρίου 2022.

⁽⁶²⁾ Όπως ορίζεται στο άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013.

⁽⁶³⁾ Εάν δεν υφίσταται τυπική απαίτηση για την υποβολή ετήσιας δήλωσης, η 31η Δεκεμβρίου του έτους για το οποίο χορηγήθηκε η ενίσχυση θα θεωρείται η ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης για σκοπούς κωδικοποίησης.

144. Υπάρχει δυνατότητα απαλλαγής από την απαίτηση της εκ των υστέρων αξιολόγησης για καθεστώτα ενισχύσεων που αποτελούν άμεσο διάδοχο καθεστώτος που καλύπτει παρόμοιο στόχο και γεωγραφική περιοχή, έχει υποβληθεί σε αξιολόγηση και επί του οποίου έχει εκδοθεί τελική έκθεση αξιολόγησης σύμφωνα με το σχέδιο αξιολόγησης που έχει εγκριθεί από την ΕΑΕ και δεν έχουν συναχθεί αρνητικά πορίσματα. Εάν η τελική έκθεση αξιολόγησης ενός καθεστώτος δεν συμμορφώνεται με το εγκεκριμένο σχέδιο αξιολόγησης, το εν λόγω καθεστώς πρέπει να αναστέλλεται με άμεση ισχύ.

145. Ο στόχος της αξιολόγησης θα πρέπει να συνίσταται στην επαλήθευση του αν έχουν εκπληρωθεί οι παραδοχές και οι προϋποθέσεις βάσει των οποίων κηρύχθηκε συμβατό το καθεστώς, ειδικότερα η αναγκαιότητα και η αποτελεσματικότητα του μέτρου ενίσχυσης με βάση τους γενικούς και ειδικούς στόχους του. Θα πρέπει επίσης να αξιολογείται ο αντίκτυπος του καθεστώτος στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές.

146. Για τα καθεστώτα ενισχύσεων που υπόκεινται στην απαίτηση αξιολόγησης σύμφωνα με την παράγραφο 143, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να κοινοποιούν σχέδιο αξιολόγησης, το οποίο θα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αξιολόγησης του καθεστώτος από την ΕΑΕ, ως εξής:

- 1) μαζί με το καθεστώς ενισχύσεων, εάν ο σχετικός προϋπολογισμός κρατικών ενισχύσεων του καθεστώτος υπερβαίνει τα 150 εκατ. EUR σε δεδομένο έτος ή τα 750 εκατ. EUR για τη συνολική του διάρκεια·
- 2) εντός 30 εργάσιμων ημερών έπειτα από σημαντική αλλαγή που οδηγεί σε αύξηση του προϋπολογισμού του καθεστώτος σε περισσότερα από 150 εκατ. EUR σε δεδομένο έτος ή 750 εκατ. EUR για τη συνολική διάρκεια του καθεστώτος·
- 3) εντός 30 εργάσιμων ημερών μετά την εγγραφή σε επίσημους λογαριασμούς δαπανών του καθεστώτος που υπερβαίνουν τα 150 εκατ. EUR σε οποιοδήποτε έτος.

147. Το σχέδιο αξιολόγησης πρέπει να είναι σύμφωνο με τις κοινές μεθοδολογικές αρχές που παρέχει η ΕΑΕ ⁽⁶⁴⁾. Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να δημοσιεύουν το σχέδιο αξιολόγησης που έχει εγκριθεί από την ΕΑΕ.

148. Η εκ των υστέρων αξιολόγηση πρέπει να διενεργείται από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα από την αρχή χορήγησης της ενίσχυσης βάσει του σχεδίου αξιολόγησης. Κάθε αξιολόγηση πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον μία ενδιάμεση και μία τελική έκθεση αξιολόγησης. Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να δημοσιεύουν και τις δύο εκθέσεις.

149. Η τελική έκθεση αξιολόγησης πρέπει να υποβάλλεται εγκαίρως στην ΕΑΕ για την αξιολόγηση τυχόν παράτασης του καθεστώτος ενίσχυσης και το αργότερο εννέα μήνες πριν από τη λήξη του. Η περίοδος αυτή μπορεί να μειωθεί για τα καθεστώτα που ενεργοποιούν την απαίτηση αξιολόγησης κατά τα τελευταία δύο έτη εφαρμογής τους. Το ακριβές πεδίο εφαρμογής και η μεθοδολογία κάθε αξιολόγησης που πρόκειται να διενεργηθεί θα καθορίζονται στην απόφαση έγκρισης του καθεστώτος ενίσχυσης. Στην κοινοποίηση κάθε επακόλουθου μέτρου ενίσχυσης με παρόμοιο στόχο πρέπει να περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο λήφθηκαν υπόψη τα αποτελέσματα της αξιολόγησης.

7. Χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων

150. Στην παρούσα ενότητα, η ΕΑΕ καθορίζει κριτήρια για τον προσδιορισμό των περιοχών που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της συμφωνίας ΕΟΧ. Οι περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις αυτές και τις οποίες τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ επιθυμούν να χαρακτηρίσουν ως περιοχές «α» ή «γ» ⁽⁶⁵⁾ πρέπει να προσδιορίζονται σε χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων, ο οποίος πρέπει να κοινοποιείται στην ΕΑΕ και να εγκρίνεται από αυτήν προτού καταστεί δυνατή η χορήγηση περιφερειακών ενισχύσεων προς επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στις χαρακτηρισμένες περιοχές.

151. Οι χάρτες πρέπει επίσης να προσδιορίζουν τις μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων που ισχύουν για τις εν λόγω περιοχές κατά τη διάρκεια ισχύος του εγκεκριμένου χάρτη.

152. Για να διατηρηθεί ο χαρακτήρας κινήτρου της ενίσχυσης, σε περιπτώσεις στις οποίες οι αιτήσεις ενίσχυσης για μέτρα ενίσχυσης βάσει διακριτικής ευχέρειας υποβλήθηκαν ήδη πριν από την έναρξη της περιόδου ισχύος του χάρτη, το «ποσό ενίσχυσης που κρίθηκε αναγκαίο» όπως προσδιορίζεται στην αρχική αίτηση ενίσχυσης δεν πρέπει να τροποποιείται αναδρομικά μετά την έναρξη των εργασιών του σχεδίου με σκοπό να δικαιολογηθεί υψηλότερη ένταση ενίσχυσης που θα μπορούσε να είναι διαθέσιμη σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.

⁽⁶⁴⁾ Με βάση το Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, Κοινή μεθοδολογία για την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων, Βρυξέλλες [SWD(2014) 179 final της 28.5.2014] ή οποιοδήποτε διάδοχο έγγραφο.

⁽⁶⁵⁾ Στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων θα πρέπει επίσης να προσδιορίζονται οι αραιοκατοικημένες και οι πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές.

153. Για τα αυτόματα καθεστώτα ενισχύσεων με τη μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που είναι διαθέσιμες σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές μπορούν να εφαρμόζονται μόνο σε σχέδια που άρχισαν την ημερομηνία κατά την οποία τέθηκε σε εφαρμογή η αύξηση της σχετικής μέγιστης έντασης ενίσχυσης σύμφωνα με τους σχετικούς εθνικούς κανόνες, ή μεταγενέστερα. Για τα σχέδια που άρχισαν πριν από την ημερομηνία αυτή, θα εξακολουθήσει να ισχύει η μέγιστη ένταση ενίσχυσης που εγκρίθηκε βάσει του προηγούμενου χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων.

7.1. Πληθυσμιακή κάλυψη επιλέξιμη για περιφερειακές ενισχύσεις

154. Δεδομένου ότι η χορήγηση κρατικών ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα παρεκκλίνει από τη γενική απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων που προβλέπεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο συνολικός πληθυσμός των περιοχών «α» και «γ» στην ΕΕ των 27 πρέπει να είναι χαμηλότερος από εκείνον των μη χαρακτηρισμένων περιοχών. Η συνολική κάλυψη των χαρακτηρισμένων περιοχών στην ΕΕ των 27 θα πρέπει ως εκ τούτου να είναι μικρότερη από το 50 % του πληθυσμού της ΕΕ των 27.

155. Στις κατευθυντήριες γραμμές της για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020 ⁽⁶⁶⁾, η Επιτροπή όρισε τη συνολική κάλυψη των περιοχών «α» και «γ» στο 47 % του πληθυσμού της ΕΕ των 28. Δεδομένης της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την ΕΕ, η Επιτροπή θεωρεί ενδεδειγμένη την αύξηση στο 48 % της συνολικής πληθυσμιακής κάλυψης της ΕΕ των 27.

156. Αντίστοιχα, για τα κράτη μέλη, η συνολική μέγιστη κάλυψη για τις περιοχές «α» και «γ» ορίζεται στο 48 % του πληθυσμού της ΕΕ των 27 στις ισχύουσες κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα ⁽⁶⁷⁾.

156α. Η ΕΑΕ συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής. Κατά συνέπεια, στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές θα πρέπει να καθοριστεί αντιστοίχο συνολικό ανώτατο όριο κάλυψης για το σύνολο του ΕΟΧ, ο οποίος περιλαμβάνει τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ. Το εν λόγω ανώτατο όριο για ολόκληρο τον ΕΟΧ καθορίζεται με την προσθήκη του πληθυσμού των κρατών της ΕΖΕΣ μελών του ΕΟΧ στον υπολογισμό του ανώτατου ορίου κάλυψης που καθορίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής. Ως εκ τούτου, για τους σκοπούς των παρούσων κατευθυντήριων γραμμών, η συνολική μέγιστη κάλυψη των περιοχών «α» και «γ» ορίζεται στο 48 % του συνολικού πληθυσμού του ΕΟΧ, με βάση τα στοιχεία της Eurostat για το 2018.

7.2. Η παρέκκλιση του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α)

157. Το άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συμφωνίας ΕΟΧ προβλέπει ότι «οι ενισχύσεις για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών, στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση» δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ. Σύμφωνα με το Δικαστήριο, «η χρησιμοποίηση των όρων “ασυνήθως” και “σοβαρή” στην εξαίρεση που προβλέπει το [άρθρο 107 παράγραφος 3] στοιχείο α) [της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης] δείχνει ότι αυτή αφορά μόνο περιοχές όπου η οικονομική κατάσταση είναι εξαιρετικά δυσμενής σε σχέση προς το σύνολο της [Ένωσης]» ⁽⁶⁸⁾.

158. Η ΕΑΕ θεωρεί ότι οι προϋποθέσεις του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συμφωνίας ΕΟΧ πληρούνται στις στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 2 που έχουν κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) κατώτερο ή ίσο με το 75 % του μέσου όρου του ΕΟΧ ⁽⁶⁹⁾.

159. Συνεπώς, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ μπορούν να χαρακτηρίζουν τις ακόλουθες περιοχές ως περιοχές «α»:

1) στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 2 των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε μονάδες αγοραστικής δύναμης ⁽⁷⁰⁾ είναι κατώτερο από ή ίσο με το 75 % του μέσου όρου του ΕΟΧ [με βάση τον μέσο όρο της τελευταίας τριετίας για την οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία της Eurostat ⁽⁷¹⁾].

2) [...].

⁽⁶⁶⁾ ΕΕ C 209 της 23.7.2013, σ. 1.

⁽⁶⁷⁾ Αυτό το ανώτατο όριο ορίζεται σύμφωνα με τα πληθυσμιακά δεδομένα της Eurostat για το 2018. Το ανώτατο όριο θα αντιστοιχεί στο 48,00 % του πληθυσμού της ΕΕ των 27_2020 — [Ευρωπαϊκή Ένωση — 27 χώρες (από το 2020)].

⁽⁶⁸⁾ Απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 1987, Γερμανία κατά Επιτροπής, υπόθεση 248/84, ECLI:EU:C:1987:437, σκέψη 19· απόφαση της 14ης Ιανουαρίου 1997, Ισπανία κατά Επιτροπής, C-169/95, ECLI:EU:C:1997:10, σκέψη 15· και απόφαση της 7ης Μαρτίου 2002, Ιταλία κατά Επιτροπής, C-310/99, ECLI:EU:C:2002:143, σκέψη 77.

⁽⁶⁹⁾ [...].

⁽⁷⁰⁾ Σε όλες τις επόμενες αναφορές στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ, το ΑΕΠ εκφράζεται σε ΜΑΔ.

⁽⁷¹⁾ Τα στοιχεία καλύπτουν την περίοδο 2016-2018. Σε όλες τις επόμενες αναφορές στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε σχέση με τον μέσο όρο του ΕΟΧ, τα στοιχεία βασίζονται στον μέσο όρο των περιφερειακών στοιχείων της Eurostat για την περίοδο 2016-2018 (όπως επικαιροποιήθηκαν στις 23.3.2020).

160. Στο παράρτημα I καθορίζονται οι επιλέξιμες περιοχές «α» ανά κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ. Κατά τον χρόνο έγκρισης των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, καμία περιφέρεια στα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις για παρέκκλιση βάσει του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συμφωνίας ΕΟΧ.

7.3. Η παρέκκλιση του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ)

161. Το άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας ΕΟΧ προβλέπει ότι «οι ενισχύσεις για την προώθηση της αναπτύξεως ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον» δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ. Σύμφωνα με το Δικαστήριο, «η εξαίρεση που προβλέπει το [άρθρο 107 παράγραφος 3] στοιχείο γ) [της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης] [...] επιτρέπει την ανάπτυξη ορισμένων περιοχών, χωρίς να περιορίζεται από τις οικονομικές προϋποθέσεις του [άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο] α), υπό τον όρο ότι οι ενισχύσεις που προβλέπονται εκεί “δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον”. Η διάταξη αυτή παρέχει στην Επιτροπή την εξουσία να εγκρίνει ενισχύσεις που αποβλέπουν στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξεως των περιοχών ενός κράτους μέλους, οι οποίες μειονεκτούν σε σχέση προς τον εθνικό μέσο όρο» ⁽⁷²⁾. Κατά την άποψη της ΕΑΕ, το ίδιο ισχύει και βάσει του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας ΕΟΧ.

162. Η μέγιστη κάλυψη των περιοχών «γ» του ΕΟΧ (στο εξής: κάλυψη «γ») προκύπτει από την αφαίρεση του πληθυσμού των επιλέξιμων περιοχών «α» στον ΕΟΧ από τη συνολική μέγιστη κάλυψη σε ολόκληρο τον ΕΟΧ που προβλέπεται στην παράγραφο 156α.

163. Υπάρχουν δύο κατηγορίες περιοχών «γ»:

- 1) περιοχές που πληρούν ορισμένες καθορισμένες προϋποθέσεις και τις οποίες ένα κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ μπορεί συνεπώς να χαρακτηρίσει ως περιοχές «γ», χωρίς να υφίσταται ανάγκη για οποιαδήποτε περαιτέρω αιτιολόγηση (στο εξής: προκαθορισμένες περιοχές «γ»)
- 2) περιοχές που ένα κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ μπορεί, κατά την κρίση του, να χαρακτηρίσει ως περιοχές «γ», υπό την προϋπόθεση ότι το συγκεκριμένο κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ αποδεικνύει ότι οι εν λόγω περιοχές πληρούν ορισμένα κοινωνικοοικονομικά κριτήρια (στο εξής: μη προκαθορισμένες περιοχές «γ»).

7.3.1. Προκαθορισμένες περιοχές «γ»

7.3.1.1. Ειδική κατανομή της κάλυψης «γ» για προκαθορισμένες περιοχές «γ»

164. [...] ⁽⁷³⁾.

165. Η ΕΑΕ θεωρεί ότι τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να διαθέτουν επαρκή κάλυψη «γ» για να είναι σε θέση να χαρακτηρίζουν ως περιοχές «γ» τις περιοχές με χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού.

166. Οι ακόλουθες περιοχές θεωρούνται προκαθορισμένες περιοχές «γ»:

- 1) [...]
- 2) αραιοκατοικημένες περιοχές: στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 2 με λιγότερους από 8 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ή στατιστικές στο επίπεδο 3 με λιγότερους από 12,5 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο (με βάση τα στοιχεία της Eurostat για την πυκνότητα του πληθυσμού για το 2018).

167. Στο παράρτημα I καθορίζεται η ειδική κατανομή της προκαθορισμένης κάλυψης «γ» ανά κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ. Αυτή η κατανομή του πληθυσμού μπορεί να χρησιμοποιείται μόνο για τον χαρακτηρισμό προκαθορισμένων περιοχών «γ».

7.3.1.2. Χαρακτηρισμός των προκαθορισμένων περιοχών «γ»

168. Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ μπορούν να χαρακτηρίζουν ως περιοχές «γ» τις προκαθορισμένες περιοχές «γ» που αναφέρονται στην παράγραφο 166.

169. Όσον αφορά τις αραιοκατοικημένες περιοχές, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ θα πρέπει καταρχήν να χαρακτηρίζουν ως τέτοιες στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 2 με λιγότερους από 8 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ή στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 3 με λιγότερους από 12,5 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Ωστόσο, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ μπορούν να χαρακτηρίζουν τμήματα στατιστικών περιφερειών στο επίπεδο 3 με λιγότερους από 12,5 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ή άλλες παρακείμενες περιοχές που γειτνιάζουν με τις εν λόγω στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 3, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω περιοχές έχουν λιγότερους από 12,5 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Για τις πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ μπορούν να χαρακτηρίζουν στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 2 με λιγότερους από 8 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ή άλλες μικρότερες παρακείμενες περιοχές που γειτνιάζουν με τις εν λόγω στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 2, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω περιοχές έχουν λιγότερους από 8 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο και ότι ο πληθυσμός των πολύ αραιοκατοικημένων περιοχών μαζί με αυτόν των αραιοκατοικημένων περιοχών δεν υπερβαίνει την ειδική κατανομή της κάλυψης «γ» που αναφέρεται στην παράγραφο 167.

⁽⁷²⁾ Γερμανία κατά Επιτροπής, υπόθεση 248/84, ό.π., σκέψη 19.

⁽⁷³⁾ [...].

7.3.2. Μη προκαθορισμένες περιοχές «γ»

7.3.2.1. Μέθοδος κατανομής της μη προκαθορισμένης κάλυψης «γ» μεταξύ των κρατών της ΕΖΕΣ μελών του ΕΟΧ

170. Η μέγιστη κάλυψη των μη προκαθορισμένων περιοχών «γ» στον ΕΟΧ προκύπτει από την αφαίρεση του πληθυσμού των επιλέξιμων περιοχών «α» και των προκαθορισμένων περιοχών «γ» για την ΕΕ των 27 και τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ από τη συνολική μέγιστη κάλυψη για ολόκληρο τον ΕΟΧ που προβλέπεται στην παράγραφο 156α. Η μη προκαθορισμένη κάλυψη «γ» κατανέμεται μεταξύ των κρατών της ΕΖΕΣ μελών του ΕΟΧ με τη μέθοδο που προβλέπεται στο παράρτημα ΙΙΙ.

7.3.2.2. Δίκτυ ασφαλείας και ελάχιστη πληθυσμιακή κάλυψη

171. Για την εξασφάλιση της συνέχειας στους χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων και ελάχιστου πεδίου δράσης για όλα τα κράτη μέλη, η Επιτροπή θεωρεί ότι κανένα κράτος μέλος δεν θα πρέπει να χάσει περισσότερο από το 30 % της συνολικής του κάλυψης σε σύγκριση με την περίοδο 2017-2020 και ότι όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέτουν μια ελάχιστη πληθυσμιακή κάλυψη.

172. Κατά συνέπεια, κατά παρέκκλιση από τη συνολική μέγιστη κάλυψη που προβλέπεται στην παράγραφο 156 των κατευθυντήριων γραμμών της Επιτροπής, η Επιτροπή αύξησε την κάλυψη «γ» για έκαστο κράτος μέλος, ώστε:

- 1) η συνολική κάλυψη «α» και «γ» κάθε ενδιαφερόμενου κράτους μέλους να μη μειωθεί κατά περισσότερο από 30 % σε σύγκριση με την περίοδο 2017-2020 ⁽⁷⁴⁾.
- 2) όλα τα κράτη μέλη να έχουν πληθυσμιακή κάλυψη τουλάχιστον 7,5 % του εθνικού πληθυσμού ⁽⁷⁵⁾.

172α. Η ΕΑΕ συμμερίζεται τις απόψεις της Επιτροπής. Κατά συνέπεια, η κάλυψη «γ» αυξάνεται έτσι ώστε το Λιχτενστάιν να λάβει την ελάχιστη πληθυσμιακή κάλυψη του 7,5 % του εθνικού πληθυσμού.

173. Στο παράρτημα Ι ορίζεται η μη προκαθορισμένη κάλυψη «γ», συμπεριλαμβανομένων του δικτύου ασφαλείας και της ελάχιστης πληθυσμιακής κάλυψης, ανά κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ.

7.3.2.3. Χαρακτηρισμός των μη προκαθορισμένων περιοχών «γ»

174. Η ΕΑΕ θεωρεί ότι τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται από τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ για τον χαρακτηρισμό των περιοχών «γ» θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν το φάσμα των καταστάσεων στις οποίες μπορεί να είναι δικαιολογημένη η χορήγηση περιφερειακών ενισχύσεων. Τα κριτήρια θα πρέπει, ως εκ τούτου, να αφορούν τα κοινωνικοοικονομικά, γεωγραφικά ή διαρθρωτικά προβλήματα που ενδέχεται να προκύψουν σε περιοχές «γ» και θα πρέπει να παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις ότι η χορήγηση κρατικών ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα δεν θα αλλοιώσει τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που αντίκειται προς το κοινό συμφέρον.

175. Κατά συνέπεια, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ μπορούν να χαρακτηρίζουν ως περιοχές «γ» τις μη προκαθορισμένες περιοχές «γ» που ορίζονται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- 1) Κριτήριο 1: παρακείμενες περιοχές τουλάχιστον 100 000 κατοίκων ⁽⁷⁶⁾. Πρόκειται για περιοχές που βρίσκονται σε στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 2 ή στο επίπεδο 3, οι οποίες έχουν:
 - (i) κατά κεφαλήν ΑΕΠ χαμηλότερο από ή ίσο με τον μέσο όρο του ΕΟΧ· ή
 - (ii) ποσοστό ανεργίας υψηλότερο από ή ίσο με το 115 % του εθνικού μέσου όρου ⁽⁷⁷⁾.
- 2) Κριτήριο 2: στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 3 με λιγότερους από 100 000 κατοίκους που έχουν:
 - (i) κατά κεφαλήν ΑΕΠ χαμηλότερο από ή ίσο με τον μέσο όρο του ΕΟΧ· ή
 - (ii) ποσοστό ανεργίας υψηλότερο από ή ίσο με το 115 % του εθνικού μέσου όρου.

⁽⁷⁴⁾ Η συγκεκριμένη πτυχή του δικτύου ασφαλείας ισχύει για τη Γερμανία, την Ιρλανδία, τη Μάλτα και τη Σλοβενία.

⁽⁷⁵⁾ Η συγκεκριμένη ελάχιστη πληθυσμιακή κάλυψη ισχύει για τη Δανία και το Λουξεμβούργο.

⁽⁷⁶⁾ Το εν λόγω κατώτατο όριο πληθυσμού θα μειωθεί σε 50 000 κατοίκους για τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ που έχουν μη προκαθορισμένη κάλυψη «γ» για πληθυσμό μικρότερο του ενός εκατομμυρίου κατοίκων, ή σε 10 000 κατοίκους για τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ των οποίων ο εθνικός πληθυσμός είναι μικρότερος του ενός εκατομμυρίου κατοίκων.

⁽⁷⁷⁾ Για την ανεργία, οι υπολογισμοί θα πρέπει να βασίζονται στα περιφερειακά στοιχεία που δημοσιεύονται από την εθνική στατιστική υπηρεσία, χρησιμοποιώντας τον μέσο όρο των τριών τελευταίων ετών για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία (κατά τη στιγμή της κοινοποίησης του χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων). Εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, το ποσοστό ανεργίας σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο υπολογίζεται με βάση τα στοιχεία αυτά.

- 3) Κριτήριο 3: νησιά ή παρακείμενες περιοχές που χαρακτηρίζονται από παρόμοια γεωγραφική απομόνωση (για παράδειγμα, χερσόνησοι ή ορεινές περιοχές) και έχουν:
- i) κατά κεφαλήν ΑΕΠ χαμηλότερο από ή ίσο με τον μέσο όρο του ΕΟΧ ⁽⁷⁸⁾· ή
 - ii) ποσοστό ανεργίας υψηλότερο από ή ίσο με το 115 % του εθνικού μέσου όρου ⁽⁷⁹⁾· ή
 - iii) λιγότερους από 5 000 κατοίκους.
- 4) Κριτήριο 4: στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 3 ή τμήματα στατιστικών περιφερειών στο επίπεδο 3 που συγκροτούν παρακείμενες περιοχές, οι οποίες γειτνιάζουν με περιοχή «α» ή που συνορεύουν με χώρα εκτός του ΕΟΧ ή της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ).
- 5) Κριτήριο 5: παρακείμενες περιοχές τουλάχιστον 50 000 κατοίκων ⁽⁸⁰⁾ που αντιμετωπίζουν μείζονες διαρθρωτικές μεταβολές ή σοβαρή σχετική παρακμή, υπό την προϋπόθεση ότι τέτοιες περιοχές δεν βρίσκονται σε στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 3 ή παρακείμενες περιοχές που πληρούν τα κριτήρια για να χαρακτηριστούν ως προκαθορισμένες περιοχές ή τα κριτήρια 1 έως 4 ⁽⁸¹⁾.

176. Για τους σκοπούς της εφαρμογής των κριτηρίων που αναφέρονται στην παράγραφο 175, η έννοια των παρακείμενων περιοχών αναφέρεται σε ολόκληρες τοπικές διοικητικές μονάδες (LAU) ⁽⁸²⁾ ή σε ομάδα LAU ⁽⁸³⁾. Μια ομάδα LAU θα θεωρείται ότι αποτελεί παρακείμενη περιοχή εάν κάθε περιοχή της ομάδας συνορεύει διοικητικά με άλλη περιοχή της ομάδας ⁽⁸⁴⁾.

177. Η συμμόρφωση με την πληθυσμιακή κάλυψη που επιτρέπεται για κάθε κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ θα αξιολογείται με βάση τα πλέον πρόσφατα στοιχεία σχετικά με τον συνολικό πληθυσμό των κατοίκων των οικείων περιοχών, όπως δημοσιεύονται από την εθνική στατιστική υπηρεσία.

7.4. Μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που ισχύουν για τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις

178. Η ΕΑΕ θεωρεί ότι οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που ισχύουν για τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη φύση και την έκταση των ανισοτήτων μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών του ΕΟΧ. Οι εντάσεις ενίσχυσης θα πρέπει, συνεπώς, να είναι υψηλότερες σε περιοχές «α» απ' ό,τι σε περιοχές «γ».

7.4.1. Μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης σε περιοχές «α»

179. Η ένταση ενίσχυσης για μεγάλες επιχειρήσεις σε περιοχές «α» δεν πρέπει να υπερβαίνει:

- 1) το 50 % σε στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 2 των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι χαμηλότερο από ή ίσο με το 55 % του μέσου όρου του ΕΟΧ·

⁽⁷⁸⁾ Για τον υπολογισμό του αν τέτοια νησιά ή παρακείμενες περιοχές έχουν κατά κεφαλήν ΑΕΠ χαμηλότερο από ή ίσο με τον μέσο όρο του ΕΟΧ, το κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ μπορεί να χρησιμοποιεί στοιχεία που παρέχονται από την εθνική στατιστική υπηρεσία του ή άλλες αναγνωρισμένες πηγές.

⁽⁷⁹⁾ Για τον υπολογισμό του αν τέτοια νησιά ή παρακείμενες περιοχές έχουν ποσοστό ανεργίας υψηλότερο από ή ίσο με το 115 % του εθνικού μέσου όρου, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ μπορούν να χρησιμοποιούν στοιχεία που παρέχονται από την εθνική στατιστική υπηρεσία τους ή άλλες αναγνωρισμένες πηγές.

⁽⁸⁰⁾ Το εν λόγω κατώτατο όριο πληθυσμού θα μειωθεί σε 25 000 κατοίκους για τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ που έχουν μη προκαθορισμένη κάλυψη «γ» για πληθυσμό μικρότερο από 1 εκατομμύριο κατοίκους ή σε 10 000 κατοίκους για τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ των οποίων ο συνολικός πληθυσμός είναι κάτω από 1 εκατομμύριο κατοίκους ή σε 5 000 κατοίκους για νησιά και παρακείμενες περιοχές που χαρακτηρίζονται από παρόμοια γεωγραφική απομόνωση.

⁽⁸¹⁾ Για την εφαρμογή του κριτηρίου 5, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να αποδείξουν ότι η περιοχή αντιμετωπίζει μείζονα διαρθρωτική αλλαγή ή σοβαρή σχετική παρακμή συγκρίνοντας τις οικείες περιοχές με την κατάσταση άλλων περιοχών του ίδιου κράτους της ΕΖΕΣ μέλους του ΕΟΧ ή άλλων κρατών μελών του ΕΟΧ με βάση κοινωνικοοικονομικούς δείκτες σχετικά με τις στατιστικές διάρθρωσης των επιχειρήσεων, τις αγορές εργασίας, τους λογαριασμούς των νοικοκυριών, την εκπαίδευση ή άλλους παρόμοιους δείκτες. Για τον σκοπό αυτόν, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ μπορούν να χρησιμοποιούν τα στοιχεία που παρέχονται από την εθνική στατιστική υπηρεσία τους ή άλλες αναγνωρισμένες πηγές. [...].

⁽⁸²⁾ Οι τοπικές διοικητικές μονάδες (LAU) ορίζονται στο παράρτημα III του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση μιας κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS), όπως τροποποιήθηκε με τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2019/1755 της Επιτροπής. Όπως αναφέρεται στην υποσημείωση 30, ο εν λόγω κανονισμός δεν έχει ενσωματωθεί στη συμφωνία ΕΟΧ. Ωστόσο, για να υπάρχουν κοινοί ορισμοί ενόψει της συνεχώς αυξανόμενης ζήτησης στατιστικών πληροφοριών σε περιφερειακό επίπεδο, η στατιστική υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Eurostat, και τα εθνικά ιδρύματα των υποψηφίων για προσχώρηση χωρών και των χωρών της ΕΖΕΣ έχουν συμφωνήσει να δημιουργηθούν στατιστικές περιφέρειες παρόμοιες με την ονοματολογία NUTS.

⁽⁸³⁾ Ωστόσο, το κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ δύναται να χαρακτηρίσει τμήματα LAU, υπό την προϋπόθεση ότι ο πληθυσμός της LAU υπερβαίνει το ελάχιστο πληθυσμιακό όριο που απαιτείται για τις παρακείμενες περιοχές σύμφωνα με τα κριτήρια 1 ή 5 (συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των ορίων του πληθυσμού για τα εν λόγω κριτήρια) και ότι ο πληθυσμός των τμημάτων της εν λόγω LAU ανέρχεται τουλάχιστον στο 50 % του ελάχιστου πληθυσμού που απαιτείται σύμφωνα με το εφαρμοστέο κριτήριο.

⁽⁸⁴⁾ Για τα νησιά, τα διοικητικά σύνορα περιλαμβάνονται τα θαλάσσια σύνορα με άλλες διοικητικές μονάδες του οικείου κράτους της ΕΖΕΣ μέλους του ΕΟΧ.

- 2) το 40 % σε στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 2 των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι υψηλότερο από το 55 % και χαμηλότερο από ή ίσο με το 65 % του μέσου όρου του ΕΟΧ·
- 3) το 30 % σε στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 2 των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι υψηλότερο από το 65 % του μέσου όρου του ΕΟΧ.

180. [...].

181. Οι εντάσεις ενίσχυσης που καθορίζονται στην παράγραφο 179 μπορούν να αυξηθούν στις περιοχές που αναφέρονται στις ενότητες 7.4.4 και 7.4.5, στον βαθμό που η ένταση της ενίσχυσης για μεγάλες επιχειρήσεις στη συγκεκριμένη περιοχή δεν υπερβαίνει το 70 %.

7.4.2. Μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης σε περιοχές «γ»

182. Η ένταση ενίσχυσης για μεγάλες επιχειρήσεις δεν πρέπει να υπερβαίνει:

- 1) το 20 % σε αραιοκατοικημένες περιοχές και σε περιοχές (στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 3 ή τμήματα των εν λόγω περιφερειών στο επίπεδο 3) που έχουν χερσαία σύνορα με χώρα εκτός του ΕΟΧ ή της ΕΖΕΣ·
- 2) το 15 % σε πρώην περιοχές «α»·
- 3) το 10 % σε μη προκαθορισμένες περιοχές «γ» που έχουν κατά κεφαλήν ΑΕΠ άνω του 100 % του μέσου όρου του ΕΟΧ και ποσοστό ανεργίας κάτω του 100 % του μέσου όρου του ΕΟΧ·
- 4) το 15 % σε άλλες μη προκαθορισμένες περιοχές «γ».

183. Σε πρώην περιοχές «α» η ένταση ενίσχυσης του 15 % που καθορίζεται στην παράγραφο 182 σημείο 2) μπορεί να αυξηθεί κατά έως 5 εκατοστιαίες μονάδες έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024.

184. Εάν μια περιοχή «γ» γειτνιάζει με περιοχή «α», οι εντάσεις ενισχύσεων που καθορίζονται στην παράγραφο 182 στις στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 3 ή σε τμήματα των στατιστικών περιφερειών στο επίπεδο 3 εντός της συγκεκριμένης περιοχής «γ» που γειτνιάζουν με την περιοχή «α» μπορούν να αυξηθούν ανάλογα με τις ανάγκες, ώστε η διαφορά στην ένταση των ενισχύσεων μεταξύ των δύο περιοχών να μην υπερβαίνει τις 15 εκατοστιαίες μονάδες.

185. Οι εντάσεις ενισχύσεων που καθορίζονται στην παράγραφο 182 μπορούν επίσης να αυξηθούν στις περιοχές που αναφέρονται στην ενότητα 7.4.5.

7.4.3. Αυξημένες εντάσεις ενισχύσεων για τις ΜΜΕ

186. Οι εντάσεις ενίσχυσης που προβλέπονται στις υποενότητες 7.4.1 και 7.4.2 μπορούν να αυξηθούν κατά έως και 20 ποσοστιαίες μονάδες για μικρές επιχειρήσεις ή έως και 10 ποσοστιαίες μονάδες για μεσαίες επιχειρήσεις ⁽⁸⁵⁾.

7.4.4. Αυξημένες εντάσεις ενισχύσεων για εδάφη που προσδιορίζονται για στήριξη από το ΤΔΜ ⁽⁸⁶⁾

187. [...] ⁽⁸⁷⁾.

7.4.5. Αυξημένες εντάσεις ενίσχυσης για τις περιφέρειες που αντιμετωπίζουν μείωση πληθυσμού

188. Οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που προβλέπονται στην υποενότητα 7.4.1 μπορούν να αυξηθούν κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που προβλέπονται στην υποενότητα 7.4.2 μπορούν να αυξηθούν κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες για τις στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 3 που αντιμετώπισαν μείωση πληθυσμού κατά ποσοστό άνω του 10 % κατά την περίοδο 2009-2018 ⁽⁸⁸⁾.

7.5. Κοινοποίηση των χαρτών περιφερειακών ενισχύσεων και αξιολόγησή τους

189. Μετά την έγκριση των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, κάθε κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ θα πρέπει να κοινοποιήσει στην ΕΑΕ ενιαίο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2022 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2027. Κάθε κοινοποίηση θα πρέπει να περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προσδιορίζονται στο παράρτημα V.

⁽⁸⁵⁾ Οι αυξημένες εντάσεις ενισχύσεων για ΜΜΕ δεν ισχύουν για τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλα επενδυτικά σχέδια.

⁽⁸⁶⁾ [...].

⁽⁸⁷⁾ [...].

⁽⁸⁸⁾ Βλέπε παράρτημα IV.

190. Η ΕΑΕ θα εξετάσει για κάθε κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ τον οικείο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων που κοινοποιήθηκε και, εάν ο χάρτης πληροί τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, θα εκδώσει απόφαση για την έγκρισή του. Κάθε χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων θα δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και στο συμπλήρωμα για τον ΕΟΧ σε αυτήν και θα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών.

7.6. Τροποποιήσεις

7.6.1. Πληθυσμιακό απόθεμα

191. Ένα κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ δύναται, με δική του πρωτοβουλία, να αποφασίσει να δημιουργήσει ένα απόθεμα εθνικής πληθυσμιακής κάλυψης το οποίο θα συνίσταται στη διαφορά μεταξύ της μέγιστης πληθυσμιακής κάλυψης για το εν λόγω κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ, όπως κατανέμεται από την ΕΑΕ ⁽⁸⁹⁾, και της κάλυψης που χρησιμοποιείται για τις περιοχές «α» και «γ» που καθορίζονται στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων του συγκεκριμένου κράτους της ΕΖΕΣ μέλους του ΕΟΧ.

192. Εάν ένα κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ αποφασίσει να δημιουργήσει το εν λόγω απόθεμα, μπορεί ανά πάσα στιγμή να χρησιμοποιήσει το απόθεμα αυτό για να προσθέσει νέες περιοχές «γ» στον χάρτη του μέχρι να φτάσει την εθνική μέγιστη κάλυψη. Για τον σκοπό αυτόν, το κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ μπορεί να χρησιμοποιεί τα πιο πρόσφατα κοινωνικοοικονομικά στοιχεία που παρέχονται από την Eurostat ή την εθνική στατιστική υπηρεσία του ή άλλες αναγνωρισμένες πηγές. Ο πληθυσμός των σχετικών περιοχών «γ» θα πρέπει να υπολογίζεται με βάση τα πληθυσμιακά δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρτιση του αρχικού χάρτη.

193. Το κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ πρέπει να ενημερώνει την ΕΑΕ κάθε φορά που προτίθεται να χρησιμοποιήσει το πληθυσμιακό του απόθεμα για την προσθήκη νέων περιοχών «γ» προτού προβεί σε τέτοιου είδους τροποποιήσεις.

7.6.2. Ενδιάμεση επανεξέταση

194. Το 2023 θα πραγματοποιηθεί ενδιάμεση επανεξέταση των χαρτών περιφερειακών ενισχύσεων, λαμβανομένων υπόψη των επικαιροποιημένων στατιστικών. Έως τον Ιούνιο του 2023 η ΕΑΕ θα κοινοποιήσει τις λεπτομέρειες αυτής της ενδιάμεσης επανεξέτασης.

8. Τροποποίηση των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020

195. Στην κοινοποίησή του σύμφωνα με την παράγραφο 189, ένα κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ μπορεί επίσης να συμπεριλάβει τροποποίηση του χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων του για την περίοδο 2014-2021 ⁽⁹⁰⁾ με σκοπό την αντικατάσταση των περιοχών που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020 με τις περιοχές που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση στον χάρτη που θα εγκριθεί από την ΕΑΕ σύμφωνα με την παράγραφο 190 των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών. Ο αναθεωρημένος χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων θα ισχύει από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της ΕΑΕ σχετικά με την κοινοποιηθείσα τροποποίηση του χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο 2014-2021 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021. Στην εν λόγω απόφαση θα αναφέρονται επίσης οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που ισχύουν στις περιοχές που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει του τροποποιημένου χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο 2014-2021, οι οποίες αντιστοιχούν στις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που καθορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020. Ο τροποποιημένος χάρτης θα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020, σύμφωνα με την παράγραφο 157 των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών.

196. Οι κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020 τροποποιούνται ως εξής:

1) η παράγραφος 20 στοιχείο ιζ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων»: ο κατάλογος των περιοχών που έχουν οριστεί από ένα κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, ή στις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα που εφαρμόζονται από την 1η Ιανουαρίου 2022, και έχουν λάβει την έγκριση της ΕΑΕ».

2) μετά την παράγραφο 161 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 161α:

«5.6.3. Τροποποίηση σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα που εφαρμόζονται από την 1η Ιανουαρίου 2022

161α. Ένα κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ μπορεί να ζητήσει τροποποίηση του χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων του σύμφωνα με την ενότητα 7.6 των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα που εφαρμόζονται από την 1η Ιανουαρίου 2022.».

⁽⁸⁹⁾ Βλέπε παράρτημα Ι.

⁽⁹⁰⁾ Ο χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων που εγκρίθηκε από την ΕΑΕ σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020, ο οποίος ισχύει για την περίοδο από την 1η Ιουλίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021.

9. Δυνατότητα εφαρμογής των κανόνων για τις περιφερειακές ενισχύσεις

197. Η ΕΑΕ θα εφαρμόζει τις αρχές που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση της συμβατότητας όλων των κοινοποιήσιμων περιφερειακών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν ή πρόκειται να χορηγηθούν μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2021.

198. Οι κοινοποιήσιμες καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων ή μέτρων ενίσχυσης που πρόκειται να χορηγηθούν μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2021 δεν μπορούν να θεωρούνται ολοκληρωμένες έως ότου η ΕΑΕ εκδώσει απόφαση σχετικά με την έγκριση του χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για το οικείο κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ σύμφωνα με τις ρυθμίσεις που περιγράφονται στην υποενότητα 7.5.

199. Η εφαρμογή των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών θα οδηγήσει σε ορισμένες αλλαγές των κανόνων που διέπουν τις περιφερειακές ενισχύσεις. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να επανεξεταστεί η εγκυρότητα της αιτιολόγησης και της αποτελεσματικότητας όλων των υφιστάμενων ⁽⁹¹⁾ καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων των καθεστώτων επενδυτικών ενισχύσεων και ενισχύσεων λειτουργίας, των οποίων η διάρκεια εκτείνεται πέραν του 2021.

200. Για τους λόγους αυτούς, η ΕΑΕ προτείνει τα ακόλουθα ενδεδειγμένα μέτρα στα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 1 του μέρους Ι του πρωτοκόλλου 3:

- 1) τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να περιορίσουν την εφαρμογή όλων των υφιστάμενων καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων σε ενισχύσεις που πρόκειται να χορηγηθούν το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021·
- 2) τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να τροποποιήσουν άλλα υφιστάμενα καθεστώτα οριζόντιων ενισχύσεων τα οποία παρέχουν ειδική μεταχείριση για τις ενισχύσεις σχεδίων σε ενισχυόμενες περιοχές, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ενισχύσεις που πρόκειται να χορηγηθούν μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2021 είναι σύμφωνες με τον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων που ισχύει κατά την ημερομηνία χορήγησης των ενισχύσεων·
- 3) Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ θα πρέπει να επιβεβαιώσουν την αποδοχή των μέτρων που προτείνονται στα σημεία 1) και 2) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021.

10. Υποβολή εκθέσεων και παρακολούθηση

201. Σύμφωνα με το πρωτόκολλο 3 και την απόφαση αριθ. 195/04/COL της ΕΑΕ ⁽⁹²⁾ ⁽⁹³⁾, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να υποβάλλουν ετήσιες εκθέσεις στην ΕΑΕ.

202. Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ οφείλουν επίσης να τηρούν λεπτομερή αρχεία σχετικά με όλα τα μέτρα ενίσχυσης. Τα αρχεία αυτά πρέπει να περιέχουν όλες τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για να αποδειχθεί ότι έχουν τηρηθεί οι όροι που αφορούν τις επιλέξιμες δαπάνες και τις μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων. Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ οφείλουν να τηρούν τα αρχεία αυτά επί 10 έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης και να τα παρέχουν στην ΕΑΕ κατόπιν σχετικού αιτήματος.

11. Αναθεώρηση

203. Η ΕΑΕ μπορεί να αποφασίσει να τροποποιήσει τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές ανά πάσα στιγμή, εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο για λόγους πολιτικής ανταγωνισμού ή για να ληφθούν υπόψη άλλες ενωσιακές πολιτικές και διεθνείς δεσμεύσεις ή για οποιονδήποτε άλλο βάσιμο λόγο.

⁽⁹¹⁾ Τα μέτρα ενίσχυσης που τίθενται σε εφαρμογή βάσει του ΓΚΑΚ δεν χαρακτηρίζονται ως υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων. Τα καθεστώτα ενισχύσεων που εφαρμόζονται κατά παράβαση του άρθρου 1 παράγραφος 3 του μέρους Ι του πρωτοκόλλου 3 δεν θεωρούνται υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων, εκτός εάν θεωρούνται υφιστάμενες ενισχύσεις σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 3 του μέρους ΙΙ του εν λόγω πρωτοκόλλου.

⁽⁹²⁾ Απόφαση αριθ. 195/04/COL της ΕΑΕ, της 14ης Ιουλίου 2004, για τις διατάξεις εφαρμογής που αναφέρονται σύμφωνα με το άρθρο 27 στο μέρος ΙΙ του πρωτοκόλλου 3. Η ενοποιημένη έκδοση της απόφασης διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.eftasurv.int/cms/sites/default/files/documents/2017-Consolidated-version-of-Dec-195-054-COL-002-.pdf>.

⁽⁹³⁾ [...].

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Κάλυψη περιφερειακών ενισχύσεων ανά κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ για την περίοδο 2022-2027

Νορβηγία	Στατιστική περιφέρεια	Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	Ποσοστό εθνικού πληθυσμού
Προκαθορισμένες περιοχές «γ» (αραιοκατοικημένες περιοχές)	NO021, NO022 Innlandet	—	7,30 %
	NO061, NO062 Trøndelag	—	8,66 %
	NO071 Nordland	—	4,60 %
	NO072, NO073 Troms og Finnmark	—	4,58 %
Μη προκαθορισμένες περιοχές «γ»	—	—	6,87 %
Συνολική πληθυσμιακή κάλυψη για την περίοδο 2022-2027	—	—	32,02 %

Ισλανδία	Στατιστική περιφέρεια	Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	Ποσοστό εθνικού πληθυσμού
Προκαθορισμένες περιοχές «γ» (αραιοκατοικημένες περιοχές)	IS00 Iceland	—	100 %
Συνολική πληθυσμιακή κάλυψη για την περίοδο 2022-2027	—	—	100 %

Λιχτενστάιν	Στατιστική περιφέρεια	Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	Ποσοστό εθνικού πληθυσμού
Μη προκαθορισμένες περιοχές «γ»	—	—	7,50 %
Συνολική πληθυσμιακή κάλυψη για την περίοδο 2022-2027	—	—	7,50 %

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

[...]

[...].

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Μέθοδος κατανομής της μη προκαθορισμένης κάλυψης «γ» μεταξύ των κρατών της ΕΖΕΣ μελών του ΕΟΧ

Η ΕΑΕ θα υπολογίζει τη μη προκαθορισμένη κάλυψη «γ» για κάθε κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ εφαρμόζοντας την ακόλουθη μέθοδο:

- 1) Η ΕΑΕ θα προσδιορίζει τυχόν στατιστικές περιφέρειες στο επίπεδο 3 στα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ που δεν εμπίπτουν σε κανένα από τους ακόλουθους τομείς:
 - επιλέξιμες περιοχές «α» που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι·
 - πρώην περιοχές «α» που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι·
 - αραιοκατοικημένες περιοχές που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι.
- 2) Μεταξύ των στατιστικών περιφερειών στο επίπεδο 3 που προσδιορίζονται στο βήμα 1, η ΕΑΕ θα προσδιορίζει εκείνες που έχουν είτε:
 - κατά κεφαλήν ΑΕΠ ⁽¹⁾ χαμηλότερο από ή ίσο με το εθνικό κατώτατο όριο ανισότητας για το κατά κεφαλήν ΑΕΠ ⁽²⁾· ή
 - ποσοστό ανεργίας ⁽³⁾ υψηλότερο από ή ίσο με το εθνικό κατώτατο όριο ανισότητας για την ανεργία ⁽⁴⁾, ή υψηλότερο από ή ίσο με το 150 % του εθνικού μέσου όρου· ή
 - κατά κεφαλήν ΑΕΠ χαμηλότερο από ή ίσο με το 90 % του μέσου όρου του ΕΟΧ· ή
 - ποσοστό ανεργίας υψηλότερο από ή ίσο με το 125 % του μέσου όρου του ΕΟΧ.
- 3) Η κατανομή της μη προκαθορισμένης κάλυψης «γ» για το κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ *i* (A_i) υπολογίζεται με τον ακόλουθο τύπο (εκφραζόμενο ως ποσοστό του πληθυσμού του ΕΟΧ):

$$A_i = p_i/P \times 100$$

όπου:

p_i είναι ο πληθυσμός ⁽⁵⁾ των στατιστικών περιφερειών στο επίπεδο 3 στο κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ *i* που προσδιορίζεται στο βήμα 2.

P είναι το άθροισμα του πληθυσμού των στατιστικών περιφερειών στο επίπεδο 3 και των περιφερειών NUTS 3, που προσδιορίζονται στο βήμα 2 στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές και στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής αντίστοιχα.

⁽¹⁾ Όλα τα στοιχεία για το κατά κεφαλήν ΑΕΠ που αναφέρονται στο παρόν παράρτημα βασίζονται στον μέσο όρο της τελευταίας τριετίας για την οποία είναι διαθέσιμα στοιχεία της Eurostat, δηλαδή για την περίοδο 2016-2018.

⁽²⁾ Το εθνικό κατώτατο όριο ανισότητας για το κατά κεφαλήν ΑΕΠ για το κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ *i* (TG_i) υπολογίζεται με τον ακόλουθο τύπο (εκφραζόμενο ως ποσοστό του εθνικού κατά κεφαλήν ΑΕΠ):

$$(TG)_i = 85 \times [(1 + 100/g_i)/2]$$

όπου: το g_i συμβολίζει το κατά κεφαλήν ΑΕΠ του κράτους της ΕΖΕΣ μέλους του ΕΟΧ *i*, εκφραζόμενο ως ποσοστό του μέσου όρου του ΕΟΧ.

⁽³⁾ Όλα τα στοιχεία για την ανεργία που αναφέρονται στο παρόν παράρτημα βασίζονται στον μέσο όρο της τελευταίας τριετίας για την οποία είναι διαθέσιμα στοιχεία της Eurostat, δηλαδή για την περίοδο 2017-2019. Ωστόσο, τα στοιχεία αυτά δεν περιλαμβάνουν πληροφορίες για το επίπεδο 3 και, συνεπώς, χρησιμοποιούνται στοιχεία για την ανεργία σχετικά με την περιφέρεια στο επίπεδο 2 στην οποία βρίσκονται οι εν λόγω περιφέρειες στο επίπεδο 3.

⁽⁴⁾ Το εθνικό κατώτατο όριο ανισότητας για το ποσοστό ανεργίας για το κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ *i* (TU_i) υπολογίζεται με τον ακόλουθο τύπο (εκφραζόμενο ως ποσοστό του εθνικού ποσοστού ανεργίας):

$$(TU)_i = 115 \times [(1 + 100/u_i)/2]$$

όπου: το u_i συμβολίζει το εθνικό ποσοστό ανεργίας του κράτους μέλους *i*, εκφραζόμενο ως ποσοστό του μέσου όρου του ΕΟΧ.

⁽⁵⁾ Τα στοιχεία για τον πληθυσμό των περιφερειών στο επίπεδο 3 υπολογίζονται με βάση τα πληθυσμιακά δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν από την Eurostat για τον υπολογισμό του περιφερειακού κατά κεφαλήν ΑΕΠ για το 2018.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Μέθοδος προσδιορισμού των ενισχυόμενων περιοχών που αντιμετωπίζουν μείωση πληθυσμού όπως αναφέρεται στην ενότητα 7.4.5

Σύμφωνα με την παράγραφο 188, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ μπορούν να προσδιορίζουν τις περιοχές που αντιμετωπίζουν μείωση πληθυσμού ως εξής:

- τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να προσδιορίζουν τις ενισχυόμενες περιοχές στο επίπεδο των στατιστικών περιφερειών στο επίπεδο 3 σύμφωνα με το άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της συμφωνίας ΕΟΧ·
- πρέπει να χρησιμοποιούνται τα στοιχεία της Eurostat σχετικά με την πυκνότητα του πληθυσμού ή τα απόλυτα αριθμητικά στοιχεία για τον πληθυσμό για την περίοδο 2009-2018, με βάση την πλέον πρόσφατη διαθέσιμη ταξινόμηση στατιστικών περιφερειών·
- τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να καταδείξουν μείωση του πληθυσμού άνω του 10 % κατά την περίοδο 2009-2018·
- σε περίπτωση που η ταξινόμηση στατιστικών περιφερειών μεταβλήθηκε κατά την προηγούμενη δεκαετία, τότε τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να χρησιμοποιούν τα στοιχεία σχετικά με την πυκνότητα του πληθυσμού για τη μεγαλύτερη διαθέσιμη χρονική περίοδο.

Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να συμπεριλαμβάνουν τις περιοχές που προσδιορίζονται κατ' αυτόν τον τρόπο κατά την έκδοση κοινοποίησης σύμφωνα με την παράγραφο 189.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

Πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται κατά την κοινοποίηση χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων

- 1) Τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να παρέχουν πληροφορίες για καθεμία από τις ακόλουθες κατηγορίες περιοχών που προτείνονται προς χαρακτηρισμό, κατά περίπτωση:
 - περιοχές «α»
 - πρώην περιοχές «α»
 - αραιοκατοικημένες περιοχές
 - πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές
 - [...]
 - ενισχυόμενες περιοχές που αντιμετωπίζουν μείωση πληθυσμού, όπως αναφέρεται στην ενότητα 7.4.5
 - μη προκαθορισμένες περιοχές «γ» που χαρακτηρίζονται με βάση το κριτήριο 1
 - μη προκαθορισμένες περιοχές «γ» που χαρακτηρίζονται με βάση το κριτήριο 2
 - μη προκαθορισμένες περιοχές «γ» που χαρακτηρίζονται με βάση το κριτήριο 3
 - μη προκαθορισμένες περιοχές «γ» που χαρακτηρίζονται με βάση το κριτήριο 4
 - μη προκαθορισμένες περιοχές «γ» που χαρακτηρίζονται με βάση το κριτήριο 5
 - 2) Στο πλαίσιο κάθε κατηγορίας, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να παρέχουν τις ακόλουθες πληροφορίες για κάθε προτεινόμενη περιοχή:
 - προσδιορισμό της περιοχής (με τη χρήση του κωδικού περιφέρειας των στατιστικών περιφερειών στο επίπεδο 2 ή στο επίπεδο 3 της περιοχής, του κωδικού LAU των περιοχών που αποτελούν την παρακείμενη περιοχή ή άλλων επίσημων ονομασιών των οικείων διοικητικών μονάδων)
 - την προτεινόμενη ένταση ενισχύσεων στην περιοχή για την περίοδο 2022-2027 ή, για πρώην περιοχές «α», την προτεινόμενη ένταση ενισχύσεων για τις περιόδους 2022-2024 και 2025-2027 (αναφέροντας οποιαδήποτε αύξηση της έντασης ενισχύσεων, σύμφωνα με τις παραγράφους 180, 181, 183 ή 184, 185 και 186, κατά περίπτωση)
 - τον συνολικό μόνιμο πληθυσμό της περιοχής, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 177.
 - 3) Για τον χαρακτηρισμό αραιοκατοικημένων και πολύ αραιοκατοικημένων περιοχών, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να παρέχουν επαρκείς αποδείξεις ότι πληρούνται οι εφαρμοστέοι όροι της παραγράφου 169.
 - 4) Για τις μη προκαθορισμένες περιοχές που χαρακτηρίζονται με βάση τα κριτήρια 1 έως 5, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ πρέπει να παρέχουν επαρκείς αποδείξεις ότι πληρούνται όλοι οι εφαρμοστέοι όροι που προβλέπονται στις παραγράφους 175, 176 και 177.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

Ορισμός του τομέα του χάλυβα

Για τους σκοπούς των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, ως «τομέας του χάλυβα» νοείται η παραγωγή ενός ή περισσότερων από τα ακόλουθα:

- α) χυτοσίδηρος και σιδηροκράματα: χυτοσίδηρος για την παραγωγή χάλυβα, για χυτήρια και άλλους ακατέργαστους χυτοσίδηρους, χυτοσίδηρος spiegel και ανθρακούχο σιδηρομαγγάνιο, μη συμπεριλαμβανομένων των άλλων σιδηροκραμάτων·
- β) ακατέργαστα και ημικατεργασμένα προϊόντα σιδήρου, συνήθους ή ειδικού χάλυβα: ρευστός χάλυβας χυτευμένος ή μη σε πλινθώματα, συμπεριλαμβανομένων και των πλινθωμάτων που προορίζονται για σφυρηλάτηση ημικατεργασμένων προϊόντων: κορμοί, πρίσματα· πλατέα, πλατίνες· ρόλοι θερμής έλασης, με εξαίρεση την παραγωγή ρευστού χάλυβα για χύτευση από μικρά και μεσαίου μεγέθους χυτήρια·
- γ) τελικά προϊόντα που λαμβάνονται εν θερμώ από σίδηρο και από συνήθη ή ειδικό χάλυβα: σιδηροτροχιές, στρωτήρες, πλάκες έδρασης, αμφιδέτες, δοκοί, βαρείς μορφοσίδηροι και ράβδοι 80 mm και άνω, πάσσαλοι πεπλατυσμένοι, ράβδοι και μορφοσίδηροι κάτω των 80 mm και πλατέα κάτω των 150 mm, χονδρόσυρμα, προϊόντα στρογγυλής ή τετραγώνου τομής για σωλήνες, φύλλα και ταινίες ελασματοποιηθέντα εν θερμώ (συμπεριλαμβανομένων και των ταινιών για σωλήνες και των ρολών που θεωρούνται ως τελικά προϊόντα), λαμαρίνες ελασματοποιηθείσες εν θερμώ (με ή χωρίς επένδυση), πλάκες και λαμαρίνες πάχους 3 mm και άνω, μεγάλα πλατέα 150 mm και άνω, με εξαίρεση τα προϊόντα συρματοποίησης, οι ολκομετρημένες ράβδοι και τα χυτεύματα σιδήρου·
- δ) τελικά προϊόντα που λαμβάνονται εν ψυχρώ: λευκοσίδηρος, λαμαρίνες επιμολυβδωμένες, λαμαρίνες για επίστρωση, επιψευδαργυρωμένες λαμαρίνες, άλλες επιστρωμένες λαμαρίνες, λαμαρίνες ψυχρής έλασης, λαμαρίνες μαγνητικές, ταινίες προοριζόμενες για την παραγωγή λευκοσιδήρου, λαμαρίνες ελασματοποιηθείσες εν ψυχρώ, σε ρόλους και φύλλα·
- ε) σωλήνες: όλοι οι άνευ ραφής χαλύβδινοι σωλήνες, χαλύβδινοι σωλήνες με διάμετρο πάνω από 406,4 mm.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στο έντυπο αίτησης για περιφερειακή επενδυτική ενίσχυση

1. Πληροφορίες για τον δικαιούχο της ενίσχυσης:
 - Επωνυμία, καταχωρισμένη διεύθυνση κύριας εγκατάστασης, κύριος κλάδος δραστηριότητας (κωδικός NACE).
 - Δήλωση ότι η επιχείρηση δεν είναι προβληματική, όπως ορίζεται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση.
 - Δήλωση προσδιορισμού των ενισχύσεων (τόσο για τις de minimis όσο και για τις κρατικές ενισχύσεις) που έχουν ήδη ληφθεί για άλλες επενδύσεις κατά την τελευταία τριετία στην ίδια στατιστική περιφέρεια στο επίπεδο 3 όπου θα πραγματοποιηθεί και η νέα επένδυση. Δήλωση προσδιορισμού των περιφερειακών ενισχύσεων που έχουν ληφθεί ή πρόκειται να ληφθούν για το ίδιο σχέδιο από άλλες χορηγούσες αρχές.
 - Δήλωση σχετικά με το αν ο δικαιούχος έχει κλείσει ίδια ή παρόμοια δραστηριότητα εντός του ΕΟΧ δύο έτη πριν από την ημερομηνία της παρούσας αίτησης.
 - Δήλωση σχετικά με το αν ο δικαιούχος προτίθεται να κλείσει τέτοια δραστηριότητα, τη στιγμή της υποβολής της αίτησης ενίσχυσης, εντός προθεσμίας δύο ετών από την ολοκλήρωση της προς επιδότηση επένδυσης.
 - Για τις ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει καθεστώτος: δήλωση και δέσμευση περί μη μετεγκατάστασης.
2. Πληροφορίες σχετικά με την προς ενίσχυση επένδυση:
 - Σύντομη περιγραφή της επένδυσης.
 - Σύντομη περιγραφή των αναμενόμενων θετικών συνεπειών στη συγκεκριμένη περιοχή (για παράδειγμα, αριθμός θέσεων εργασίας που θα δημιουργηθούν ή θα διατηρηθούν, δραστηριότητες E & A&K, κατάρτιση, δημιουργία συστάδων επιχειρήσεων και πιθανή συμβολή του σχεδίου στην πράσινη ⁽¹⁾ και ψηφιακή μετάβαση της περιφερειακής οικονομίας).
 - Εφαρμοστέα νομική βάση (εθνική, του ΕΟΧ ή αμφότερες).
 - Προγραμματισμένη έναρξη των εργασιών και ολοκλήρωση της επένδυσης.
 - Τόπος/-οι πραγματοποίησης της επένδυσης.
3. Πληροφορίες σχετικά με τη χρηματοδότηση της επένδυσης:
 - Επενδυτικές δαπάνες και άλλες συναφείς δαπάνες, ανάλυση κόστους-οφέλους για το κοινοποιηθέν μέτρο ενίσχυσης.
 - Συνολικές επιλέξιμες δαπάνες.
 - Ποσό ενίσχυσης που απαιτείται για την πραγματοποίηση της επένδυσης.
 - Ένταση της ενίσχυσης.
4. Πληροφορίες σχετικά με την ανάγκη για ενίσχυση και τις αναμενόμενες επιπτώσεις της:
 - Σύντομη αιτιολόγηση της ανάγκης για ενίσχυση και του αντικτύπου της στην απόφαση σχετικά με την πραγματοποίηση της επένδυσης ή στην απόφαση σχετικά με την τοποθεσία. Αυτή πρέπει να περιλαμβάνει επεξήγηση της απόφασης σχετικά με την εναλλακτική επένδυση ή τοποθεσία σε περίπτωση μη χορήγησης της ενίσχυσης.
 - Δήλωση περί μη σύναψης αμετάκλητης συμφωνίας μεταξύ του δικαιούχου της ενίσχυσης και των αναδόχων για την πραγματοποίηση της επένδυσης.

⁽¹⁾ Συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, πληροφοριών σχετικά με το αν η επένδυση είναι περιβαλλοντικά βιώσιμη κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 για το ενωσιακό σύστημα ταξινόμησης (ΕΕ L 198 της 22.6.2020, σ. 13) ή βάσει άλλων συγκρίσιμων μεθοδολογιών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII

Πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 136

Στις πληροφορίες σχετικά με τις μεμονωμένες χορηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 136 σημείο 2) των κατευθυντήριων γραμμών, πρέπει να περιλαμβάνονται οι ακόλουθες:

- Ταυτότητα του δικαιούχου μεμονωμένης ενίσχυσης ⁽¹⁾
 - όνομα
 - αναγνωριστικό ταυτότητας δικαιούχου ενίσχυσης
- Είδος δικαιούχου ενίσχυσης τη στιγμή της αίτησης:
 - ΜΜΕ
 - μεγάλη επιχείρηση
- Στατιστική περιφέρεια στην οποία βρίσκεται ο δικαιούχος της ενίσχυσης, σε επίπεδο II ή χαμηλότερο
- Ο κύριος τομέας ή δραστηριότητα του δικαιούχου της ενίσχυσης για τη συγκεκριμένη ενίσχυση, που προσδιορίζεται από την ομάδα NACE (τριψήφιος αριθμητικός κωδικός) ⁽²⁾
- Στοιχείο ενίσχυσης, εκφρασμένο σε ακέραιο ποσό στο εθνικό νόμισμα
- Εάν διαφέρει από το στοιχείο ενίσχυσης, το ονομαστικό ποσό της ενίσχυσης, εκφρασμένο στο ακέραιο στο εθνικό νόμισμα ⁽³⁾
- Μέσο ενίσχυσης ⁽⁴⁾:
 - επιχορήγηση/επιδότηση επιτοκίου/διαγραφή χρέους
 - δάνειο/επιστρεπτές προκαταβολές/επιστρεπτέα επιχορήγηση
 - εγγύηση
 - φορολογικό πλεονέκτημα ή φοροαπαλλαγή
 - χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου
 - άλλο (διευκρινίστε)
- Ημερομηνία χορήγησης και ημερομηνία δημοσίευσης
- Στόχος της ενίσχυσης
- Ταυτότητα της χορηγούσας αρχής ή των χορηγουσών αρχών
- Κατά περίπτωση, ονομασία της εντεταλμένης οντότητας και ονομασίες των επιλεγμένων ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών
- Αριθμός αναφοράς του μέτρου ενίσχυσης ⁽⁵⁾

⁽¹⁾ Εξαιρουμένων των επαγγελματικών απορρήτων και λοιπών εμπιστευτικών πληροφοριών σε δόντως δικαιολογημένες περιπτώσεις και υπό την προϋπόθεση της συμφωνίας της ΕΑΕ [κατευθυντήριες αρχές της ΕΑΕ σχετικά με το επαγγελματικό απόρρητο στις αποφάσεις για τις κρατικές ενισχύσεις [(ΕΕ L 154 της 8.6.2006, σ. 27) και συμπλήρωμα για τον ΕΟΧ αριθ. 29 της 8.6.2006, σ. 1].

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE—αναθεώρηση 2 και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου και ορισμένων κανονισμών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικών με ειδικούς στατιστικούς τομείς (ΕΕ L 393 της 30.12.2006, σ. 1). Ο κανονισμός ενσωματώνεται στο παράρτημα XXI της συμφωνίας ΕΟΧ με την απόφαση αριθ. 61/2007 της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ [(ΕΕ L 266 της 11.10.2007, σ. 25) και συμπλήρωμα για τον ΕΟΧ αριθ. 48 της 11.10.2007, σ. 18].

⁽³⁾ Ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης ή, κατά περίπτωση, το ποσό της επένδυσης. Για ενισχύσεις λειτουργίας, μπορεί να παρέχεται το ετήσιο ποσό ενίσχυσης ανά δικαιούχο ενίσχυσης. Για τα φορολογικά καθεστώτα, το ποσό αυτό μπορεί να δηλωθεί βάσει της κλίμακας που προβλέπεται στην παράγραφο 139. Το ποσό που πρέπει να δημοσιεύεται είναι το μέγιστο επιτρεπόμενο φορολογικό πλεονέκτημα και όχι το ποσό που αφαιρείται κατ' έτος (π.χ. στο πλαίσιο πίστωσης φόρου πρέπει να δημοσιεύεται η μέγιστη επιτρεπόμενη πίστωση φόρου και όχι το πραγματικό ποσό, το οποίο θα μπορούσε να εξαρτάται από τα φορολογητέα έσοδα και να ποικίλλει κάθε έτος).

⁽⁴⁾ Εάν η ενίσχυση χορηγείται μέσω πολλαπλών μέσων ενίσχυσης, το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να διευκρινίζεται ανά μέσο.

⁽⁵⁾ Όπως παρέχεται από την ΕΑΕ στο πλαίσιο της διαδικασίας κοινοποίησης που αναφέρεται στην ενότητα 3.